

A N A L I Z A

trenutne situacije
o stepenu nasilja
nad ženama, djevojkama
i nasilja u porodici
u deset lokalnih zajednica
široj Bosne i Hercegovine

Sarajevo, januar 2017. godine

006	UVOD
007	CILJ ANALIZE
007	UČESNICI U ANKETIRANJU
008	METODA IZRADE ANALIZE
009	REZULTATI ANKETE
015	ANALIZA ANKETE IZ POLICIJSKIH UPRAVA
038	ANALIZA ANKETE IZ CENTARA ZA SOCIJALNI RAD
063	ANALIZA ANKETE IZ ZDRAVSTVENIH USTANOVA
071	ANALIZA ANKETE IZ NVO-A
080	ZAKLJUČCI ANALIZE ANKETA
085	ANEKSI
	UPITNIK ZA POLICIJSKE UPRAVE (MUP)
	UPITNIK ZA CENTRE ZA SOCIJALNI RAD
	UPITNIK ZA ZDRAVSTVENE USTANOVE
	UPITNIK ZA NVO-e

UVOD

Svrha Analize je istraživanje trenutne situacije o stepenu nasilja nad ženama, djevojkama i nasilja u porodici u lokalnim zajednicama širom Bosne i Hercegovine u kojima djeluju pridružene članice Sigurne mreže.

Analiza je napravljena na osnovu stvarnog stanja i dostupnih podataka relevantnih institucija: centara za socijalni rad, ministarstava unutrašnjih poslova, zdravstvenih ustanova i nevladinih organizacija koje se bave prevencijom i zaštitom od nasilja u porodici.

Kao rezultat provedene analize, detektirane su najkritičnije pojave i obrasci nasilja nad ženama i djevojkama i nasilja u porodici, te kreirani zaključci i preporuke za buduće djelovanje pridruženih članica Sigurne mreže, ali i relevantnih institucija sistema, u odabranim lokalnim zajednicama, na prevenciji i suzbijanju nasilja nad ženama, djevojkama i nasilja u porodici.

Pridružene članice Sigurne mreže, koje se bave pitanjem nasilja u porodici, tako se udružuju u zajedničke planove, razvijaju veću koheziju u radu na ljudskim pravima, a posebno pravima žrtava nasilja: ženama, djevojkama i žrtvama nasilja u porodici, provedbi međunarodnih konvencija, te postaju efektivna snaga za pozitivne promjene koje naglašavaju i razvijaju saradnju među lokalnim organizacijama civilnog društva i institucionalnim akterima u lokalnim zajednicama širom Bosne i Hercegovine u kojima djeluju.

CILJ ANALIZE

2.1. Opšti cilj Analize

Svrha, odnosno cilj Analize je istraživanje trenutne situacije o stepenu nasilja nad ženama, djevojkama i nasilja u porodici u lokalnim zajednicama širom Bosne i Hercegovine u kojima djeluju pridružene članice Sigurne mreže.

2.2. Specifični ciljevi Analize

Izvršiti anketiranje predstavnika relevantnih institucija sistema i nevladinih organizacija koje se bave prevencijom i zaštitom od nasilja u porodici u deset lokalnih zajednica u BiH u kojima djeluju pridružene članice Sigurne mreže;

Analizirati dobivene rezultate anketiranja i dostupnih podataka relevantnih institucija: centara za socijalni rad, ministarstava unutrašnjih poslova, zdravstvenih ustanova i nevladinih organizacija koje se bave prevencijom i zaštitom od nasilja u porodici radi dobivanja uvida u stvarno stanje o stepenu nasilja u odabranim lokalnim zajednicama;

Detektirati najkritičnije pojave i obrasce nasilja nad ženama i djevojkama i nasilja u porodici, te kreirati zaključke i preporuke za buduće djelovanje pridruženih članica Sigurne mreže, ali i relevantnih institucija sistema u odabranim lokalnim zajednicama na prevenciji i zaštiti od nasilja;

Rezultate Analize koristiti kao osnovu za osmišljavanje zajedničke javne kampanje koju će realizirati pridružene članice Sigurne mreže u svojim lokalnim zajednicama s ciljem senzibiliziranja javnosti o problemu nasilja, te poticanja građana/ki, a posebno žrtava na prijavljivanje nasilja.

UČESNICI ANKETIRANJA

ANKETIRANJE SU REALIZIRALE SLJEDEĆE NEVLADINE ORGANIZACIJE – PRIDRUŽENE ČLANICE SIGURNE MREŽE:

1. GLAS, Prozor-Rama
2. ŽENE TRNOVA, Istočno Sarajevo
3. MREŽA ŽENA POLICAJACA, Travnik
4. MREŽA ŽENA POLICAJACA, Tuzla
5. UDRUŽENJE GRAĐANA "MOST", Višegrad
6. CENTAR ZA BESPLATNU PRAVNU POMOĆ, Zenica
7. UDRUŽENJE ŽENA "DERVENTA", Derventa
8. ŽENSKI CENTAR, Trebinje
9. INICIJATIVA GRAĐANKI/NA, Mostar
10. SPROFONDO, Sarajevo

ISPITANICI/CE:

U popunjavanju anketnih upitnika učestvovali su uposleni/ce iz policijskih uprava, centara za socijalni rad, zdravstvenih ustanova i organizacije civilnog društva iz deset gradova: Mostar, Derventa, Višegrad, Zenica, Sarajevo, Trebinje, Istočno Sarajevo, Prozor-Rama, Travnik i Tuzla.

Dvanaest nevladinih organizacija učestvovalo je u anketiranju i to: Inicijativa građana Mostar, Udruženje "Žena BiH Mostar", Udruženje građana "Vive Žene", Udruženje gluhih i nagluhih Zenica, Udruga "Glas" iz Prozora, Udruženje/Udruga socijalnih radnika SBK/KSB, Udruženje građana Demokratski centar "Nove nade" Višegrad, Udruženje "Sunce" Derventa, Udruženje žena "Derventa", Udruženje građana "Ženski interaktivni ruralni centar" Istočno Sarajevo, Ženski centar "Trebinje" i Fondacija za pomoć žrtvama rata "Krila nade" Sarajevo.

METODE IZRADE ANALIZE

Za potrebe istraživanja kreirana su četiri upitnika sa zatvorenim pitanjima, gdje su ispitanici/ce dobili mogućnost da zaokruže više ponuđenih odgovora. Anketni upitnici za Policijske uprave i Centre za socijalni rad pored zatvorenih pitanja zadržavali su i segment koji se odnosio na unos traženih statističkih podataka o prijavama nasilja nad ženama, djevojkama i nasilju u porodici. Posredstvom upitnika pokušalo se doći do odgovora koji bi omogućili procjenu situacije, ali i potakli na razmišljanje o inicijativama za jačanje odgovora institucija na rodno zasnovano nasilje. Korištena je i deskriptivna statistika a rezultati su prikazani prema gradovima pojedinačno i zbirno.

Za potrebe izrade Analize, odnosno istraživanja o stepenu nasilja nad ženama, djevojkama i nasilja u porodici u odabranim lokalnim zajednicama u BiH, kreirana su četiri anketna upitnika: za policijske uprave (MUP), za centre za socijalni rad, za zdravstvene ustanove i za NVO-e.

Anketni upitnici su kreirani na bazi istraživanja, iskustva u oblasti borbe protiv nasilja na osnovu spola i rada s relevantnim institucijama sistema i sadrže pitanja koja najdirektnije daju odgovore na prisustvo nasilja, oblike i počinioce nasilja te mjere koje se poduzimaju radi prevencije i zaštite žrtava nasilja.

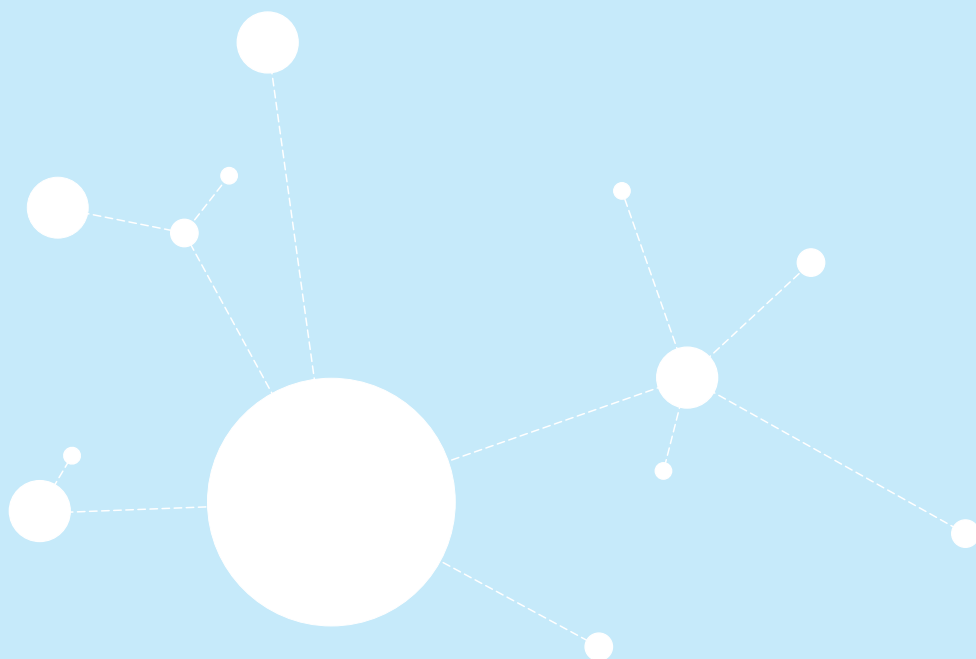
Upitnici najvećim dijelom sadrže zatvorena pitanja, gdje su ispitanici/ce dobili mogućnost da zaokruže više ponuđenih odgovora.

Anketni upitnici za policijske uprave i centre za socijalni rad, pored zatvorenih pitanja, sadržavali su i segment koji se odnosio na unos traženih statističkih podataka o prijavama nasilja nad ženama, djevojkama i nasilju u porodici.

Ankete su ispunjavali predstavnici relevantnih institucija sistema u saradnji s pridruženim članicama Sigurne mreže, koje su im i dostavile upitnike.

U analizi upitnika korišteni su grafikoni i tabelarni prikazi rezultata te deskriptivna statistika. Rezultati su prikazani prema lokalnim zajednicama pojedinačno i zbirno.

Na kraju Analize dat je kratki prikaz zaključaka s preporukama za djelovanje NVO-a i relevantnih institucija sistema na polju borbe protiv nasilja na osnovu spola u odabranim lokalnim zajednicama.

REZULTATI ANKETE

ANALIZA UPITNIKA IZ POLICIJSKIH UPRAVA NADLEŽNIH MINISTARSTAVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Upitnici za analizu situacije rodno zasnovanog nasilja s fokusom na porodicu upućeni su na deset policijskih uprava u gradovima Derventa, Trebinje, Višegrad, Istočno Sarajevo, Tuzla, Mostar, Prozor-Rama, Travnik, Zenica i Sarajevo, koje su dostavile upitnike i potrebne odgovore. Posredstvom upitnika, pokušalo se doći do odgovora koji bi omogućili procjenu situacije, što će poslužiti kao osnova za inicijative i akcije s ciljem podizanje nivoa svijesti i znanja relevantnih aktera, lokalnih vlasti i civilnog društva ali i šireg građanstva o mogućnostima i metodama smanjenja nasilja nad ženama i djevojkama i nasilja u porodici, prije svega kroz prevenciju.

PREGLED STANJA ZA PODRUČJE TREBINJA – POLICIJSKA STANICA TREBINJE

U Policijskoj stanici Trebinje ne postoji posebno odjeljenje za nasilje u porodici ni nadležni koordinator/ica. Mišljenja su da nije potrebno oformiti poseban tim i odjeljenje koje bi se isključivo bavilo intervencijama za zaštitu žrtava od nasilja u porodici. Također navode da policijski službenici dovoljno poznaju zakonske propise u postupku zaštite i pomoći žrtvama nasilja.

U slučaju nasilja primjenjuju Instrukciju o načinu primjene Zakona o prekršajima, zatim Instrukciju o načinu rada policijskih službenika na poslovima sprečavanja i suzbijanja kriminaliteta.

Kod prijave nasilja upućuju žrtvu na Centar za socijalni rad, zatim se obraćaju sudu s prijedlogom o mjeri zaštite za žrtve nasilja i sastave adekvatan zapisnik o uočenom nasilju. Mišljenja su da je neophodno uvrstiti u rad posebno obučene policijske službenike/ce za rad sa žrtvama nasilja kako bi intervencija bila efikasnija u slučajevima nasilja. Osnovna uloga policije u zaštiti žrtava nasilja jeste provođenje represivnih mjera. Kao problem s kojim se suočavaju u radu na suzbijanju i sprečavanju nasilja u porodici naveli su nepostojanje mogućnosti zbrinjavanja žrtava nasilja u sigurnu kuću ili neku drugu ustanovu.

Na pitanja o obuci policijskih službenika/ca potvrđan je odgovor da su učestvovali na edukacijama specijaliziranim za rad sa žrtvama nasilja, a teme su se odnosile na domaće zakonske i podzakonske akte i njihovu primjenu. Broj obučanih službenika koji su prošli obuku za postupanje u slučajevima nasilja u porodici kreće se od jednog do 10 službenika/ca, a više od 40 ih je upoznato sa Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici. Nevladine organizacije iz BiH i njihovi predavači vršili su obuke s policijskim službenicima/cama u Trebinju, a oni su bili zadovoljni ponuđenim edukativnim sadržajem koji je primjenjiv za rad. Kako bi se unaprijedio rad u postupanju u slučaju nasilja u porodici naveli su potrebu za obukom koja bi obuhvatila metodu rada sa žrtvama nasilja – senzibilizacija u radu.

ANALIZA UPITNIKA IZ POLICIJSKIH UPRAVA NADLEŽNIH MINISTARS TAVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Što se tiče saradnje sa NVO sektorom naznačeno je da ponekad sarađuju i mišljenja su da nije značajno potpisivanje protokola o saradnji i postupanju u slučajevima nasilja u porodici s nevladinim organizacijama. S centrima za socijalni rad i pravosudnim institucijama imaju kontinuiranu saradnju. Također navode da građani rijetko prijavljuju nasilje u porodici ukoliko su svjedoci tog nasilja.

Nasilje nad ženama za ispitanike predstavlja potrebu da se uključe sve relevantne institucije u suzbijanju nasilja u porodici, i za počinjeno nasilje ne postoji opravdanje. Također je navedeno da je nasilje u porodici podjednako ozbiljno u odnosu na druga krivična djela i da je fizičko nasilje najteži oblik nasilja. Na pitanje zašto žene ostaju u nasilnim odnosima, odgovor se odnosio na problem nepostojanja servisa za zbrinjavanje žrtava nasilja u porodici. Da bi se nasilnik sankcionirao za počinjeno nasilje u porodici, ispitanik je naveo da je uvijek potrebno podnijeti krivičnu prijavu i pokrenuti sudski postupak.

Grafikon br. 1: Statistički pokazatelji prijave nasilja u porodici i broja žrtava nasilja za period 1. 1–30. 9. 2016. god. – Izraženo u brojevima

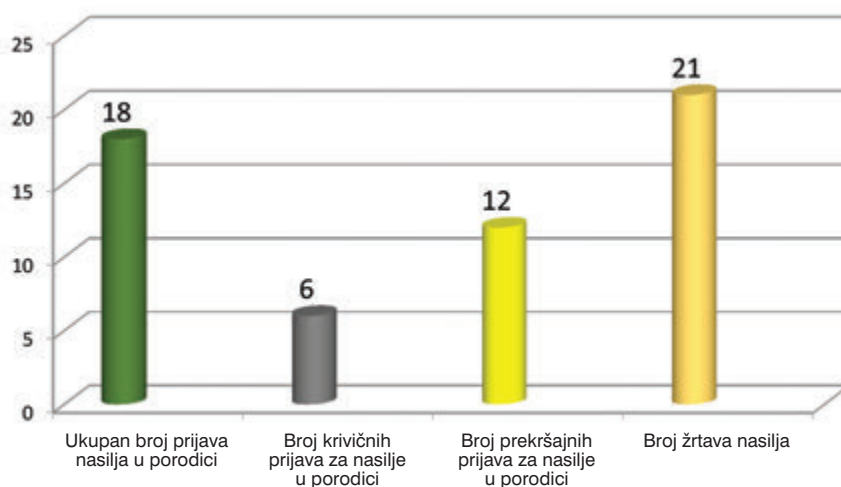

Tabela br. 1: Koliko je izvještaja upućeno prema tužilaštvu?

Broj izvještaja o počinjenom krivičnom djelu upućenih tužilaštvu	Broj prijava nasilja za koje nije proslijeđen izvještaj tužilaštvu	Broj predmeta u radu/istraga
• 6	• 0	• 0

Najčešći prijavitelji nasilja u Trebinju su: same žrtve, zatim rodbina žrtve i škole. Oni ne smještaju žrtve nasilja u sigurne kuće kao razlog navodeći nepostojanje sigurne kuće u njihovoj lokalnoj zajednici.

ANALIZA UPITNIKA IZ POLICIJSKIH UPRAVA NADLEŽNIH MINISTARSTVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Grafikon br. 2: Spol i godine počinitelaca nasilja? – Izraženo u procentima

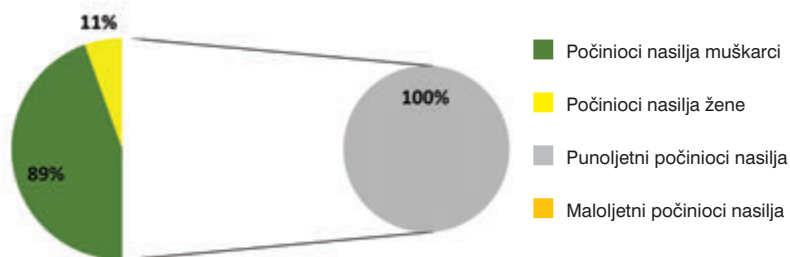
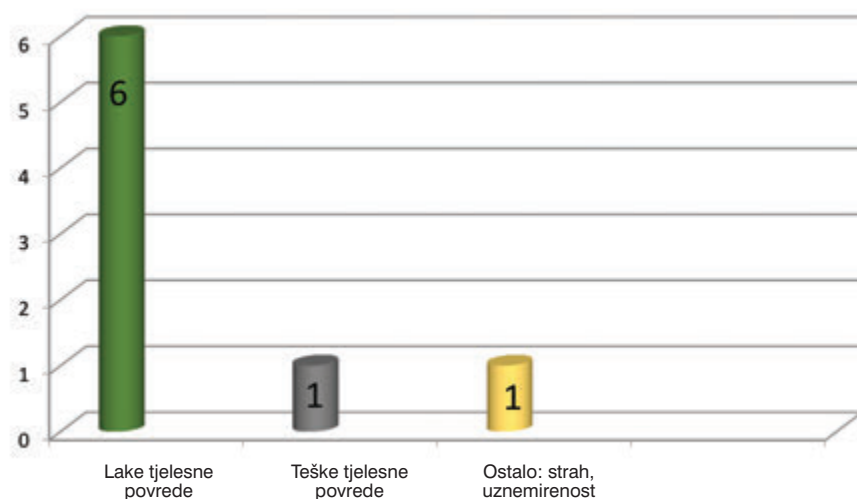

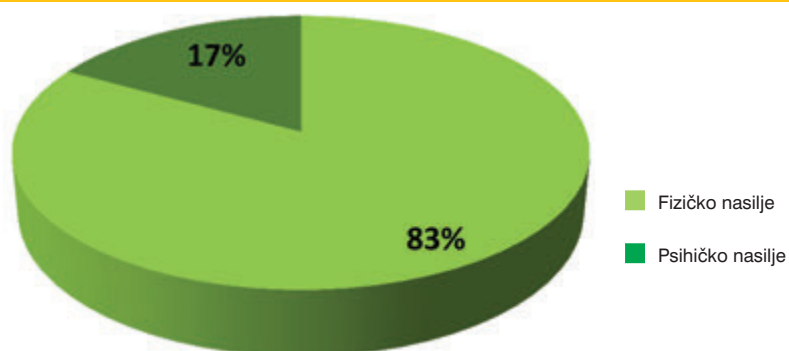
Tabela br. 2: Broj povratnika u vršenju krivičnih djela nasilja u porodici?

Broj povratnika u vršenju krivičnog djela nasilja u porodici	Broj maloljetnih povratnika u vršenju krivičnog djela nasilja u porodici
Muškarci: 4	Muškarci: 0
Žene: 0	Žene: 0

Grafikon br. 3: Posljedice krivičnog djela nasilja u porodici? – Izraženo u brojevima

Grafikon br. 4: Broj prijavljenog nasilja prema vrstama? – Izraženo u procentima

Grafikon br. 5: Broj prijavljenog nasilja prema vrstama? – Izraženo u procentima

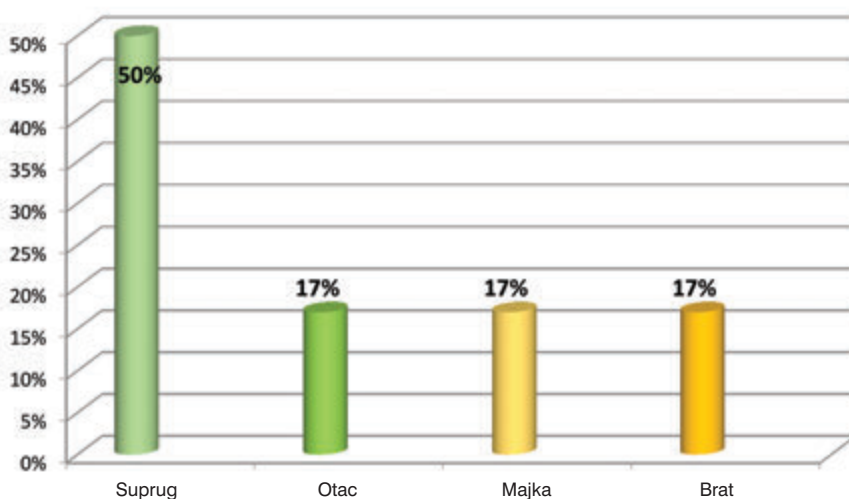

Tabela br. 3: Izricanje zaštitnih mjera u slučajevima nasilja u porodici? Za period 1. 1–30. 9. 2016. god.

Zaštitne mjere	Broj podnesenih zahtjeva	Broj izrečenih mjera
Privremeno lišenje slobode i zadržavanje		7

Za navedeni period nije bilo izrečenih ostalih mjera zaštite za žrtve nasilja, kao što je udaljenje iz stana ili zabrana uznemiravanja i uhođenja, niti zabrana približavanja žrtvi nasilja kao najčešće mjere koje se izriču, a u cilju zaštite žrtava nasilja od ponavljanja krivičnog djela.

PREGLED STANJA ZA PODRUČJE ISTOČNO SARAJEVO – MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA RS – CENTAR JAVNE BEZBJEDNOSTI ISTOČNO SARAJEVO

U Policijskoj stanici Istočno Sarajevo ne postoji posebno odjeljenje za nasilje u porodici ni nadležni koordinator/ica. Mišljenja su da je potrebno oformiti poseban tim i odjeljenje koje bi se isključivo bavilo intervencijama za zaštitu žrtava od nasilja u porodici. Također navode da policijski službenici koji izlaze na teren dovoljno poznaju zakonske propise u postupku zaštite i pomoći žrtvama nasilja.

U slučaju nasilja primjenjuju Zakon o zaštiti od nasilja u porodici, Zakon o krivičnom postupku RS-a i Krivični zakon RS-a.

Kod prijave nasilja upućuju žrtvu na Centar za socijalni rad, zatim na zdravstvene institucije i obraćaju se sudu s prijedlogom o mjeri zaštite za žrtvu nasilja. Mišljenja su da je neophodno uvrstiti u rad policijske službenike/ce posebno obučene za rad sa žrtvama nasilja kako bi intervencija bila efikasnija u slučajevima nasilja. Osnovna uloga policije u zaštiti žrtava nasilja jeste provođenje represivnih mjera, direktna zaštita i preventivna uloga. Kao problem s kojim se suočavaju u radu na suzbijanju i sprečavanju nasilja u porodici naveli su nepostojanje mogućnosti zbrinjavanja žrtava nasilja u sigurnu kuću ili neku drugu ustanovu.

Na pitanja o obuci policijskih službenika/ca potvrđan je odgovor da su učestvovali na edukacijama specijaliziranim za rad sa žrtvama nasilja, a teme su se odnosile na domaće zakonske i podzakonske akte i njihovu primjenu, edukaciju o radu sa žrtvama nasilja, Istanbulsku konvenciju i druge međunarodne konvencije, kao i teme koje se odnose na saradnju i povezivanje s drugim vladinim i nevladinim institucijama u cilju zaštite žrtava nasilja u porodici. Broj obučanih službenika koji su prošli obuku za postupanje u slučajevima nasilja u porodici viši je od 40 službenika/ca, a više od 40 ih je upoznato sa Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici. Nevladine organizacije iz BiH i njihovi predavači vršili su obuke s policijskim službenicima/cama u Istočnom Sarajevu kao i predstavnici sudova i tužilaštva, gender centri, zdravstvene ustanove. Policijski službenici bili su zadovoljni ponuđenim edukativnim sadržajem koji je primjenjiv na rad. Kako bi se unaprijedio rad u postupanju u slučaju nasilja u porodici naveli su potrebu za rad s medijima.

Što se tiče saradnje s NVO sektorom, naznačeno je da često sarađuju i mišljenja su da je značajno potpisivanje protokola o saradnji i postupanju u slučajevima nasilja u porodici s nevladinim organizacijama. S centrima za socijalni rad i pravosudnim institucijama imaju kontinuiranu saradnju. Također navode da građani rijetko prijavljuju nasilje u porodici ukoliko su svjedoci tog nasilja. Kao organ učestvuju u kampanjama i radu u zajednici na prevenciji nasilja u porodici.

Nasilje nad ženama za ispitanika predstavlja potrebu da se uključe sve relevantne institucije u suzbijanju nasilja u porodici, nasilje je krivično djelo i prekršaj, i za počinjeno nasilje ne postoji opravdanje. Također je navedeno da je nasilje u porodici podjednako ozbiljno u odnosu na druga krivična djela i da su svi oblici nasilja podjednako teški: psihičko, fizičko, seksualno, ekonomsko. Na pitanje zašto žene ostaju u nasilnim odnosima odgovor se odnosio na problem nepostojanja servisa za zbrinjavanje žrtava nasilja u porodici, zato što su

ANALIZA UPITNIKA IZ POLICIJSKIH UPRAVA NADLEŽNIH MINISTARSTAVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

žrtve ekonomski ovisne o supružnicima, zbog djece, stide se prijaviti nasilje zbog osuđivanja, smatraju sebe odgovornim za počinjeno nasilje. Da bi se nasilnik sankcionirao za počinjeno nasilje u porodici, ispitanik je naveo da nije uvijek potrebno podnijeti krivičnu prijavu i pokrenuti sudski postupak.

Najčešći prijavitelji nasilja u Istočnom Sarajevu su: same žrtve. Oni ne smještaju žrtve nasilja u sigurne kuće navodeći razlog nepostojanja sigurne kuće u njihovoj lokalnoj zajednici.

Grafikon br. 1: Statistički pokazatelji prijave nasilja u porodici i broju žrtava nasilja za period 1. 1–30. 9. 2016. god. – Izraženo u brojevima

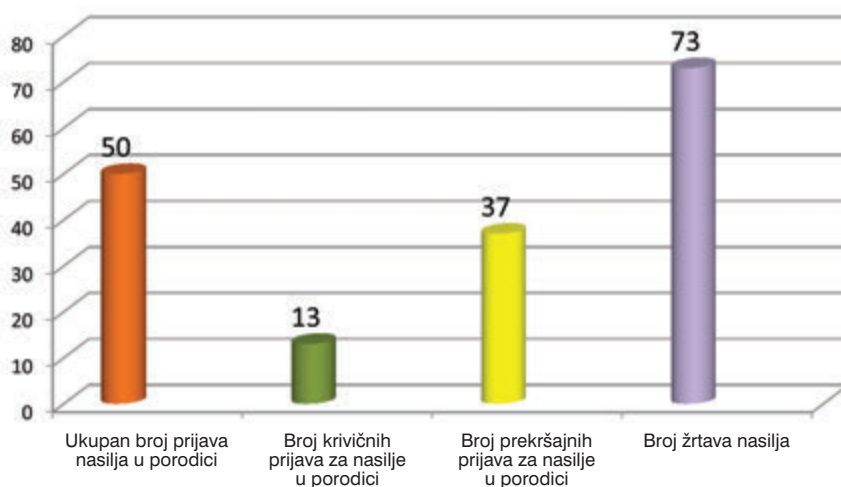
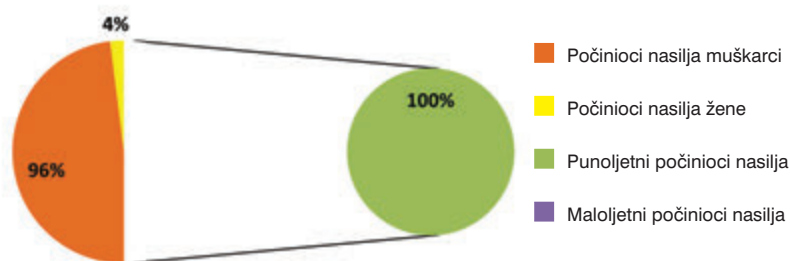

Tabela br. 1: Koliko je izvještaja upućeno prema tužilaštvu?

Broj izvještaja o počinjenom krivičnom djelu upućenih tužilaštvu	Broj zahtjeva za pokretanje postupka	Broj prekršajnih naloga
• 13	• 32	• 5

Grafikon br. 2: Spol i godine počinioca nasilja? – Izraženo u procentima

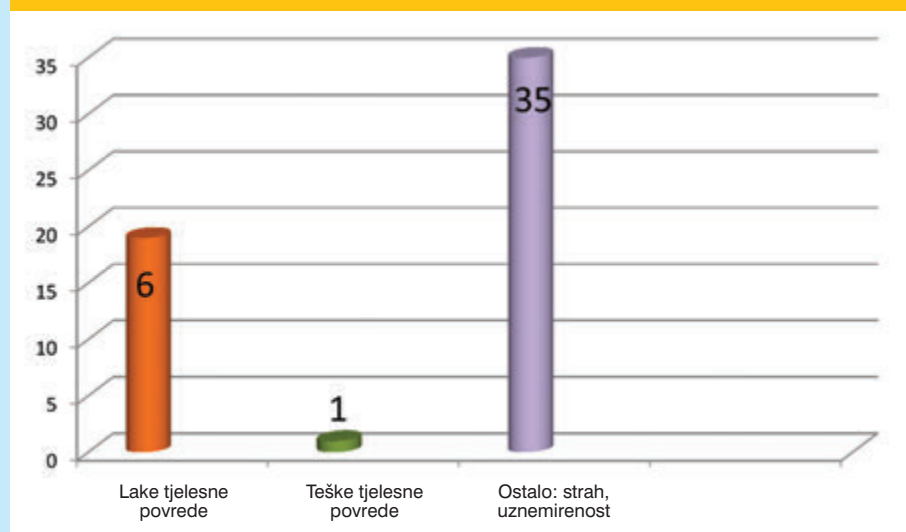

Napomena: broj punoljetnih počinitelja: 51 ili 100% – nije bilo maloljetnih počinitelja nasilja.

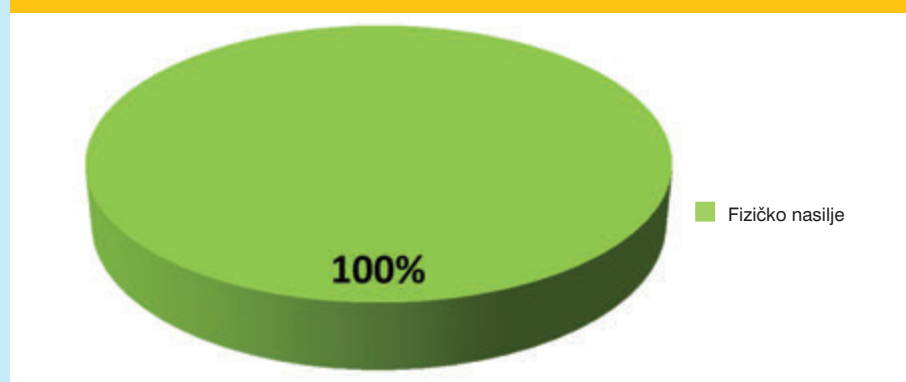
Tabela br. 2: Broj povratnika u vršenju krivičnih djela nasilja u porodici?

Broj povratnika u vršenju krivičnog djela nasilja u porodici	Broj maloljetnih povratnika u vršenju krivičnog djela nasilja u porodici
Muškarci: 0	Muškarci: 0
Žene: 0	Žene: 0

Grafikon br. 3: Posljedice krivičnog djela nasilja u porodici? – Izraženo u brojevima

Grafikon br. 4: Broj prijavljenog nasilja prema vrstama? – Izraženo u procentima

Napomena: fizičko nasilje je jedino navedeno kao vrsta nasilja.

Počinioci nasilja prema žrtvi nasilja i u kojem su srodstvu? – Nije navedeno ko su bili počinioci nasilja.

ANALIZA UPITNIKA IZ POLICIJSKIH UPRAVA NADLEŽNIH MINISTARSTAVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Tabela br. 3: Izricanje zaštitnih mjera u slučajevima nasilja u porodici? Za period 1. 1–30. 9. 2016. god.

Zaštitne mjere	Broj podnesenih zahtjeva	Broj izrečenih mjera
Udaljenje iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora i zabrana vraćanja u stan, kuću ili neki drugi stambeni prostor		1
Zabrana približavanja žrtvi nasilja		5
Zabrana uznemiravanja i uhođenja osobe izložene nasilju		6

Za navedeni period nije bilo izrečenih ostalih mjera zaštite za žrtve nasilja, kao što su obavezan psihosocijalni tretman i obavezno liječenje od ovisnosti, te nije bilo privremenog lišavanja slobode i zadržavanja. Navedeno je da su izrečene tri (3) hitne mjere zaštite – zabrana približavanja i kontaktiranja počinioca nasilja sa žrtvom.

PREGLED STANJA ZA PODRUČJE DERVENTA – POLICIJSKA STANICA DERVENTA

U Policijskoj stanici Derventa postoji posebno odjeljenje za nasilje u porodici i nadležni koordinator/ica. Mišljenja su da je rad efikasniji otkako su оформili posebno odjeljenje za pomoć žrtvama nasilja u porodici. Također navode da policijski službenici koji izlaze na teren dovoljno poznaju zakonske propise u postupku zaštite i pomoći žrtvama nasilja.

U slučaju nasilja primjenjuju Krivični zakon RS-a i Zakon o zaštiti od nasilja u porodici – Protokol o postupanju u slučaju nasilja i postupaju prema internoj proceduri: Postupanje po prijavi i izlazak na lice mjesta – obavještava se Centar za socijalni rad i drugi subjekti u lokalnoj zajednici.

Kod prijave nasilja upućuju žrtvu na Centar za socijalni rad, zatim na zdravstvene institucije i obraćaju se sudu s prijedlogom o mjeri zaštite za žrtvu nasilja, sastave adekvatan zapisnik o uočenom nasilju, a ponekad riješe problem kroz razgovor, također ponude smještaj u sigurnoj kući. Mišljenja su da je neophodno uvrstiti u rad psihologa, socijalnog radnika i policijske službenike/ce posebno obučene za rad sa žrtvama nasilja kako bi intervencija bila efikasnija u slučajevima nasilja. Osnovna uloga policije u zaštiti žrtava nasilja jeste provođenje represivnih mjera, direktna zaštita i preventivna uloga. Nemaju problema u radu na suzbijanju i sprečavanju nasilja u porodici.

Na pitanja o obuci policijskih službenika/ca potvrđan je odgovor da su učestvovali na edukacijama specijaliziranim za rad sa žrtvama nasilja, a teme su se odnosile na domaće zakonske i podzakonske akte i njihovu primjenu, edukaciju o radu sa žrtvama nasilja i počiniocima nasilja, Istanbulsku konvenciju i druge međunarodne konvencije. Broj obučanih službenika koji su prošli obuku za postupanje u slučajevima nasilja u porodici kreće se od jednog do

ANALIZA UPITNIKA IZ POLICIJSKIH UPRAVA NADLEŽNIH MINISTARS TAVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

10 službenika/ca, a više od 20 do 40 ih je upoznato sa Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici. Nevladine organizacije iz BiH i njihovi predavači vršili su obuke s policijskim službenicima/cama u Derventi, kao i predstavnici sudova i tužilaštva, gender centri, zdravstvene ustanove, a policijski službenici bili su zadovoljni ponuđenim edukativnim sadržajem koji je primjenjiv na rad. Kako bi se unaprijedio rad u postupanju u slučaju nasilja u porodici naveli su potrebu za edukacijom za rad s medijima, rad u obrazovnim institucijama na prevenciji nasilja i multidisciplinarni pristup u radu – potpisivanje protokola o saradnji.

Što se tiče saradnje s NVO sektorom, naznačeno je da često sarađuju i mišljenja su da je značajno potpisivanje protokola o saradnji i postupanju u slučajevima nasilja u porodici s nevladinim organizacijama. S centrima za socijalni rad i pravosudnim institucijama imaju kontinuiranu saradnju. Također navode da građani često prijavljuju nasilje u porodici ukoliko su svjedoci tog nasilja. Kao organ učestvuju u kampanjama i radu u zajednici na prevenciji nasilja u porodici.

Nasilje nad ženama za ispitanika predstavlja potrebu da se uključe sve relevantne institucije u suzbijanju nasilja u porodici, nasilje je krivično djelo, i za počinjeno nasilje ne postoji opravdanje. Također je navedeno da je nasilje u porodici podjednako ozbiljno u odnosu na druga krivična djela i da su svi oblici nasilja podjednako teški: psihičko, fizičko, seksualno, ekonomsko. Na pitanje zašto žene ostaju u nasilnim odnosima odgovor se odnosio na problem nepostojanja servisa za zbrinjavanje žrtava nasilja u porodici, zato što su žrtve ekonomski ovisne o supružnicima, zbog djece, stide se prijaviti nasilje zbog osuđivanja, nisu upoznate sa svojim pravima. Da bi se nasilnik sankcionirao za počinjeno nasilje u porodici, ispitanik je naveo da je uvijek potrebno podnijeti krivičnu prijavu i pokrenuti sudski postupak.

Najčešći prijavitelji nasilja u Derventi su: same žrtve, rodbina žrtve, građani, centri za socijalni rad, zdravstvene ustanove, škole, policija s terena. U sigurnu kuću smještaju žrtve nasilja u Modriči po odobrenju Centra za socijalni rad Derventa.

Grafikon br. 1: Statistički pokazatelji prijave nasilja u porodici i broju žrtava nasilja za period 1. 1–30. 6. 2016. god. – Izraženo u brojevima

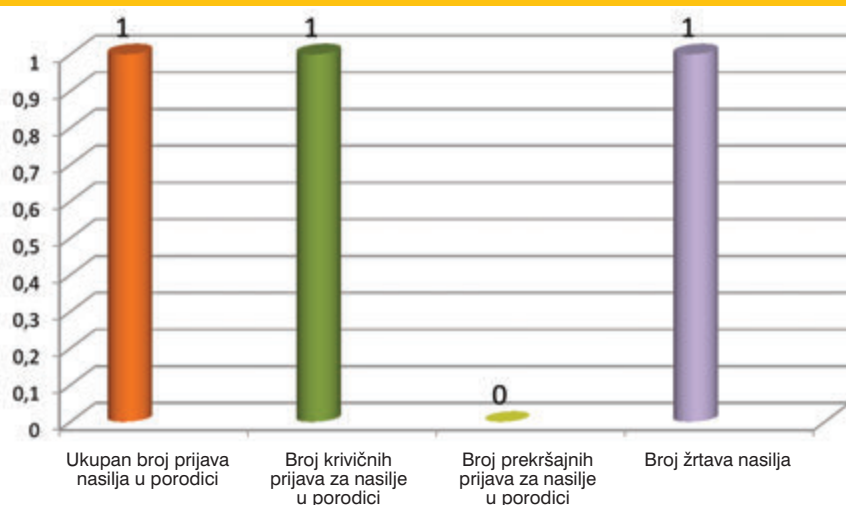
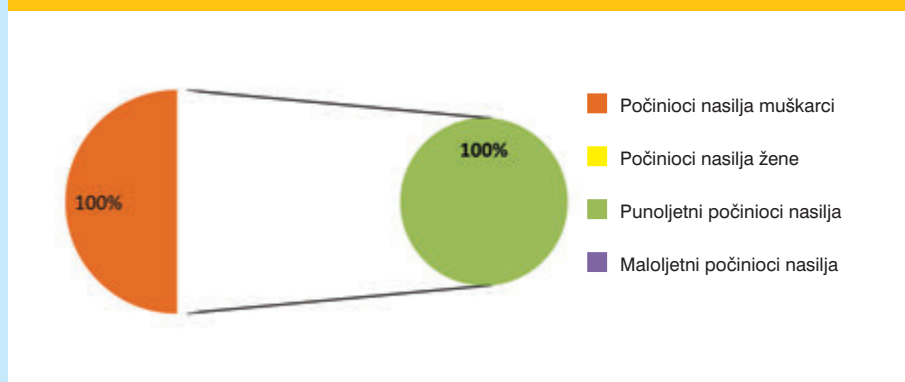

Tabela br. 1: Koliko je izvještaja upućeno prema tužilaštvu?

Broj izvještaja o počinjenom krivičnom djelu upućenih tužilaštvu	Broj prijava nasilja za koje nije proslijeđen izvještaj tužilaštvu	Broj predmeta u radu/istraga
• 1	• 0	• 0

Grafikon br. 2: Spol i godine počinilaca nasilja? – Izraženo u procentima

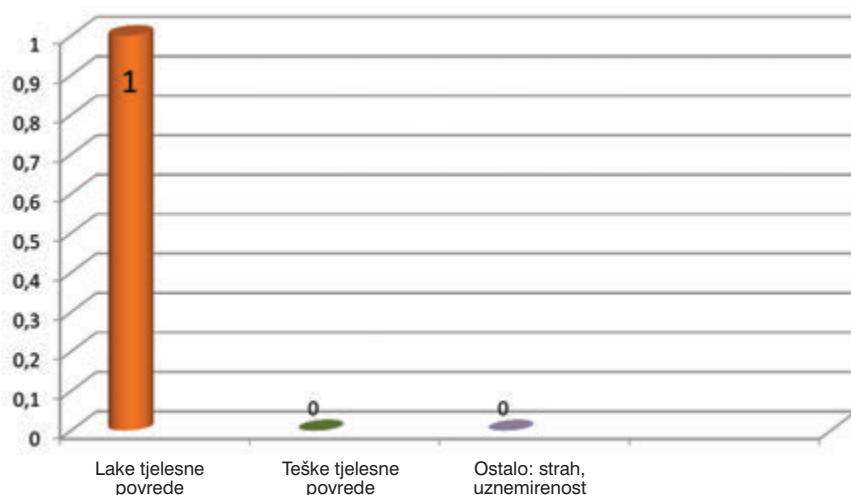
Napomena: Za navedeni period evidentirana je samo jedna muška osoba kao počinilac nasilja.

Tabela br. 2: Broj povratnika u vršenju krivičnih djela nasilja u porodici?

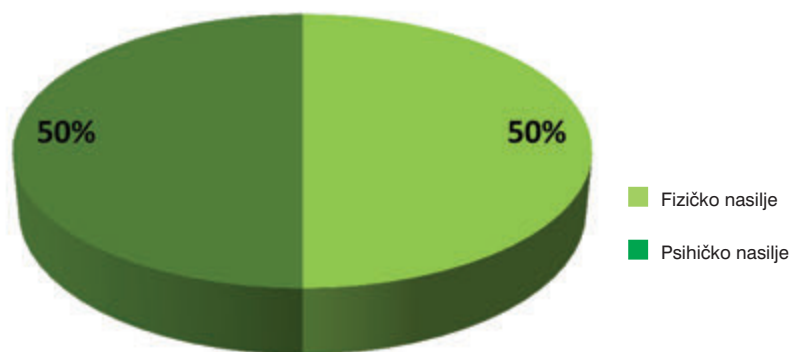
Broj povratnika u vršenju krivičnog djela nasilja u porodici	Broj maloljetnih povratnika u vršenju krivičnog djela nasilja u porodici
Muškarci: 0	Muškarci: 0
Žene: 0	Žene: 0

ANALIZA UPITNIKA IZ POLICIJSKIH UPRAVA NADLEŽNIH MINISTARSTVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Grafikon br. 3: Posljedice krivičnog djela nasilja u porodici? – Izraženo u brojevima

Grafikon br. 4: Broj prijavljenog nasilja prema vrstama? – Izraženo u procentima

Napomena: Shodno vremenskom okviru navedena je jedna žrtva nasilja i prema podacima može se zaključiti da je žrtva bila izložena kombiniranom obliku nasilja: fizičkom i psihičkom.

Počinioci nasilja prema žrtvi nasilja i u kojem su srodstvu? – Kao počinitelj naveden je suprug.

Izricanje zaštitnih mjera u slučajevima nasilja u porodici? Za period 1. 1–30. 6. 2016. god.

Za navedeni period nije bilo izrečenih zaštitnih mjera iako je evidentiran jedan slučaj nasilja u porodici, gdje je žrtva nasilja žena – koja je prema podacima upisanim u upitniku bila izložena različitim vrstama nasilja.

PREGLED STANJA ZA PODRUČJE PROZOR-RAMA – POLICIJSKA STANICA PROZOR-RAMA

U Policijskoj stanici Prozor-Rama ne postoji posebno odjeljenje za nasilje u porodici ni nadležni koordinator/ica. Mišljenja su da nije potrebno formirati poseban tim i odjeljenje koje bi se isključivo bavilo intervencijama za zaštitu žrtava od nasilja u porodici. Također navode da policijski službenici dovoljno poznaju zakonske propise u postupku zaštite i pomoći žrtvama nasilja.

U slučaju nasilja primjenjuju Kazneni zakon FBiH i Zakon o zaštiti od nasilja u porodici.

Kod prijave nasilja upućuju žrtvu na centar za socijalni rad, zatim se obraćaju sudu s prijedlogom o mjeri zaštite za žrtve nasilja, sastave adekvatan zapisnik o uočenom nasilju, upućuju na zdravstvene institucije, te sami riješe problem kroz razgovor. Smatraju da su dovoljno organizirani i nisu potrebne dodatne promjene kako bi intervencije u slučajevima nasilja bile efikasnije. Osnovna uloga policije u zaštiti žrtava nasilja jeste direktna zaštita i preventivna uloga. Kao problem s kojim se suočavaju u radu na suzbijanju i sprečavanju nasilja u porodici naveli su nepostojanje mogućnosti zbrinjavanja žrtava nasilja u sigurnu kuću ili neku drugu ustanovu.

Na pitanja o obuci policijskih službenika/ca potvrđan je odgovor da su učestvovali na edukacijama specijaliziranim za rad sa žrtvama nasilja, a teme su se odnosile na domaće zakonske i podzakonske akte i njihovu primjenu, edukaciju o radu sa žrtvama nasilja i počiniocima nasilja, kao i saradnju i povezivanje s drugim vladinim i nevladinim institucijama u cilju zaštite žrtava nasilja u porodici. Broj obučanih službenika koji su prošli obuku za postupanje u slučajevima nasilja u porodici kreće se od jednog do 10 službenika/ca, a više od 20 do 40 ih je upoznato sa Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici. Ministarstvo unutrašnjih poslova i njegovi predavači kao i predavači sa suda i tužilaštva vršili su obuke s policijskim službenicima/cama u općini Prozor-Rama. Policijski službenici bili su zadovoljni ponuđenim edukativnim sadržajem koji je primjenjiv za rad. Kako bi se unaprijedio rad u postupanju u slučaju nasilja u porodici naveli su potrebu za obukom koja bi obuhvatila javnu kampanju i rad s medijima.

Što se tiče saradnje sa NVO-sektorom naznačeno je da ponekad sarađuju i mišljenja su da je značajno potpisivanje protokola o saradnji i postupanju u slučajevima nasilja u porodici s nevladinim organizacijama, te smatraju značajnim da se ostvari saradnja sa NVO-ima koji imaju iskustvo u radu sa žrtvama nasilja. Sa centrima za socijalni rad i pravosudnim institucijama imaju kontinuiranu saradnju. Također navode da građani rijetko prijavljuju nasilje u porodici ukoliko su svjedoci tog nasilja. Kao Policijska stanica ne učestvuje u kampanjama i radu u zajednici na prevenciji nasilja u porodici, jer se kod njih ne provodi takav vid rada.

Nasilje nad ženama za ispitanika predstavlja krivično djelo, i za počinjeno nasilje ne postoji opravdanje. Također je navedeno da je nasilje u porodici podjednako ozbiljno u odnosu na druga krivična djela i da su svi oblici nasilja podjednako teški (psihičko, fizičko, seksualno i ekonomsko nasilje). Na pitanje zašto žene ostaju u nasilnim odnosima odgovor se odnosio da se žene boje

napustiti supruga jer nisu upoznate sa svojim pravima, zato što su ekonomski ovisne o supružnicima i zbog djece. Da bi se nasilnik sankcionirao za počinjeno nasilje u porodici ispitanik je naveo da je uvijek potrebno podnijeti krivičnu prijavu i pokrenuti sudski postupak.

Najčešći prijavitelji nasilja u općini Prozor-Rama su: same žrtve, rodbina žrtve i građani. Oni ne smještaju žrtve nasilja u sigurne kuće navodeći razlog nepostojanja sigurne kuće u njihovoj lokalnoj zajednici.

Grafikon br. 1: Statistički pokazatelji prijave nasilja u porodici i broju žrtava nasilja za period 1. 1–30. 9. 2016. god. – Izraženo u brojevima

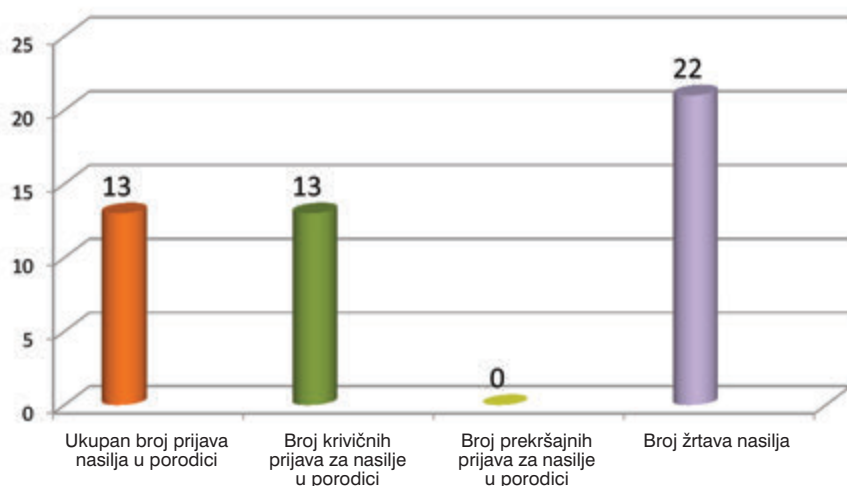

Tabela br. 1: Koliko je izvještaja upućeno prema tužilaštvu?

Broj izvještaja o počinjenom krivičnom djelu upućenih tužilaštvu

• 13

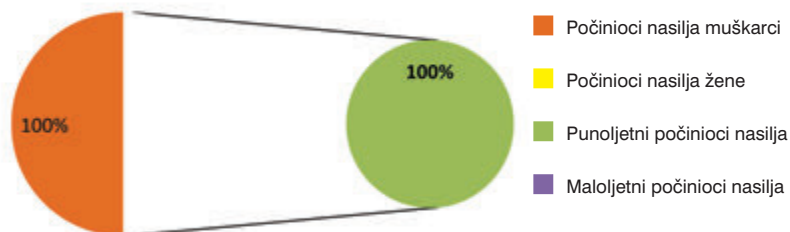
Broj prijava nasilja za koje nije proslijeđen izvještaj tužilaštvu

• 0

Broj predmeta u radu/istraga

• 0

Grafikon br. 2: Spol i godine počinioca nasilja? – Izraženo u procentima

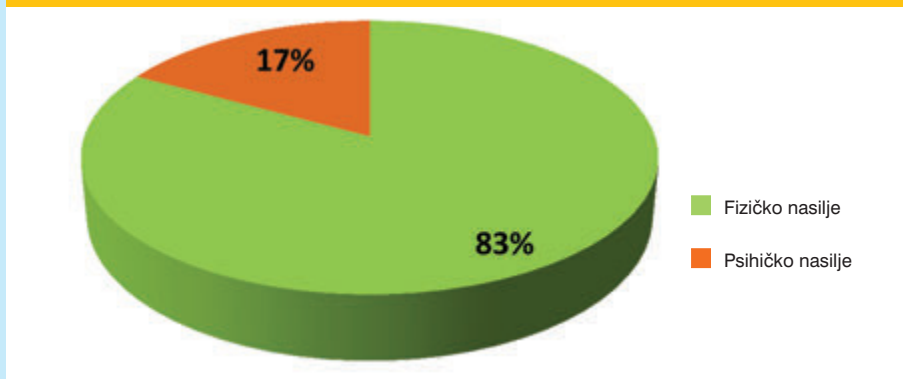
ANALIZA UPITNIKA IZ POLICIJSKIH UPRAVA NADLEŽNIH MINISTARS TAVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Napomena: samo su evidentirani muški počinioci nasilja, njih četrnaest (14) i svi su punoljetni.

Tabela br. 2: Broj povratnika u vršenju krivičnih djela nasilja u porodici?

Broj povratnika u vršenju krivičnog djela nasilja u porodici	Broj maloljetnih povratnika u vršenju krivičnog djela nasilja u porodici
Muškarci: 5	Muškarci: 0
Žene: 0	Žene: 0

Grafikon br. 3: Broj prijavljenog nasilja prema vrstama? – Izraženo u procentima

Grafikon br. 4: Počinioci nasilja prema žrtvi nasilja i u kojem su srodstvu? – Izraženo u procentima

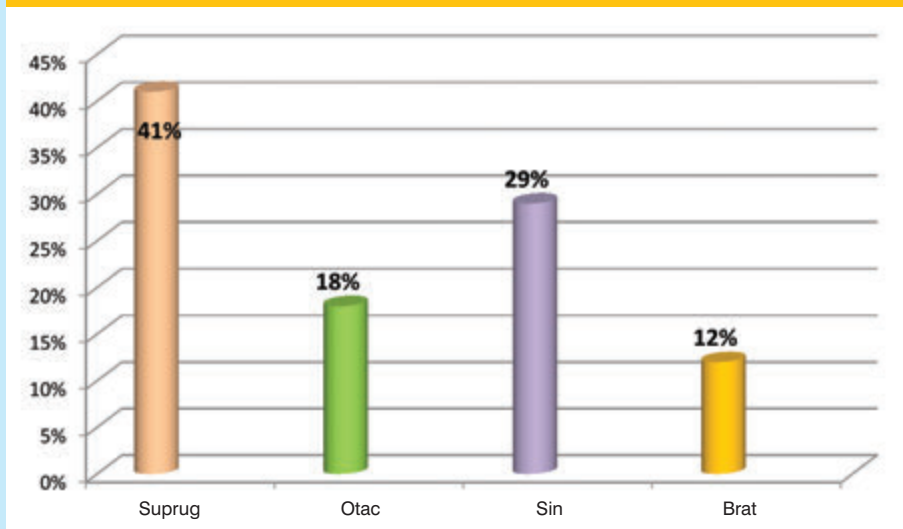

Tabela br. 3: Izricanje zaštitnih mjera u slučajevima nasilja u porodici? Za period 1. 1–30. 9. 2016. god.

Zaštitne mjere	Broj podnesenih zahtjeva	Broj izrečenih mjera
Udaljenje iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora i zabrana vraćanja u stan, kuću ili neki drugi stambeni prostor	0	0
Zabrana približavanja žrtvi nasilja	0	0
Zabrana uznemiravanja i uhođenja osobe izložene nasilju	0	0
Obavezan psihosocijalni tretman	0	0
Obavezno liječenje od ovisnosti	7	0
Privremeno lišenje slobode i zadržavanje	0	0

Za navedeni period podneseno je samo sedam (7) zahtjeva za obavezno liječenje od ovisnosti.

PREGLED STANJA ZA PODRUČJE TRAVNIK – MUP SREDNJOBOSANSKOG KANTONA/KSB TRAVNIK

U Policijskoj stanici Travnik ne postoji posebno odjeljenje za nasilje u porodici ni nadležni koordinator/ica. Mišljenja su da je potrebno oformiti poseban tim i odjeljenje koje bi se isključivo bavilo intervencijama za zaštitu žrtava od nasilja u porodici. Također navode da policijski službenici dovoljno poznaju zakonske propise u postupku zaštite i pomoći žrtvama nasilja.

U slučaju nasilja primjenjuju Zakon o policijskim službenicima SBK, Krivični zakon i Zakon o krivičnom postupku FBiH, Zakon o zaštiti od nasilja u porodici FBiH i Protokol o nasilju u porodici SBK/KSB.

Kod prijave nasilja upućuju žrtvu na zdravstvene institucije, zatim se obraćaju sudu s prijedlogom o mjeri zaštite za žrtve nasilja i sastave adekvatan zapisnik o uočenom nasilju. Mišljenja su da je neophodno uvrstiti u rad psihologa i socijalnog radnika kako bi intervencija bila efikasnija u slučajevima nasilja. Osnovna uloga policije u zaštiti žrtava nasilja jeste direktna zaštita i preventivna uloga. Kao problem sa kojim se suočavaju u radu na suzbijanju i sprečavanju nasilja u porodici naveli su nepostojanje mogućnosti zbrinjavanja žrtava nasilja u sigurnu kuću ili neku drugu ustanovu.

Na pitanja o obuci policijskih službenika/ca potvrđan je odgovor da su učestvovali na edukacijama specijaliziranim za rad sa žrtvama nasilja, a teme su se odnosile na domaće zakonske i podzakonske akte i njihovu primjenu, saradnju i povezivanje s drugim vladinim i nevladinim institucijama u cilju zaštite žrtava nasilja u porodici. Broj obučanih službenika koji su prošli obuku za postupanje u slučajevima nasilja u porodici kreće se od 20 do 40 službenika/ca,

ANALIZA UPITNIKA IZ POLICIJSKIH UPRAVA NADLEŽNIH MINISTARSTAVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

a više od 40 ih je upoznato sa Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici. Nevladine organizacije iz BiH i njihovi predavači vršili su obuke s policijskim službenicima/cama u Travniku, kao i predavači iz Ministarstva unutrašnjih poslova, a policijski službenici bili su zadovoljni ponuđenim edukativnim sadržajem koji je primjenjiv na rad. Kako bi se unaprijedio rad u postupanju u slučaju nasilja u porodici naveli su potrebu za obukom koja bi obuhvatila Metodu rada sa žrtvama nasilja – senzibilizacija u radu, javne kampanje i rad s medijima.

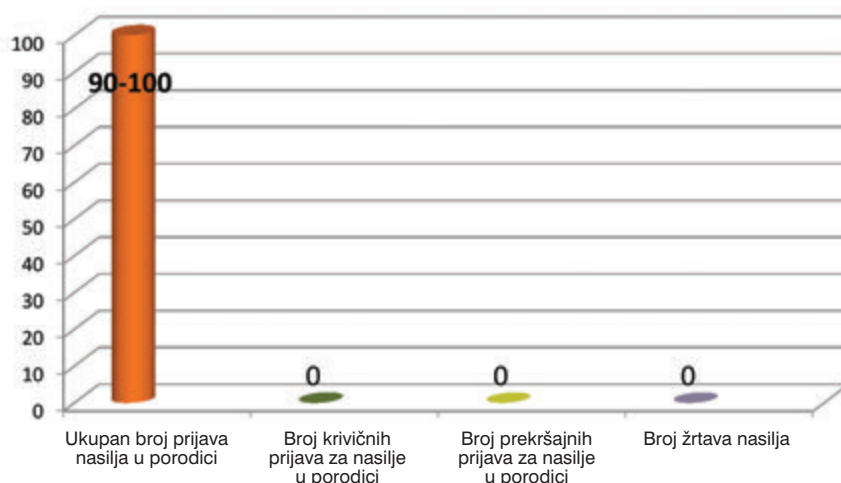
Što se tiče saradnje s NVO sektorom, naznačeno je da često sarađuju i mišljenja su da je značajno potpisivanje protokola o saradnji i postupanju u slučajevima nasilja u porodici s nevladinim organizacijama. S centrima za socijalni rad i pravosudnim institucijama imaju kontinuiranu saradnju. Također navode da građani rijetko prijavljuju nasilje u porodici ukoliko su svjedoci tog nasilja. Oni također učestvuju u kampanjama i radu u zajednici na prevenciji nasilja u porodici.

Nasilje nad ženama za ispitanika predstavlja krivično djelo, i za počinjeno nasilje ne postoji opravdanje. Također je navedeno da je nasilje u porodici podjednako ozbiljno u odnosu na druga krivična djela i da su svi oblici nasilja podjednako teški (fizičko, psihičko, seksualno i ekonomsko nasilje). Na pitanje zašto žene ostaju u nasilnim odnosima odgovor se odnosio na problem ekonomske ovisnosti žrtve o supružnicima, zbog djece i stide se prijaviti nasilje. Da bi se nasilnik sankcionirao za počinjeno nasilje u porodici ispitanik je naveo da je uvijek potrebno podnijeti krivičnu prijavu i pokrenuti sudski postupak.

Najčešći prijavitelji nasilja u Travniku su: same žrtve. Oni ne smještaju žrtve nasilja u sigurne kuće navodeći razlog nepostojanja sigurne kuće u njihovoj lokalnoj zajednici.

Statistički pokazatelji prijave nasilja u porodici i broju žrtava nasilja nisu navedeni kako je naznačeno u upitniku – ispitanik je okvirno naveo da se godišnje zaprimi od 90 do 100 prijava nasilja u porodici na području Srednjo-bosanskog kantona. Također nije naznačen broj žrtava nasilja, nego je navedeno da su žrtve nasilja u porodici uglavnom žene, a nešto rjeđe roditelji, a u malom broju muškarci.

Grafikon br. 1: Statistički pokazatelji prijave nasilja u porodici i broju žrtava nasilja za period 1. 1–30. 9. 2016. god. – Izraženo u brojevima

Za Travnik nema podataka.

U upitniku nije naveden razlog zašto nije bilo moguće uvrstiti tražene podatke kako bi se dobio uvid u prijave nasilja za ovo područje.

PREGLED STANJA ZA PODRUČJE TUZLA – MUP TK-A

U Policijskoj upravi u Tuzli postoji posebno odjeljenje za nasilje u porodici i nadležni koordinator/ica. Mišljenja su da je rad efikasniji otkako su oformili posebno odjeljenje za pomoć žrtvama nasilja u porodici. Također navode da policijski službenici koji izlaze na teren dovoljno poznaju zakonske propise u postupku zaštite i pomoći žrtvama nasilja.

U slučaju nasilja primjenjuju Pravilnik o načinu provođenja zaštitnih mjera za počinioce nasilja u porodici koje su u nadležnosti policije (Sl. novine FBiH, br. 19/14), zatim interne procedure: Protokol intervencija u slučajevima nasilja u porodici za TK-a i Protokol intervencija u slučajevima nasilja u porodici za općinu Tuzla.

Kod prijave nasilja upućuju žrtvu na zdravstvene institucije, ponude smještaj u sigurnoj kući i sastavljaju adekvatan zapisnik o uočenom nasilju. Mišljenja su da je neophodno uvrstiti u rad socijalnog radnika/cu kako bi intervencija bila efikasnija u slučajevima nasilja. Osnovna uloga policije u zaštiti žrtava nasilja jeste provođenje represivnih mjera, direktna zaštita i preventivna uloga. Kao problem u radu na suzbijanju i sprečavanju nasilja u porodici naveli su da žrtva koristi čl. 97 i povlači prijavu, te se proces ne može sudski okončati, a nasilje se stalno ponavlja.

Na pitanja o obuci policijskih službenika/ca potvrđan je odgovor da su učestvovali na edukacijama specijaliziranim za rad sa žrtvama nasilja, a teme su se odnosile na domaće zakonske i podzakonske akte i njihovu primjenu, edukaciju o radu sa žrtvama nasilja i počinocima nasilja, Istanbulsku konvenciju i druge međunarodne konvencije, zatim saradnju i povezivanje s drugim vladinim i nevladinim institucijama u cilju zaštite žrtava nasilja u porodici. Također su dodatno naveli da su prisustvovali edukaciji o unosu podataka o nasilju u porodici u zajedničku elektronsku bazu podataka. Edukaciju provodi Gender centar FBiH. Prošle godine obuku su završila 22 policijska službenika, a 2016. godine 30 policijskih službenika TK-a. Broj obučanih službenika/ca koji su prošli obuku za postupanje u slučajevima nasilja u porodici viši je od 40 službenika/ca, a više od 40 ih je upoznato sa Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici. Nevladine organizacije iz BiH i njihovi predavači vršili su obuke s policijskim službenicima/cama u Tuzli, kao i predavači iz međunarodnih organizacija i Ministarstva unutrašnjih poslova, Gender centra i Agencije za ravnopravnost spolova BiH, a policijski službenici bili su zadovoljni ponuđenim edukativnim sadržajem koji je primjenjiv na rad. Kako bi se unaprijedio rad u postupanju u slučaju nasilja u porodici naveli su potrebu za obukama vezano za metode rada sa žrtvama nasilja – senzibilizacija u radu, javne kampanje, rad s medijima i rad u obrazovnim institucijama na prevenciji nasilja.

Što se tiče saradnje s NVO sektorom, naznačeno je da često sarađuju i mišljenja su da je značajno potpisivanje Protokola o saradnji i postupanju u slučajevima nasilja u porodici s nevladinim organizacijama. S centrima za so-

ANALIZA UPITNIKA IZ POLICIJSKIH UPRAVA NADLEŽNIH MINISTARSTAVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

cijalni rad i pravosudnim institucijama imaju kontinuiranu saradnju. Također navode da građani rijetko prijavljuju nasilje u porodici ukoliko su svjedoci tog nasilja. Kao organ učestvuju u kampanjama i radu u zajednici na prevenciji nasilja u porodici.

Nasilje nad ženama za ispitanika predstavlja krivično djelo, i za počinjeno nasilje ne postoji opravdanje. Također je navedeno da je nasilje u porodici podjednako ozbiljno u odnosu na druga krivična djela i da su svi oblici nasilja podjednako teški: psihičko, fizičko, seksualno, ekonomsko. Na pitanje zašto žene ostaju u nasilnim odnosima, odgovor se odnosio na ekonomsku ovisnost o supružnicima, zbog djece, stide se prijaviti nasilje, smatraju sebe odgovornim za počinjeno nasilje. Da bi se nasilnik sankcionirao za počinjeno nasilje u porodici, ispitanik je naveo da je uvijek potrebno podnijeti krivičnu prijavu i pokrenuti sudski postupak.

Najčešći prijavitelji nasilja u Tuzli su: same žrtve, zdravstvene ustanove, centri za socijalni rad, rodbina žrtve, građani, NVO-SOS telefon, škole i policajci s terena. Smještaj žrtava nasilja u sigurnu kuću ide posredstvom Centra za socijalni rad Tuzla.

Grafikon br. 1: Statistički pokazatelji prijave nasilja u porodici i broju žrtava nasilja za period 1. 1–31. 12. 2015. god. – Izraženo u brojevima

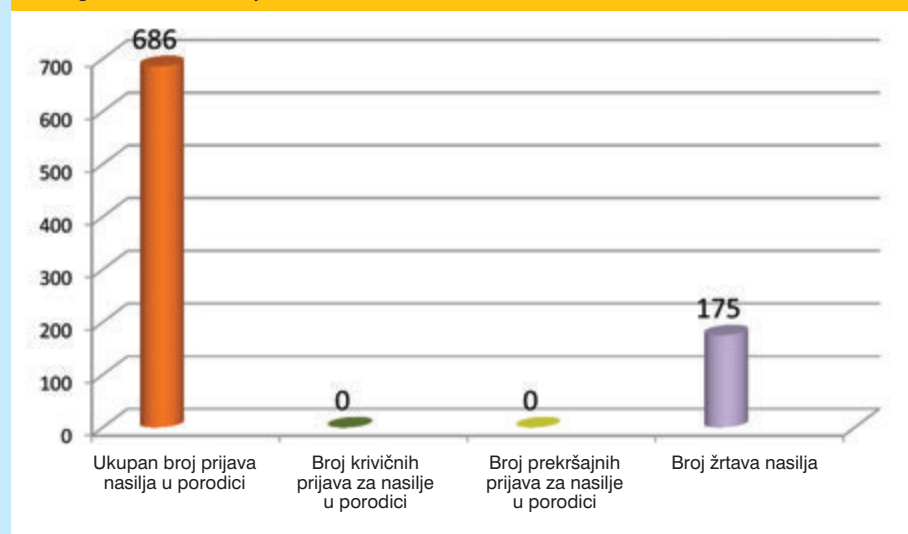

Tabela br. 1: Koliko je izvještaja upućeno prema tužilaštvu?

Broj izvještaja o počinjenom krivičnom djelu upućenih tužilaštvu	Broj prijava nasilja za koje nije prosljeđen izvještaj tužilaštvu	Broj predmeta u radu/istraga
• 126	• 330	• 237

ANALIZA UPITNIKA IZ POLICIJSKIH UPRAVA NADLEŽNIH MINISTARSTVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Razlog
nepodnošenja
izvještaja

a) Nije bilo
elemenata
krivičnog djela
(159)

b) Korištenje
blagodeti Zakona
čl. 97 (191)

Grafikon br. 2: Spol i godine počinitelja nasilja? – Izraženo u procentima

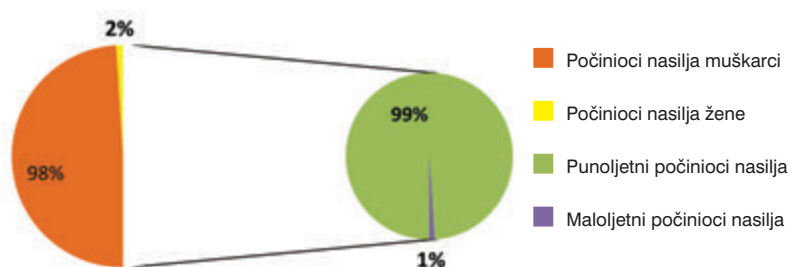

Tabela br. 2: Broj povratnika u vršenju krivičnih djela nasilja u porodici?

Broj povratnika u vršenju krivičnog djela
nasilja u porodici

Muškarci: 0

Žene: 0

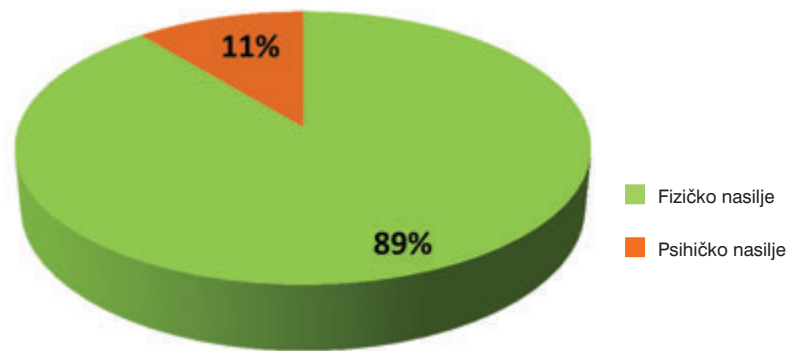
Broj maloljetnih povratnika u vršenju
krivičnog djela nasilja u porodici

Muškarci: 0

Žene: 0

Posljedice krivičnog djela nasilja u porodici? – Evidencija se ne vodi u MUP TK.

Grafikon br. 3: Broj prijavljenog nasilja prema vrstama? – Izraženo u procentima

Grafikon br. 4: Počinioci nasilja prema žrtvi nasilja i u kojem su srodstvu? – Izraženo u procentima

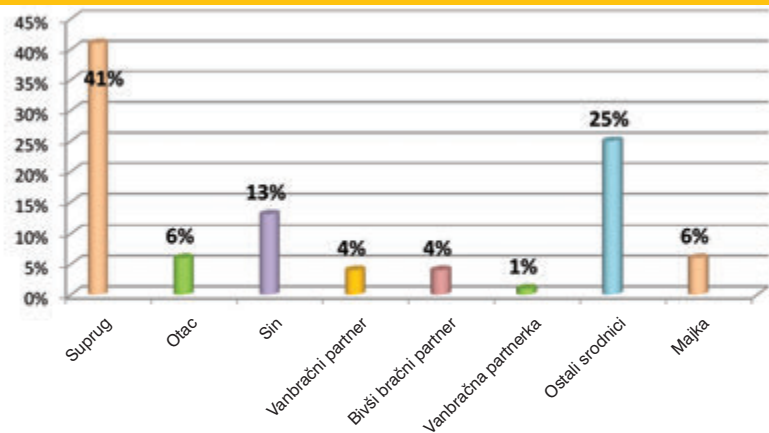

Tabela br. 3: Izricanje zaštitnih mjera u slučajevima nasilja u porodici? Za period 1. 1–30. 9. 2016. god.

Zaštitne mjere	Broj podnesenih zahtjeva	Broj izrečenih mjera
Udaljenje iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora i zabrana vraćanja u stan, kuću ili neki drugi stambeni prostor	9	7
Zabrana približavanja žrtvi nasilja	28	24
Zabrana uznemiravanja i uhođenja osobe izložene nasilju	34	33
Obavezan psihosocijalni tretman	7	0
Obavezno liječenje od ovisnosti	6	1
Privremeno lišenje slobode i zadržavanje	36	36

PREGLED STANJA ZA PODRUČJE ZENICA – POLICIJSKA STANICA CENTAR ZENICA

U Policijskoj upravi u Zenici postoji posebno odjeljenje za nasilje u porodici i nadležni koordinator/ica. Mišljenja su da je rad efikasniji otkako su оформili posebno odjeljenje za pomoć žrtvama nasilja u porodici. Također navode da policijski službenici koji izlaze na teren dovoljno poznaju zakonske propise u postupku zaštite i pomoći žrtvama nasilja.

U slučaju nasilja primjenjuju Zakon o zaštiti od nasilja u porodici.

Kod prijave nasilja upućuju žrtvu na Centar za socijalni rad, zdravstvene institucije, ponude smještaj u sigurnoj kući, sastavljaju adekvatan zapisnik o uočenom nasilju, obraćaju se sudu s prijedlogom o mjeri zaštite za žrtve nasilja, ili sami riješe problem kroz razgovor. Mišljenja su da je neophodno uvrstiti u rad poseban smještaj za žrtve. Osnovna uloga policije u zaštiti žrtava nasilja jeste provođenje represivnih mjera i direktna zaštita. Nemaju problema u radu na suzbijanju i sprečavanju nasilja u porodici.

Na pitanja o obuci policijskih službenika/ca potvrđan je odgovor da su učestvovali na edukacijama specijaliziranim za rad sa žrtvama nasilja, a teme su se odnosile na domaće zakonske i podzakonske akte i njihovu primjenu, edukaciju o radu sa žrtvama nasilja i počinocima nasilja, Istanbulsku konvenciju i druge međunarodne konvencije, zatim saradnju i povezivanje s drugim vladinim i nevladinim institucijama u cilju zaštite žrtava nasilja u porodici. Prošle godine završilo obuku 22 policijska službenika i 2016. godine 30 policijskih službenika. Broj obučanih službenika koji su prošli obuku za postupanje u slučajevima nasilja u porodici kreće se od jednog do 10 službenika/ca, a više od 40 ih je upoznato sa Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici. Nevladine organizacije iz BiH i njihovi predavači vršili su obuke s policijskim službenicima/cama u Zenici, kao i predavači iz međunarodnih organizacija. Policijski službenici bili su zadovoljni ponuđenim edukativnim sadržajem koji je primjenjiv na rad. Kako bi se unaprijedio rad u postupanju u slučaju nasilja u porodici naveli su potrebu za proširivanjem mogućnosti smještaja žrtava nasilja u porodici.

Što se tiče saradnje s NVO sektorom, naznačeno je da često sarađuju i mišljenja su da je značajno potpisivanje protokola o saradnji i postupanju u slučajevima nasilja u porodici s nevladinim organizacijama. S centrima za socijalni rad i pravosudnim institucijama imaju kontinuiranu saradnju. Također navode da građani rijetko prijavljuju nasilje u porodici ukoliko su svjedoci tog nasilja. Kao organ učestvuju u kampanjama i radu u zajednici na prevenciji nasilja u porodici.

Nasilje nad ženama za ispitanika predstavlja krivično djelo, i za počinjeno nasilje ne postoji opravdanje. Također je navedeno da je nasilje u porodici podjednako ozbiljno u odnosu na druga krivična djela i da su svi oblici nasilja podjednako teški: psihičko, fizičko, seksualno, ekonomsko. Na pitanje zašto žene ostaju u nasilnim odnosima odgovor se odnosio na ekonomsku ovisnost o supružnicima, zbog djece, boje se napustiti supruga jer nisu upoznate sa svojim pravima i zato što ne postoji servis za zbrinjavanje žrtava nasilja u porodici. Da bi se nasilnik sankcionirao za počinjeno nasilje u porodici, ispi-

ANALIZA UPITNIKA IZ POLICIJSKIH UPRAVA NADLEŽNIH MINISTARS TAVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

tanik je naveo da je uvijek potrebno podnijeti krivičnu prijavu i pokrenuti sudski postupak.

Najčešći prijavitelji nasilja u Zenici su same žrtve. Broj žrtava smještenih u sigurnu kuću u Zenici za period 1. 1. 2016. god. – 30. 9. 2016. god. – smještene su dvije žene, a ostale žene nisu željele smještaj.

Grafikon br. 1: Statistički pokazatelji prijave nasilja u porodici i broju žrtava nasilja za period 1. 1–30. 9. 2016. god. – Izraženo u brojevima

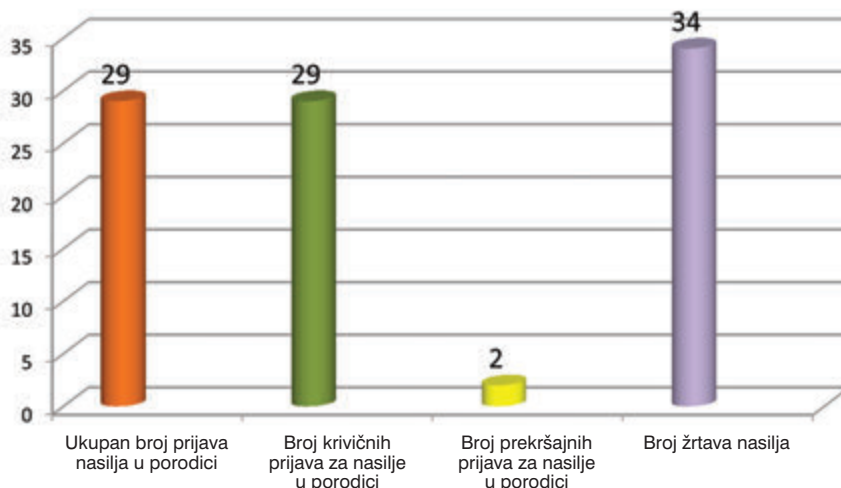
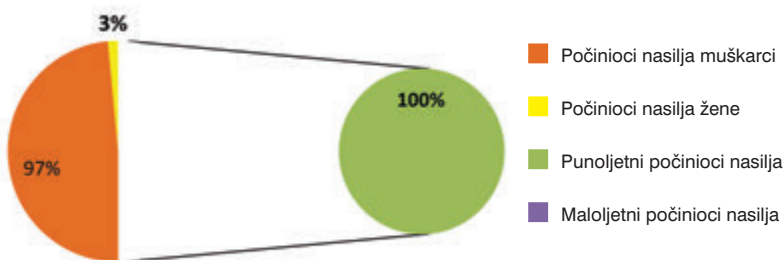

Tabela br. 1: Koliko je izvještaja upućeno prema tužilaštvu?

Broj izvještaja o počinjenom krivičnom djelu upućenih tužilaštvu	Broj prijava nasilja za koje nije proslijeđen izvještaj tužilaštvu	Broj predmeta u radu/istraga
• 29	• 0	• 0

Grafikon br. 2: Spol i godine počinitelaca nasilja? – Izraženo u procentima

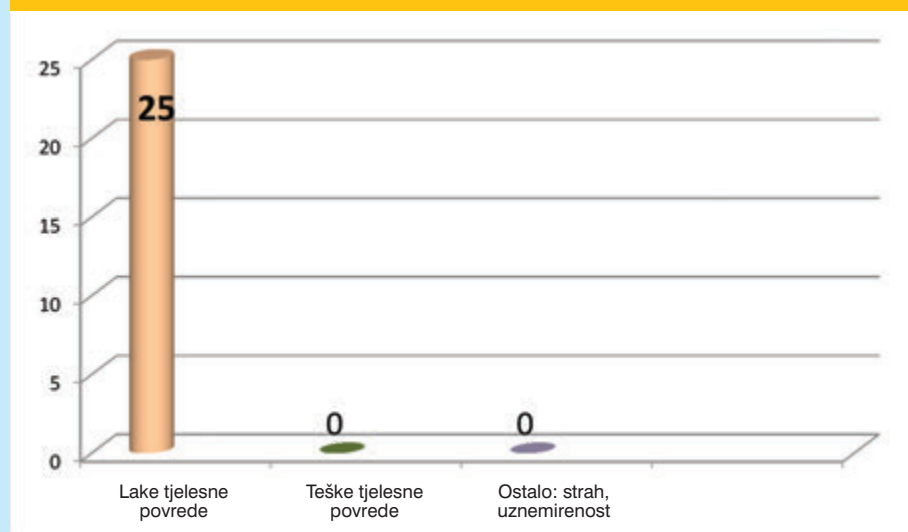

Napomena: broj punoljetnih počinioca: 29 ili 100% – nije bilo maloljetnih počinioca nasilja.

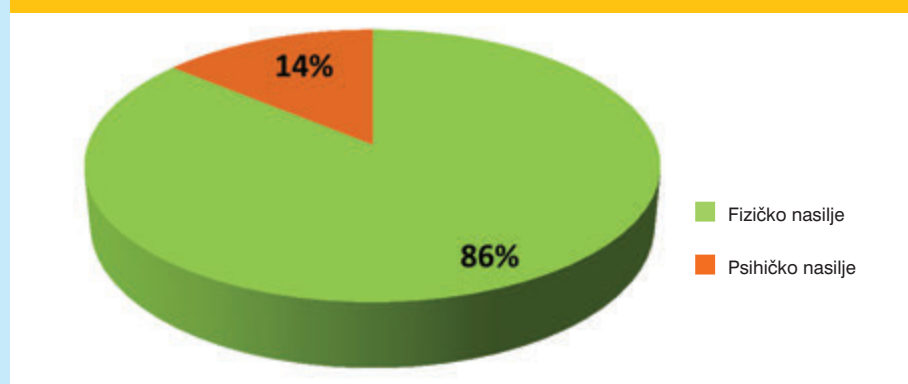
Tabela br. 2: Broj povratnika u vršenju krivičnih djela nasilja u porodici?

Broj povratnika u vršenju krivičnog djela nasilja u porodici	Broj maloljetnih povratnika u vršenju krivičnog djela nasilja u porodici
Muškarci: 2	Muškarci: 0
Žene: 0	Žene: 0

Grafikon br. 3: Posljedice krivičnog djela nasilja u porodici? – Izraženo u brojevima

Grafikon br. 4: Broj prijavljenog nasilja prema vrstama? – Izraženo u procentima

ANALIZA UPITNIKA IZ POLICIJSKIH UPRAVA NADLEŽNIH MINISTARSTAVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Grafikon br. 5: Počinioci nasilja prema žrtvi nasilja i u kojem su srodstvu? – Izraženo u procentima

Tabela br. 3: Izricanje zaštitnih mjera u slučajevima nasilja u porodici? Za period 1. 1–30. 9. 2015. god.

Zaštitne mjere	Broj podnesenih zahtjeva	Broj izrečenih mjera
Udaljenje iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora i zabrana vraćanja u stan, kuću ili neki drugi stambeni prostor	1	1
Zabrana približavanja žrtvi nasilja	29	29
Zabrana uznemiravanja i uhođenja osobe izložene nasilju	29	29
Obavezan psihosocijalni tretman	0	0
Obavezno liječenje od ovisnosti	0	0
Privremeno lišenje slobode i zadržavanje	29	29

PREGLED STANJA ZA PODRUČJE OPĆINA NOVI GRAD SARAJEVO – TREĆA POLICIJSKA STANICA

U Policijskoj stanici Novi Grad Sarajevo postoji posebno odjeljenje za nasilje u porodici i nadležni koordinator/ica. Mišljenja su da je rad efikasniji otako su oformili posebno odjeljenje za pomoć žrtvama nasilja u porodici. Također navode da policijski službenici dovoljno poznaju zakonske propise u postupku zaštite i pomoći žrtvama nasilja.

U slučaju nasilja primjenjuju Zakon o zaštiti od nasilja u porodici FBiH, Krični zakon BiH i Protokol o postupanju i smještaju žrtava nasilja u sigurne kuće.

ANALIZA UPITNIKA IZ POLICIJSKIH UPRAVA NADLEŽNIH MINISTARS TAVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Kod prijave nasilja upućuju žrtvu na Centar za socijalni rad, zatim se obraćaju sudu s prijedlogom o mjeri zaštite za žrtve nasilja i sastave adekvatan zapisnik o uočenom nasilju, te prate žrtve u zdravstvene ustanove. Mišljenja su da je neophodno uvrstiti u rad i u tim socijalnog radnika i psihologa kako bi intervencija bila efikasnija u slučajevima nasilja. Osnovna uloga policije u zaštiti žrtava nasilja jeste provođenje represivnih mjera i direktna zaštita. Nemaju problema u radu na suzbijanju i sprečavanju nasilja u porodici.

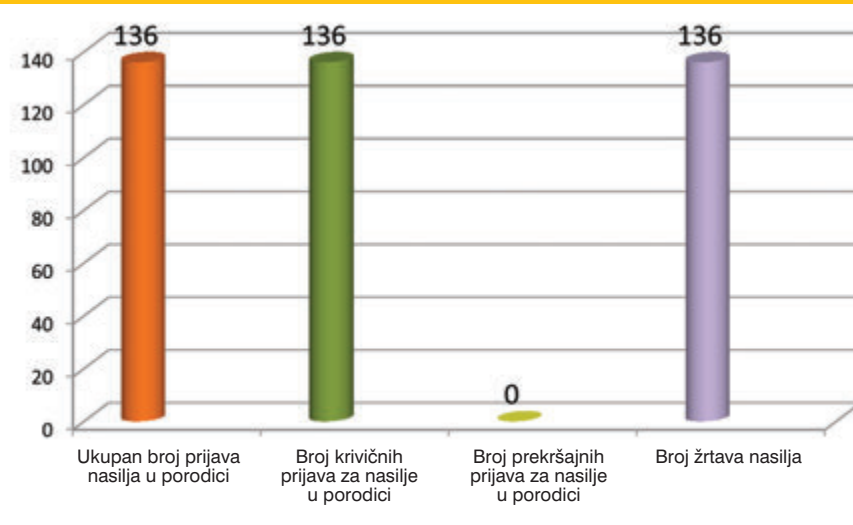
Na pitanja o obuci policijskih službenika/ca potvrđan je odgovor da su učestvovali na edukacijama specijaliziranim za rad sa žrtvama nasilja, a teme su se odnosile na domaće zakonske i podzakonske akte i njihovu primjenu, edukaciju o radu sa žrtvama nasilja i počinocima nasilja, Istanbulsku konvenciju i druge međunarodne konvencije. Broj obučenih službenika koji su prošli obuku za postupanje u slučajevima nasilja u porodici viši je od 40 službenika/ca, a više od 40 ih je upoznato sa Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici. Nevladine organizacije iz BiH i njihovi predavači vršili su obuke s policijskim službenicima/cama u Sarajevu, zatim međunarodni predavači, predavači sa sudova i tužilaštva, te Gender centra. Policijski službenici bili su zadovoljni ponuđenim edukativnim sadržajem koji je primjenjiv na rad. Kako bi se unaprijedio rad u postupanju u slučaju nasilja u porodici naveli su potrebu za educiranjem uposlenih u službama nadležnih institucija o porodičnom nasilju u skladu s evropskom praksom, lobiranje za promjene u zakonima, mijenjanje kaznene politike, te rad u obrazovnim institucijama na prevenciji nasilja.

Što se tiče saradnje s NVO sektorom, naznačeno je da često sarađuju i mišljenja su da je značajno potpisivanje protokola o saradnji i postupanju u slučajevima nasilja u porodici s nevladinim organizacijama, a što je praksa u Kantonu Sarajevo. S centrima za socijalni rad i pravosudnim institucijama imaju kontinuiranu saradnju. Također navode da građani često prijavljuju nasilje u porodici ukoliko su svjedoci tog nasilja.

Nasilje nad ženama za ispitanika predstavlja potrebu da se uključe sve relevantne institucije u suzbijanju nasilja u porodici, i za počinjeno nasilje ne postoji opravdanje. Također je navedeno da je nasilje u porodici podjednako ozbiljno u odnosu na druga krivična djela i da su svi oblici nasilja podjednako teški (fizičko, psihičko, ekonomsko, seksualno). Na pitanje zašto žene ostaju u nasilnim odnosima, odgovor se odnosio na problem ekonomske ovisnosti, zbog djece, smatraju sebe odgovornim za nasilje, nisu upoznate sa svojim pravima. Da bi se nasilnik sankcionirao za počinjeno nasilje u porodici, ispitanik je naveo da je uvijek potrebno podnijeti krivičnu prijavu i pokrenuti sudski postupak.

Najčešći prijavitelji nasilja u Sarajevu su: same žrtve, SOS telefon, građani, škole, zdravstvene ustanove. Nije naveden podatak koliko je realizirano smještaja u sigurnu kuću u Sarajevu – evidenciju vode centri za socijalni rad.

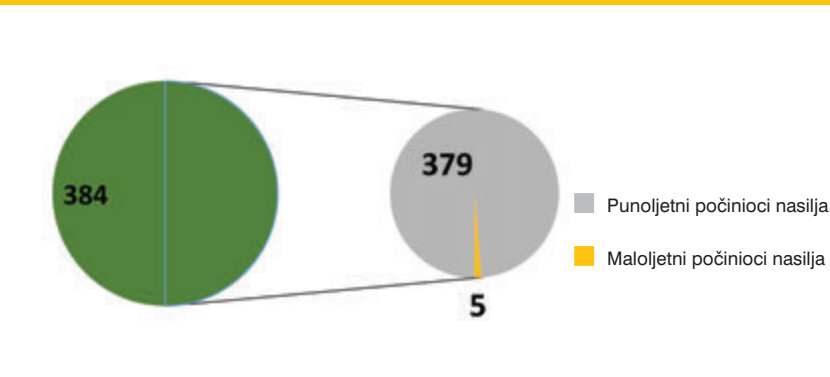
Grafikon br. 1: Statistički pokazatelji prijave nasilja u porodici i broju žrtava nasilja za period 1. 1. 2015–31. 10. 2016. god. – Izraženo u brojevima za općinu Novi Grad

Koliko je izvještaja upućeno prema tužilaštvu?

Napomena: podaci nisu navedeni.

Grafikon br. 2: Spol i godine počinioca nasilja? – Izraženo u brojevima – Period 1. 1. 2015–30. 6. 2016. god.

Napomena: podaci su za područje Kantona Sarajevo, a što uključuje sve općine – za općinu Novi Grad nema izdvojenih podataka. Također nema podataka o spolu počinioca.

Broj povratnika u vršenju krivičnih djela nasilja u porodici? Period 1. 1. 2015–30. 6. 2016. god.

Napomena: podaci su za područje Kantona Sarajevo – nema izdvojenog podatka za općinu Novi Grad. Također nema podataka o spolu.

Tabela br. 1: Broj povratnika u vršenju krivičnih djela nasilja u porodici?

Broj povratnika u vršenju krivičnog djela nasilja u porodici

212

Posljedice krivičnog djela nasilja u porodici? – Izraženo u brojevima
– Nema podataka.

Broj prijavljenog nasilja prema vrstama? – Nema podataka.

Tabela br. 2: Izricanje zaštitnih mjera u slučajevima nasilja u porodici? Za period 1. 1. 2015–30. 6. 2016. god.

Zaštitne mjere	Broj podnesenih zahtjeva	Broj izrečenih mjera
Udaljenje iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora i zabrana vraćanja u stan, kuću ili neki drugi stambeni prostor	3	3
Zabrana približavanja žrtvi nasilja	114	114
Zabrana uznemiravanja i uhođenja osobe izložene nasilju	135	135
Obavezan psihosocijalni tretman	2	2
Obavezno liječenje od ovisnosti	3	3
Privremeno lišenje slobode i zadržavanje	0	0

Napomena: podaci su za općinu Novi Grad Sarajevo.

Nisu dostavljeni podaci iz policijskih uprava za Mostar i Višegrad.

ANALIZA UPITNIKA IZ POLICIJSKIH UPRAVA NADLEŽNIH MINISTARSTAVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

ANALIZA UPITNIKA IZ CENTARA ZA SOCIJALNI RAD O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Upitnici, sa ciljem analize stanja o stepenu nasilja nad ženama, djevojkama i nasilja u porodici, upućeni su na deset centara za socijalni rad u lokalnim zajednicama širom Bosne i Hercegovine u kojima djeluju pridružene članice Sigurne mreže: Derventa, Trebinje, Višegrad, Istočno Sarajevo, Tuzla, Mostar, Prozor-Rama, Travnik, Zenica i Novi Grad Sarajevo. Posredstvom upitnika, pokušalo se doći do odgovora koji bi omogućili procjenu situacije, što će poslužiti kao osnova za inicijative i akcije s ciljem podizanje nivoa svijesti i znanja relevantnih aktera, lokalnih vlasti i civilnog društva ali i šireg građanstva o mogućnostima i metodama smanjenja nasilja nad ženama i djevojkama i nasilja u porodici, prije svega kroz prevenciju.

Statistički podatci se odnose na period 2015. god. i šest mjeseci 2016. god.

STATISTIČKI PODACI IZ CENTARA ZA SOCIJALNI RAD DERVENTA O NASILJU U PORODICI

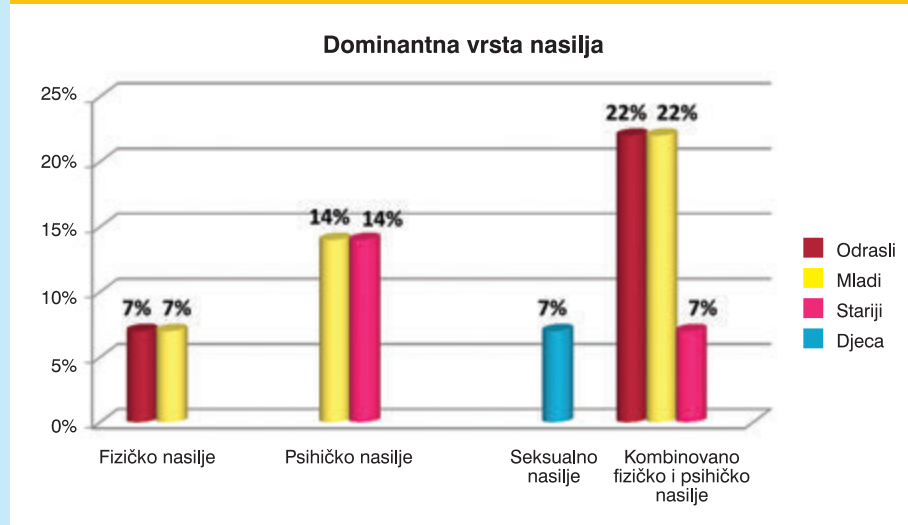
Tabela br. 1: Broj porodica u kojima je utvrđeno postojanje nasilja i broj žrtava nasilja

Grad	Broj porodica	Broj žrtava
Derventa	14	14

Grafikon br. 1: Starosne grupe – žrtve nasilja – izraženo u procentima

Grafikon br. 2: Broj korisnika – žrtava nasilja prema dominantnoj vrsti nasilja izraženo u procentima

Prema podacima vezanim za vrste nasilja, u trinaest (13) slučajeva žrtve nasilja su ženskog spola, samo je u jednom (1) slučaju stariji muškarac žrtva psihičkog nasilja.

Grafikon br. 3: Mjesto odvijanja nasilja – izraženo u procentima

ANALIZA UPITNIKA IZ CENTARA ZA SOCIJALNI RAD O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Tabela br. 2: Broj nasilnika prema odnosu/srodstvu nasilnika sa žrtvom nasilja

	Derventa
Suprug	7
Supruga	0
Otac	1
Brat	1
Vanbračni partner (m)	2
Sin	0
Kćer	1
Majka	0
Drugi član porodice ili krvni srodnik	2
Komšinica	0
Ukupno	14

Grafikon br. 4: Broj žrtava nasilja prema izvoru prijave

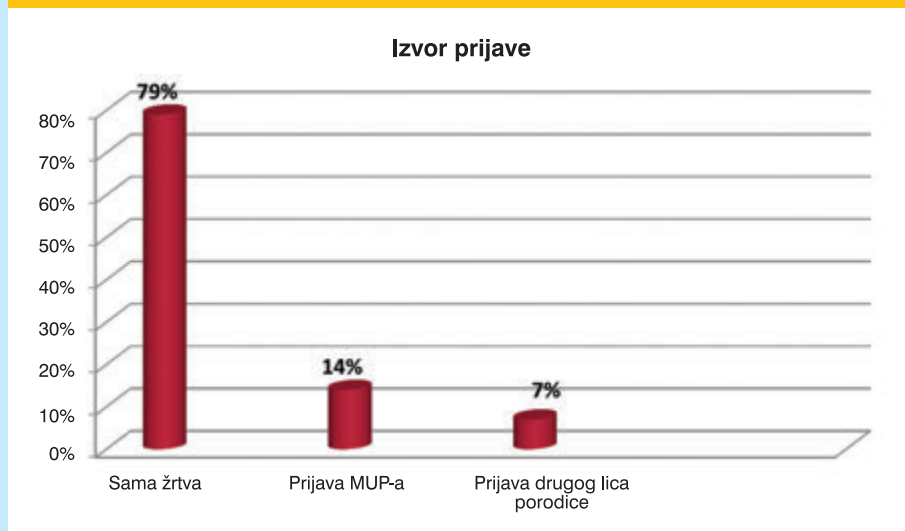

Tabela br. 3: Broj djece žrtava nasilja koja su izmještena iz porodice radi zaštite sigurnosti i razlozi izmještanja

	Derventa
Broj izmještene djece	4
Razlog izmještanja djece iz porodice	Roditelj nije u mogućnosti da zaštiti dijete od zlostavljanja drugog roditelja

STATISTIČKI PODACI IZ CENTARA ZA SOCIJALNI RAD ISTOČNO NOVO SARAJEVO O NASILJU U PORODICI

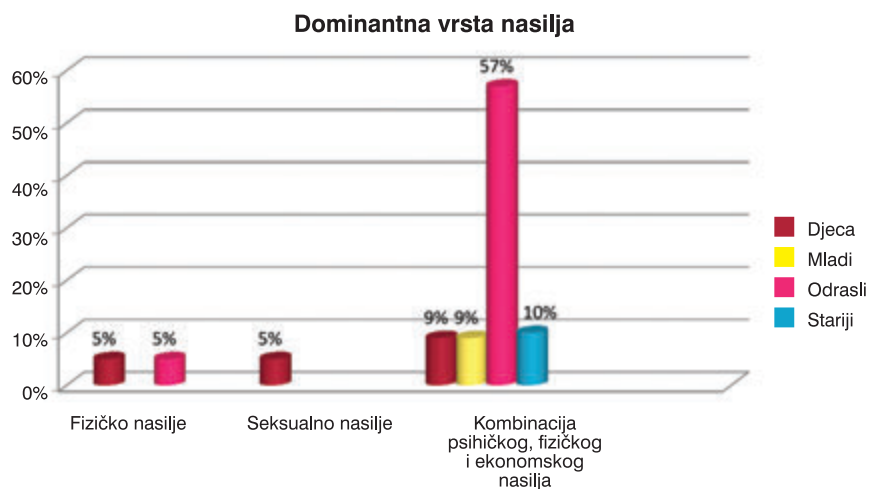
Tabela br. 1: Broj porodica u kojima je utvrđeno postojanje nasilja i broj žrtava nasilja

Grad	Broj porodica	Broj žrtava
Istočno Novo Sarajevo	21	21

Grafikon br. 1: Starosne grupe – žrtve nasilja – izraženo u procentima

Grafikon br. 2: Broj korisnika – žrtava nasilja prema dominantnoj vrsti nasilja izraženo u procentima

Prema podacima vezanim za vrste nasilja, u dva (2) slučaja žrtve nasilja su odrasle osobe muškog spola – u jednom slučaju osoba je izložena fizičkom nasilju, a u drugom slučaju kombiniranim oblicima nasilja – u devetnaest (19) slučajeva žrtve nasilja su ženskog spola – djeca, odrasli i stariji.

ANALIZA UPITNIKA IZ CENTARA ZA SOCIJALNI RAD O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Grafikon br. 3: Mjesto odvijanja nasilja – izraženo u procentima

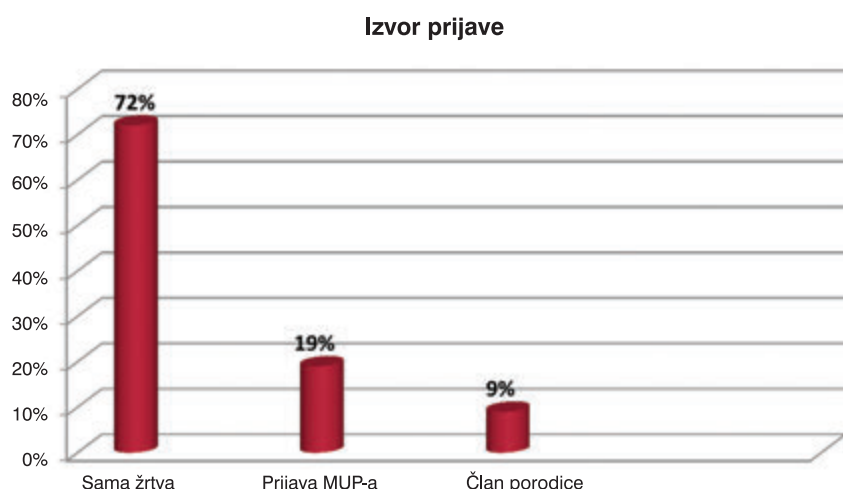

Napomena: u rubriku drugo navedena se sljedeća mjesta: haustor stambene zgrade, na ulici, na radnom mjestu, u CSR, u kolektivnom smještaju, u parku

Tabela br. 2: Broj nasilnika prema odnosu/srodstvu nasilnika sa žrtvom nasilja

	Istočno Novo Sarajevo
Suprug	14
Supruga	2
Otac	2
Brat	0
Vanbračni partner (m)	1
Sin	0
Kćer	0
Majka	1
Drugi član porodice ili krvni srodnik	0
Komšinica	1
Ukupno	21

Grafikon br. 4: Broj žrtava nasilja prema izvoru prijave

ANALIZA UPITNIKA IZ CENTARA ZA SOCIJALNI RAD O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Broj djece žrtava nasilja koja su izmještena iz porodica radi zaštite sigurnosti i razlozi izmještanja za period 2015. god. i šest mjeseci 2016. god. – **nije bilo izmještanja djece**

STATISTIČKI PODACI IZ CENTARA ZA SOCIJALNI RAD TREBINJE O NASILJU U PORODICI

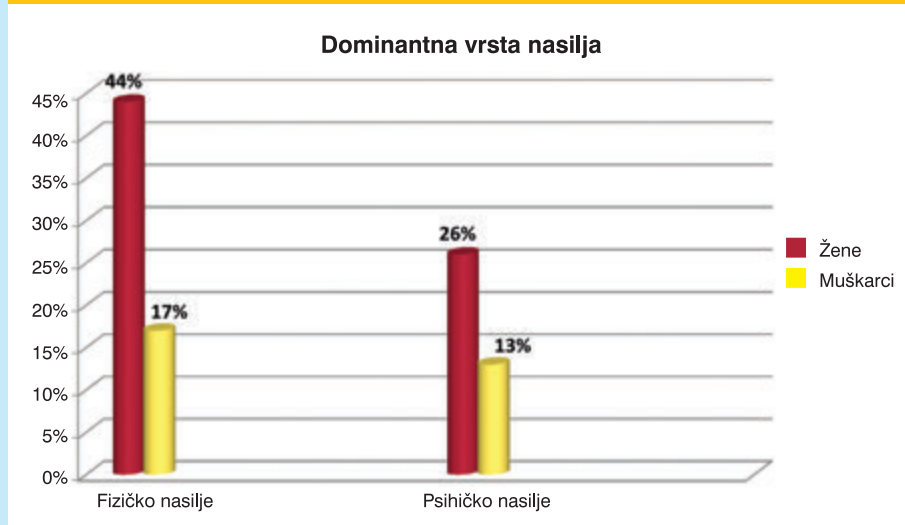
Tabela br. 1: Broj porodica u kojima je utvrđeno postojanje nasilja i broj žrtava nasilja

Grad	Broj porodica	Broj žrtava
Trebinje	21	21

Grafikon br. 1: Starosne grupe – žrtve nasilja – izraženo u procentima

Grafikon br. 2: Broj korisnika – žrtava nasilja prema dominantnoj vrsti nasilja izraženo u procentima

Podaci o vrstama nasilja navedeni su prema spolu žrtava, bez naznačene starosne grupe.

Grafikon br. 3: Mjesto odvijanja nasilja – izraženo u procentima

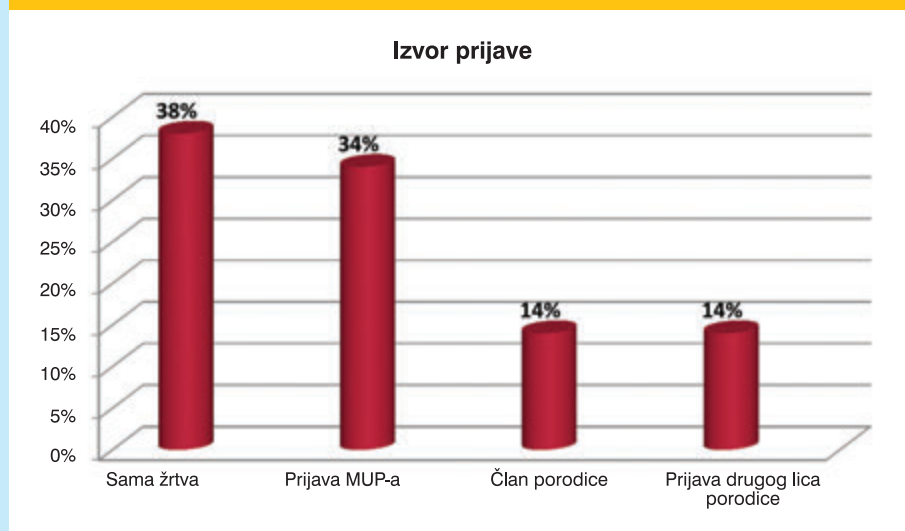

ANALIZA UPITNIKA IZ CENTARA ZA SOCIJALNI RAD O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Tabela br. 2: Broj nasilnika prema odnosu/srodstvu nasilnika sa žrtvom nasilja

	Trebinje
Suprug	12
Supruga	1
Otac	4
Brat	0
Vanbračni partner (m)	2
Sin	2
Kćer	1
Majka	0
Drugi član porodice ili krvni srodnik	0
Komšinica	0
Ukupno	22

Grafikon br. 4: Broj žrtava nasilja prema izvoru prijave

Broj djece žrtava nasilja koja su izmještena iz porodica radi zaštite sigurnosti i razlozi izmještanja za period 2015. god. i šest mjeseci 2016. god. – nije bilo izmještanja djece

STATISTIČKI PODACI IZ CENTARA ZA SOCIJALNI RAD VIŠEGRAD O NASILJU U PORODICI

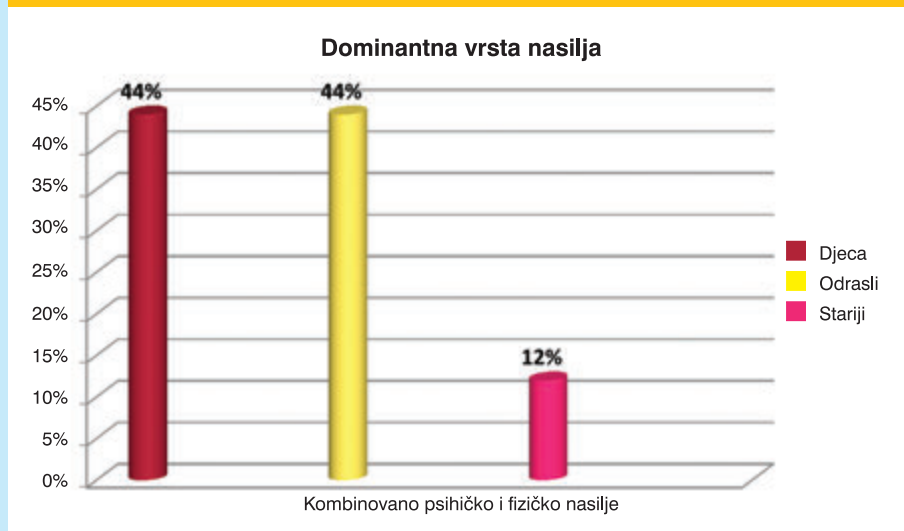
Tabela br. 1: Broj porodica u kojima je utvrđeno postojanje nasilja i broj žrtava nasilja

Grad	Broj porodica	Broj žrtava
Višegrad	6	9

Grafikon br. 1: Starosne grupe – žrtve nasilja – izraženo u procentima

Grafikon br. 2: Broj korisnika – žrtava nasilja prema dominantnoj vrsti nasilja izraženo u procentima

Prema podacima vezanim za vrste nasilja, u dva (2) slučaja žrtva nasilja je dijete muškog spola, a u sedam (7) slučajeva žrtve nasilja su ženskog spola – djeca, odrasli i stariji bili su izloženi kako psihičkom tako i fizičkom nasilju.

Grafikon br. 3: Mjesto odvijanja nasilja – izraženo u procentima

Tabela br. 2: Broj djece žrtava nasilja koja su izmještena iz porodica radi zaštite sigurnosti i razlozi izmještanja

	Višegrad
Broj izmještene djece	4
Razlog izmještanja djece iz porodice	Oba roditelja zlostavljaju dijete

Tabela br. 3: Broj nasilnika prema odnosu/srodstvu nasilnika sa žrtvom nasilja

	Višegrad
Suprug	4
Supruga	0
Otac	1
Brat	0
Vanbračni partner (m)	0
Sin	1
Kćer	0
Majka	0
Drugi član porodice ili krvni srodnik	0
Komšinica	0
Ukupno	6

ANALIZA UPITNIKA IZ CENTARA ZA SOCIJALNI RAD O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Grafikon br. 4: Broj žrtava nasilja prema izvoru prijave

STATISTIČKI PODACI IZ CENTARA ZA SOCIJALNI RAD TUZLA O NASILJU U PORODICI

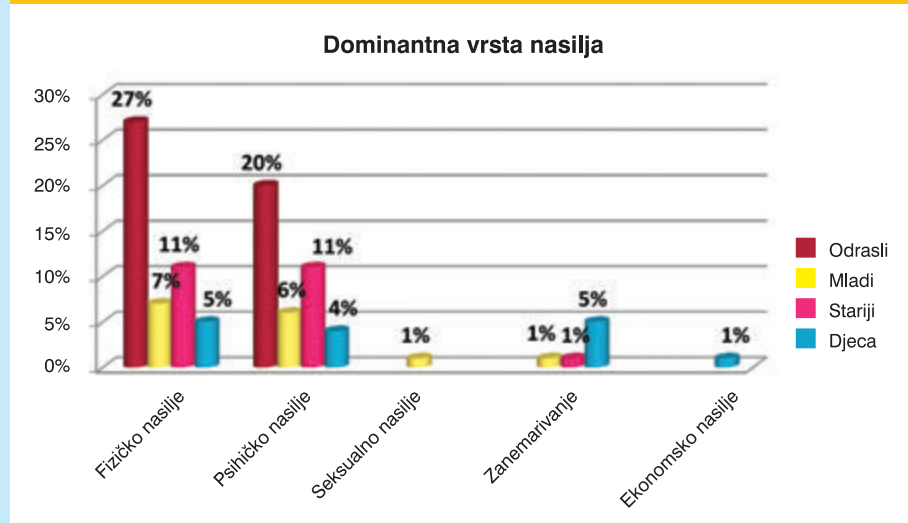
Tabela br. 1: Broj porodica u kojima je utvrđeno postojanje nasilja i broj žrtava nasilja

Grad	Broj porodica	Broj žrtava
Tuzla	193	207

Grafikon br. 1: Starosne grupe – žrtve nasilja – izraženo u procentima

Grafikon br. 2: Broj korisnika – žrtava nasilja prema dominantnoj vrsti nasilja izraženo u procentima

Prema podacima vezanim za vrste nasilja, fizičkom nasilju bilo je izloženo osamnaest (18) osoba muškog spola i pripadali su starosnim grupama djeca, mladi, odrasli i stariji. Psihičkom nasilju bilo je izloženo petnaest (15) osoba muškog spola i pripadali su starosnim grupama djeca, mladi, odrasli i stariji. Zanemarivanju je bilo izloženo sedmero (7) djece muškog spola.

Grafikon br. 3: Mjesto odvijanja nasilja – izraženo u procentima

Napomena: u rubriku drugo navedena su sljedeća mjesta: automobili, stambeni objekat

ANALIZA UPITNIKA IZ CENTARA ZA SOCIJALNI RAD O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Tabela br. 2: Broj nasilnika prema odnosu/srodstvu nasilnika sa žrtvom nasilja

	Tuzla
Suprug	145
Supruga	9
Otac	17
Brat	1
Partner jednog od roditelja (m)	2
Sin	7
Kćer	4
Majka	3
Drugi član porodice ili krvni srodnik (m)	5
Nasilje od strane momka	2
Neko drugi (m)	2
Bivši suprug	0
Vanbračni partner (m)	0
Vanbračni partner (ž)	0
Nepoznata osoba (m)	0
Ukupno	197

Grafikon br. 4: Broj žrtava nasilja prema izvoru prijave

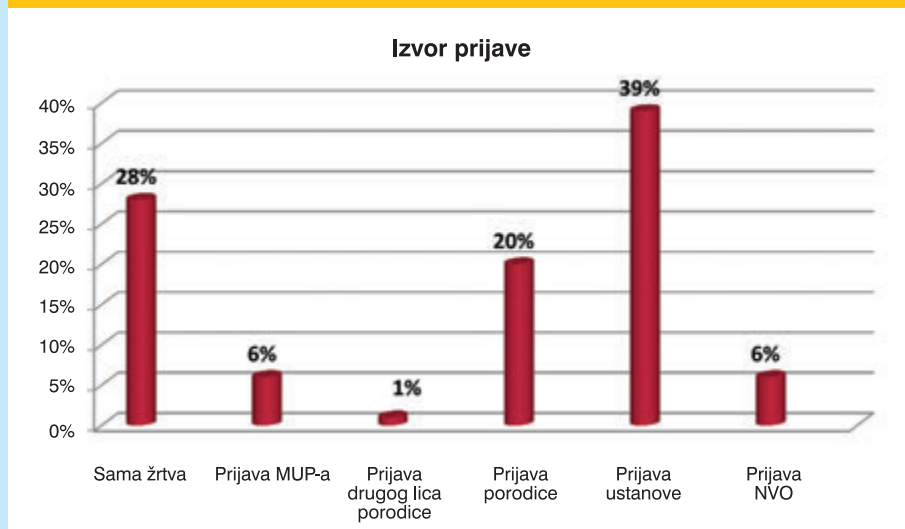

Tabela br. 3: Broj djece žrtava nasilja koja su izmještena iz porodica radi zaštite sigurnosti i razlozi izmještanja

	Tuzla
Broj izmještene djece	8
Razlog izmještanja djece iz porodice	Nije preciziran razlog izmještanja djece

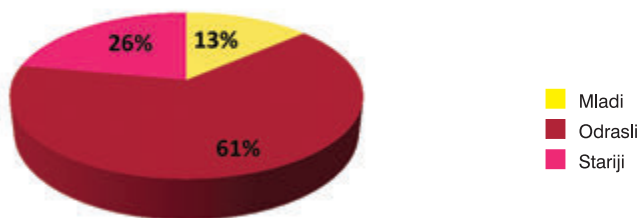
STATISTIČKI PODACI IZ CENTARA ZA SOCIJALNI RAD MOSTAR O NASILJU U PORODICI

Tabela br. 1: Broj porodica u kojima je utvrđeno postojanje nasilja i broj žrtava nasilja

Grad	Broj porodica	Broj žrtava
Mostar	54	62

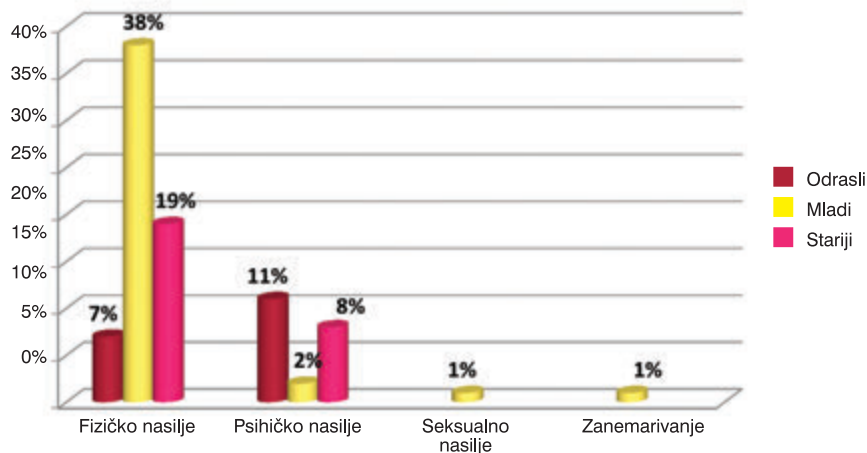
Grafikon br. 1: Starosne grupe – žrtve nasilja – izraženo u procentima

Žrtve nasilja

Grafikon br. 2: Broj korisnika – žrtava nasilja prema dominantnoj vrsti nasilja izraženo u procentima

Dominantna vrsta nasilja

ANALIZA UPITNIKA IZ CENTARA ZA SOCIJALNI RAD O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Prema podacima vezanim za vrste nasilja, fizičkom nasilju su bile izložene dvadeset dvije (22) osobe muškog spola i pripadali su starosnim grupama mladi, odrasli i stariji. Zanemarivanju su bile izložene dvije (2) osobe muškog spola i pripadali su starosnoj grupi mladi. Seksualnom nasilju bila je izložena jedna ženska osoba i pripadala je kategoriji mladi.

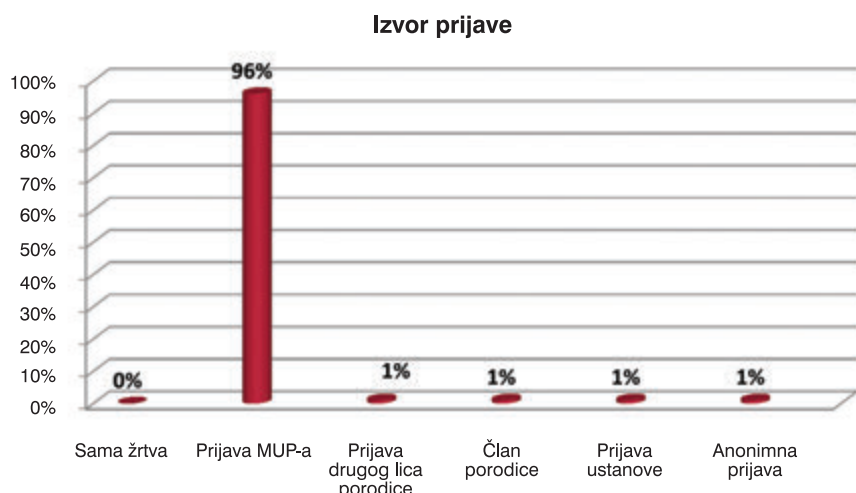
Grafikon br. 3: Mjesto odvijanja nasilja – izraženo u procentima

Tabela br. 2: Broj nasilnika prema odnosu/srodstvu nasilnika sa žrtvom nasilja

	Mostar
Suprug	48
Supruga	1
Otac	10
Brat	0
Partner jednog od roditelja (m)	0
Sin	5
Kćer	3
Majka	5
Drugi član porodice ili krvni srodnik (m)	0
Nasilje od strane momka	0
Neko drugi (m)	0
Bivši suprug	2
Vanbračni partner (m)	3
Vanbračni partner (ž)	2
Nepoznata osoba (m)	1
Ukupno	80

Grafikon br. 4: Broj žrtava nasilja prema izvoru prijave

ANALIZA UPITNIKA IZ CENTARA ZA SOCIJALNI RAD O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Broj djece žrtava nasilja koja su izmještena iz porodica radi zaštite sigurnosti i razlozi izmještanja za period 2015. god. i šest mjeseci 2016. god. – **nije bilo izmještanja djece**

STATISTIČKI PODACI IZ CENTARA ZA SOCIJALNI RAD TRAVNIK O NASILJU U PORODICI

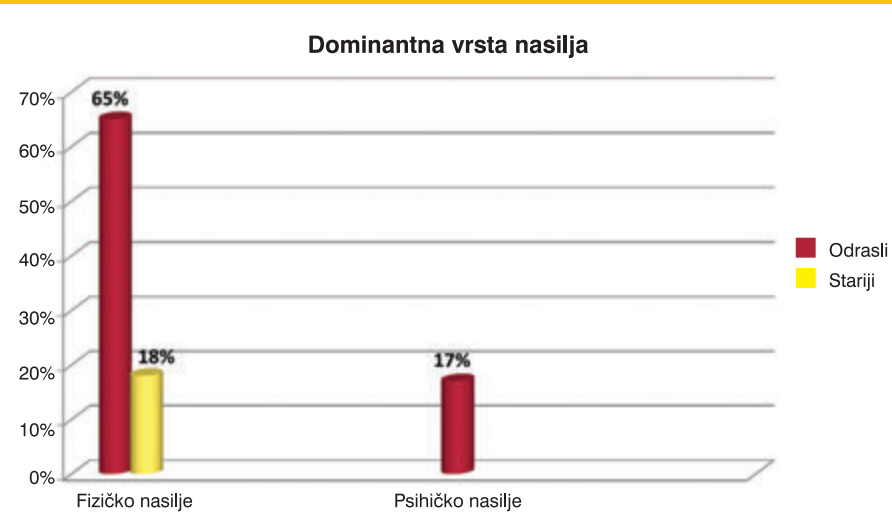
Tabela br. 1: Broj porodica u kojima je utvrđeno postojanje nasilja i broj žrtava nasilja

Grad	Broj porodica	Broj žrtava
Travnik	200	200

Grafikon br. 1: Starosne grupe – žrtve nasilja – izraženo u procentima

Grafikon br. 2: Broj korisnika – žrtava nasilja prema dominantnoj vrsti nasilja izraženo u procentima

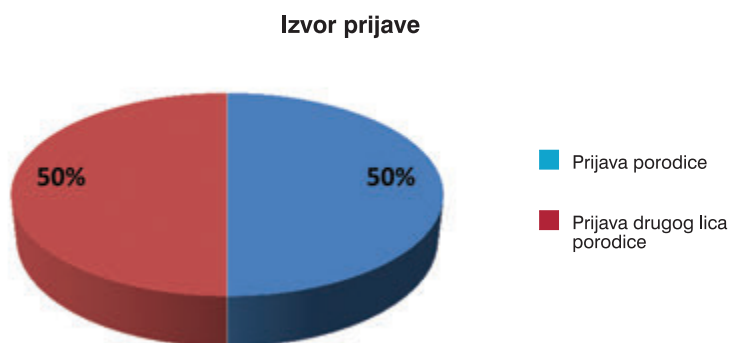
Grafikon br. 3: Mjesto odvijanja nasilja – izraženo u procentima

Tabela br. 2: Broj nasilnika prema odnosu/srodstvu nasilnika sa žrtvom nasilja

	Travnik
Suprug	150
Ukupno	150

Grafikon br. 4: Broj žrtava nasilja prema izvoru prijave

ANALIZA UPITNIKA IZ CENTARA ZA SOCIJALNI RAD O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Broj djece žrtava nasilja koja su izmještena iz porodica radi zaštite sigurnosti i razlozi izmještanja za period 2015. god. i šest mjeseci 2016. god. – nije bilo izmještanja djece

STATISTIČKI PODACI IZ CENTARA ZA SOCIJALNI RAD PROZOR-RAMA O NASILJU U PORODICI

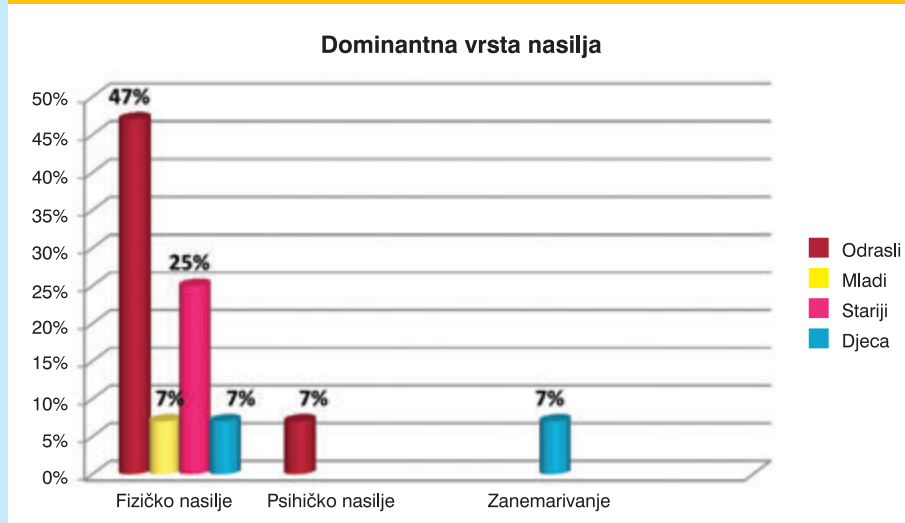
Tabela br. 1: Broj porodica u kojima je utvrđeno postojanje nasilja i broj žrtava nasilja

Grad	Broj porodica	Broj žrtava
Prozor-Rama	28	43

Grafikon br. 1: Starosne grupe – žrtve nasilja – izraženo u procentima

Grafikon br. 2: Broj korisnika – žrtava nasilja prema dominantnoj vrsti nasilja izraženo u procentima

Prema podacima vezanim za vrste nasilja, u osam (8) slučajeva žrtve nasilja su osobe muškog spola i pripadali su starosnim grupama djeca, mladi, odrasli, stariji. U jednom slučaju osoba muškog spola iz kategorije mladi izložena je zanemarivanju.

Grafikon br. 3: Mjesto odvijanja nasilja – izraženo u procentima

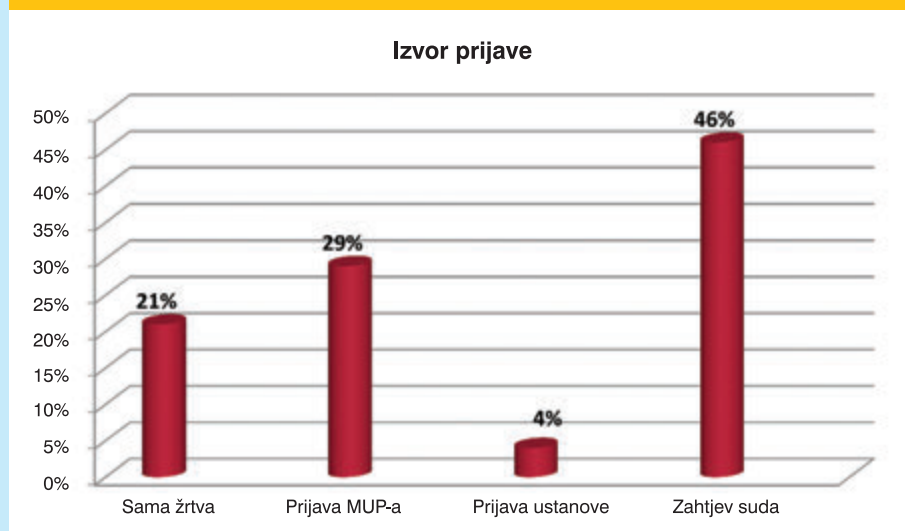

ANALIZA UPITNIKA IZ CENTARA ZA SOCIJALNI RAD O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Tabela br. 2: Broj nasilnika prema odnosu/srodstvu nasilnika sa žrtvom nasilja

	Derventa
Suprug	8
Supruga	0
Otac	6
Brat	3
Partner jednog od roditelja (m)	0
Sin	4
Kćer	0
Majka	2
Drugi član porodice ili krvni srodnik (m)	1
Ukupno	24

Grafikon br. 4: Broj žrtava nasilja prema izvoru prijave

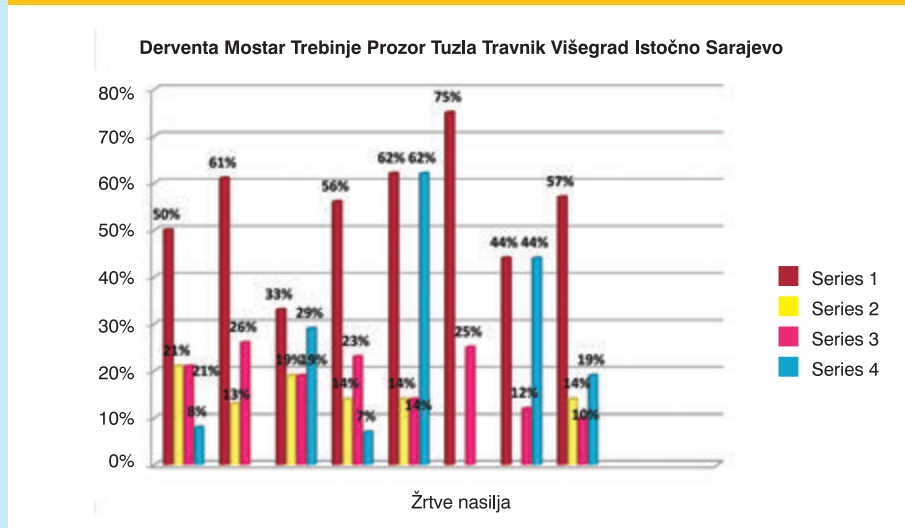

Broj djece žrtava nasilja koja su izmještena iz porodica radi zaštite sigurnosti i razlozi izmještanja za period 2015. god. i šest mjeseci 2016. god. – nije bilo izmještanja djece

IZ ZENICE I SARAJEVA NISU DOSTAVLJENI PODACI.

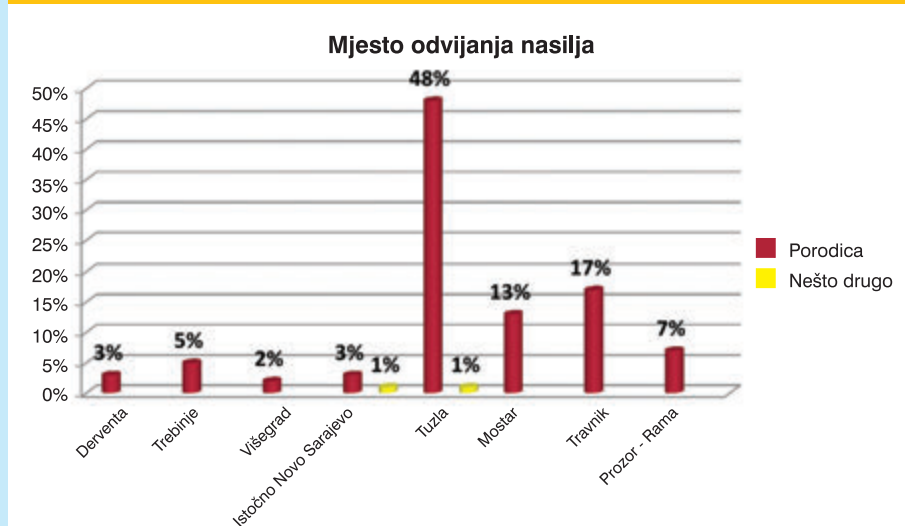
ZBIRNI PREGLEDI PODATAKA

Grafikon br. 1: Zbirni pregled svih gradova: starosne grupe – žrtve nasilja (izraženo u procentima)

Upitnici za analizu situacije rodno zasnovanog nasilja s fokusom na porodicu upućeni su na deset centara za socijalni rad – osam gradova Derвента, Trebinje, Višegrad, Istočno Sarajevo, Tuzla, Mostar, Prozor-Rama i Travnik dostavili su upitnike i potrebne podatke, dok iz Sarajeva i Zenice nisu pristigli upitnici. Posredstvom upitnika pokušalo se doći do odgovora koji bi omogućili procjenu situacije, ali i potakli na razmišljanje o inicijativama za jačanje odgovora institucija na rodno zasnovano nasilje.

Grafikon br. 2: Mjesto odvijanja nasilja – izraženo u procentima

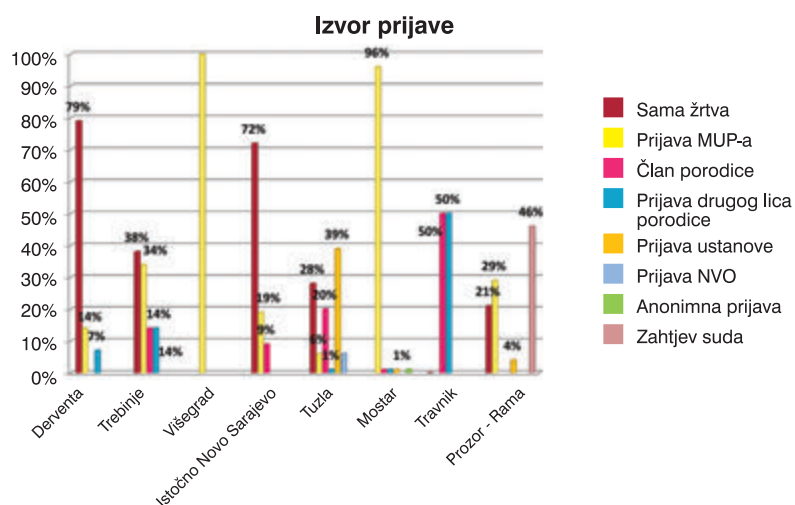

Napomena: u rubriku nešto drugo navedeno je mjesto odvijanja nasilja u: haustoru, stambenoj zgradi, na ulici, automobil, na radnom mjestu, u CSR, u kolektivnom smještaju, u parku.

ANALIZA UPITNIKA IZ CENTARA ZA SOCIJALNI RAD O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Može se tvrditi da je porodica i najčešće mjesto na kome se odvija nasilje kod 97% žrtava nasilja. Kod broja utvrđenih slučajeva nasilja u npr. kolektivnom smještaju treba imati u vidu da još uvijek postoji potreba za razvijanjem osjetljivosti i prepoznavanje u takvim situacijama. Takođe opcija “drugo” trebala bi biti dodatno analizirana.

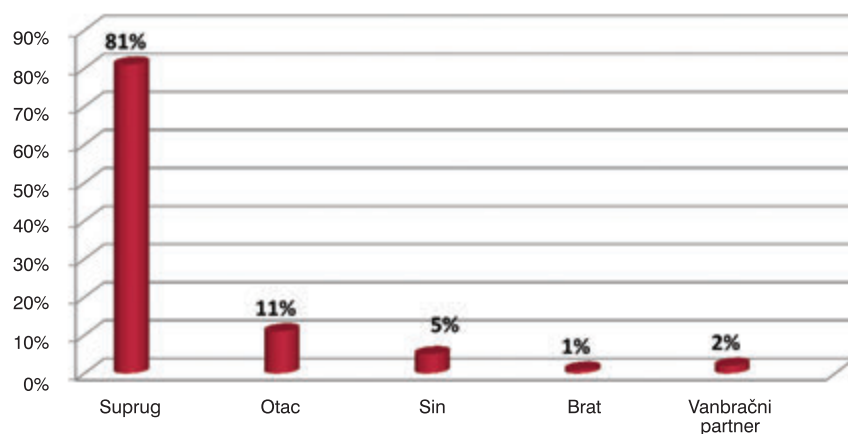
Grafikon br. 3: Broj žrtava nasilja prema izvoru prijave

Može se primijetiti da su neki akteri, kao što je MUP u 28% slučajeva, članovi porodice i prijave drugih lica porodice (23%) i sama žrtva i sama žrtva (16%) i najčešći izvori prijave nasilja. Tek potom su neke ustanove (u kojoj žrtva najčešće boravi – vrtić, škola, dom zdravlja) od kojih se inače očekuje da se i češće pojavljuju kao izvor prijave nasilja. U Prozor-Rama je dominantan izvor prijave Sud. Ostali izvori, rjeđe su zastupljeni. Pored toga ovakva je struktura relativna, uglavnom, i za sve uzrasne grupe žrtava nasilja.

Grafikon br. 4: Broj nasilnika prema odnosu/srodstvu nasilnika sa žrtvom nasilja – prikaz najčešćih počinilaca nasilja.

Najčešći počinioци nasilja

Mogao se očekivati navedeni podatak i prema dosadašnjim istraživanjima da je među nasilnicima znatno veći broj muškaraca. Većina nasilnika su članovi domaćinstva, odnosno, supružnici, očevi, djeca i braća, kao i vanbračni partner. Nešto manji broj ali i nezamarni se odnosi na kćerke, majke i drugi članovi porodice, bivši supružnici – takođe su u Tuzli evidentirana i dva slučaja (2 ili 1%) nasilja od momka a što bi u daljnjim analizama i istraživanjima mogla biti polazna tačka da se istraživanja usmjere u pravcu prisutnosti nasilja u vezama.

Rezultati su dati u daljnjem tekstu.

Na pitanje: **Da li u okviru svoje nadležnosti radite sa žrtvama nasilja?**

Svi centri za socijalni rad u navedenim gradovima rade sa žrtvama nasilja i uključeni su u rješavanje postupaka pri zaprimljenim prijavama.

Na pitanje: **Koje od navedenih smatrate najtežom vrstom nasilja?**

Ispitanice u centrima za socijalni rad podjednako dijele mišljenje da su svi oblici nasilja teški (psihičko, fizičko, seksualno i ekonomsko).

Na pitanje: **Šta su po Vama pokazatelji koji Vas navode na zaključak da je osoba žrtva nasilja?**

Također navode da ih fizičke povrede (modrice, hematomi, posjekotine), zatim uplakana osoba, agresivna i nasilna osoba kao i šutljiva, povučena osoba navode na zaključak da je osoba žrtva nasilja – dok je jedna ispitanica iz Travnika navela fizičke povrede i šutljiva, povučena osoba.

Na pitanje: **Dolazi Vam žrtva sa vidnim ozljedama na licu, uplakana, na koji način ćete pomoći žrtvi nasilja?**

Sve ispitanice su odgovorile da će obaviti razgovor sa žrtvom, obavijestiti policiju, omogućiti žrtvi ljekarski pregled i smjestiti žrtvu u adekvatnu ustanovu.

Na pitanje: **Da li službe socijalne zaštite rade dovoljno na prevenciji nasilja?**

Sedam centara za socijalni rad smatra da službe ne rade dovoljno na prevenciji, a samo u jednom slučaju za područje Trebinja mišljenja su da rade dovoljno na prevenciji nasilja.

Na pitanje: **Šta bi trebalo učiniti na unapređenju prevencije nasilja?**

U Derventi, Istočnom Novom Sarajevu, Prozoru, Travniku i Mostaru navode da je potrebno educirati stručnjake koji rade sa žrtvom nasilja, poboljšati javno informiranje, zagovaranje i lobiranje o navedenom problemu i proširiti zakonske sankcije za kažnjavanje počinitelja nasilja kako bi se unaprijedila prevencija nasilja. U Trebinju i Višegradu za unapređenje prevencije nasilja navode potrebu za proširenjem zakonskih sankcija za kažnjavanje počinioca nasilja, u Tuzli navode poboljšanje javnog informiranja, zagovaranja i lobiranja o navedenom problemu, te proširenje zakonskih sankcija za kažnjavanje počinitelja nasilja.

Na pitanje: **Poslije razgovora sa žrtvom osjećate se?**

U dva slučaja ispitanice iz Mostara i Višegrada navode da se poslije razgovora s žrtvom osjećaju umorno i bespomoćno (osjećaj nemoći da se pomogne žrtvi), u jednom slučaju ispitanica iz Tuzle osjeća se samo umorno, dok se četiri ispitanice iz Travnika, Istočnog Sarajeva, Dervente i Prozora osjećaju bespomoćno (osjećaj nemoći da se pomogne žrtvi), a u jednom slučaju ispitanica iz Trebinja ne reagira emotivno.

ANALIZA UPITNIKA IZ CENTARA ZA SOCIJALNI RAD O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Na pitanje: **Smatram da osobe koje mogu pomoći žrtvi su:**

Sve ispitanice su navele da službene osobe (socijalni radnici/ce, policajci/ke, doktori/ce, nastavno osoblje, članovi porodice, građani, nevladine organizacije) i bilo koja osoba koja prepozna nasilje mogu pomoći žrtvama nasilja. Iz Travnika i Mostara naveli su i važnost članova porodice koji mogu pružiti pomoć.

Na pitanje: **U razgovoru sa žrtvom za Vas je najbitnije?**

Ispitanice iz Dervente, Mostara i Prozora navele su smještaj žrtve na sigurno i obavješćavanje svih relevantnih institucija o postojanju djela nasilja – ispitanica iz Trebinja je navela da je potrebno profesionalno postupiti u radu sa žrtvom, smjestiti je na sigurno, obećati joj rješenje njenog problema, pokazati suosjećanje prema žrtvi i obavijestiti sve relevantne institucije o postojanju djela nasilja. Ispitanice iz Višegrada i Travnika navele su profesionalno pristupanje u radu sa žrtvom i obavješćavanje svih relevantnih institucija o postojanju djela nasilja. Ispitanica iz Istočnog Novog Sarajeva navela je profesionalno pristupanje u radu sa žrtvom, smještanje žrtve na sigurno i obavješćavanje svih relevantnih institucija o postojanju djela nasilja. Ispitanica iz Tuzle je pored profesionalnog pristupa u radu sa žrtvom navela i važnost pokazivanja suosjećanja prema žrtvi.

Na pitanje: **Šta je po Vama rješenje za žrtvu nakon pretrpljenog nasilja u porodici?**

Kao rješenje za žrtvu nakon pretrpljenog nasilja u porodici sve ispitanice su navele važnost da se na izvjestan period žrtva nasilja smjesti na sigurno mjesto i u jednom slučaju ispitanice iz Istočnog Sarajeva, Mostara, Travnika, Prozora su također navele uspostavljanje zdravih porodičnih odnosa (zdrava komunikacija).

Na pitanje: **Šta bi po Vašem mišljenju država trebala uraditi kako bi spriječila sve oblike nasilja u porodici?**

Ispitanice iz Višegrada i Tuzle navele su unapređenje zakonodavnih okvira koji se odnose na nasilje nad ženama, djevojkama i u porodici, edukaciju uposlenih u službama nadležnih institucija o porodičnom nasilju u skladu s evropskom praksom, informiranje i obrazovanje žena i djevojaka o njihovim pravima putem brošura i radionica, koje bi se održavale po školama, medicinskim ustanovama i na drugim javnim mjestima, te informiranje šire društvene javnosti o problemu nasilja. Iz Trebinja i Travnika navode također unapređenje zakonodavnih okvira koji se odnose na nasilje nad ženama, djevojkama i u porodici, zatim finansiranje programa zaštite žrtava nasilja i stvaranje multidisciplinarnih timova sastavljenih od predstavnika institucija, nevladinih organizacija za koordinirani pristup u rješavanju problema nasilja. Iz Višegrada navode unapređenje zakonodavnih okvira koji se odnose na nasilje nad ženama, finansiranje programa zaštite žrtava nasilja, finansiranje programa prevencije među mladima i stvaranje multidisciplinarnih timova sastavljenih od predstavnika institucija, nevladinih organizacija za koordinirani pristup u rješavanju problema nasilja. Ispitanice iz Istočnog Novog Sarajeva i Travnika su navele unapređenje zakonodavnih okvira koji se odnose na nasilje nad ženama, djevojkama i u porodici, finansiranje programa zaštite žrtava nasilja, educiranje uposlenih u služ-

bama nadležnih institucija o porodičnom nasilju u skladu s evropskom praksom, informiranje i obrazovanje žena i djevojaka o njihovim pravima putem brošura i radionica, koje bi se održavale po školama, medicinskim ustanovama i na drugim javnim mjestima, razvijanje dugoročnih strategija koje će se odnositi na prevenciju, s fokusom na edukaciju, uključivanjem nevladinog sektora, informiranje šire društvene javnosti o problemu nasilja, finansiranje programa prevencije među mladima i stvaranje multidisciplinarnih timova sastavljenih od predstavnika institucija i nevladinih organizacija za koordinirani pristup u rješavanju problema nasilja. Ispitanice iz Mostara i Prozora smatraju važnim unapređenje zakonskog okvira, informiranje šire društvene javnosti, stvaranje multidisciplinarnih timova sastavljenih od predstavnika institucija i nevladinih organizacija za koordinirani pristup u rješavanju problema nasilja.

Na pitanje: **Mislite li da bi svi podaci o problematici nasilja u porodici trebali biti objedinjeni u jedinstvenu bazu podataka? I koja od institucija bi trebala biti nadležna za bazu podataka?**

Podaci o problematici nasilja u porodici prema svim ispitanicama trebali bi biti objedinjeni u jedinstvenu bazu podataka, ali dijele različito mišljenje koja od institucija bi trebala biti nadležna za bazu podataka. Ispitanica iz Dervente je mišljenja da ministarstvo unutrašnjih poslova i ministarstvo zdravstva trebaju biti nadležni za bazu podataka, dok je ispitanica iz Trebinja mišljenja da pored ministarstva unutrašnjih poslova, nadležnost za bazu treba preuzeti i ministarstvo pravosuđa. Ispitanica iz Istočnog Novog Sarajeva navodi da bi centri za socijalni rad trebali biti nadležni za bazu podataka. Ispitanice iz Mostara i Travnička smatraju da ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice treba biti nadležno za bazu podataka. Ispitanice iz Tuzle i Mostara smatraju da bi ministarstvo unutrašnjih poslova trebalo biti nadležno za unos podataka o nasilju u porodici.

ANALIZA UPITNIKA IZ ZDRAVSTVENIH USTANOVA O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

ANALIZA UPITNIKA IZ ZDRAVSTVENIH USTANOVA O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Upitnici za analizu situacije rodno zasnovanog nasilja s fokusom na porodicu upućeni su na deset zdravstvenih ustanova u gradovima Derventa, Trebinje, Višegrad, Istočno Sarajevo, Tuzla, Mostar, Prozor-Rama, Travnik, Zenica i Sarajevo, koje su dostavile upitnike i potrebne odgovore. Posredstvom upitnika, pokušalo se doći do odgovora koji bi omogućili procjenu situacije, što će poslužiti kao osnova za inicijative i akcije s ciljem podizanje nivoa svijesti i znanja relevantnih aktera, lokalnih vlasti i civilnog društva ali i šireg građanstva o mogućnostima i metodama smanjenja nasilja nad ženama i djevojkama i nasilja u porodici, prije svega kroz prevenciju.

Rezultati su dati u daljnjem tekstu.

Na pitanje: **Šta je po Vašem mišljenju nasilje?**

Svi ispitanici, njih 100%, odgovorilo je da je nasilje svakodnevna svađa, guranje, udaranje, šamaranje, zatim zabrana rada i raspolaganja novcem, sramoćenje, emocionalna povreda, manipulacija.

Na pitanje: **Prema Vašem mišljenju nasilje u porodici jeste?**

Svi ispitanici, njih 100% su mišljenja da je nasilje privatni i javni problem.

Na pitanje: **Koju od navedenih vrsta nasilja smatrate najtežom?**

Ukupno 90% ispitanika iz gradova Mostar, Tuzla, Zenica, Prozor, Travnik, Sarajevo, Derventa, Trebinje i Istočno Sarajevo smatraju da su psihičko, fizičko, seksualno i ekonomsko nasilje podjednako teški, 10% (Višegrad) smatra da su psihičko i seksualno nasilje najteže vrste nasilja.

Na pitanje: **Šta su po Vama pokazatelji koji Vas navode na zaključak da je osoba žrtva nasilja?**

Ispitanici iz Mostara, Tuzle, Travnika, Sarajeva, Istočnog Sarajeva i Dervente, njih 60%, smatra da su fizičke povrede, uplakana osoba, šutljiva i povučena osoba, kao i agresivna i nasilna osoba pokazatelji koji ukazuju na to da je osoba žrtva nasilja. Ispitanik iz Zenice (10%) smatra da šutljiva i povučena osoba navodi na zaključak da je osoba žrtva nasilja, dok ispitanik iz Trebinja (10%) navodi samo fizičke povrede kao pokazatelj da je osoba žrtva nasilja. Iz Prozora i Višegrada ispitanici, njih 20%, navode fizičke povrede i šutljivu i povučenu osobu kao pokazatelje da se radi o žrtvi nasilja.

Na pitanje: **Ko je prema Vama dužan prijaviti nasilje?**

Ispitanici iz Tuzle, Travnika, Višegrada i Istočnog Sarajeva, njih 40%, smatraju da svaki građanin treba prijaviti nasilje, dok iz Zenice, Prozora, Sarajeva, Dervente i Trebinja, njih 50%, smatraju da svaki građanin, sama žrtva i institucije trebaju prijaviti nasilje. Ispitanik iz Mostara, tj. 10%, navodi da samo institucije trebaju prijaviti nasilje.

Na pitanje: **Posljedice nasilja u porodici mogu biti?**

Svi ispitanici, njih 100%, navode da problemi na tjelesnom planu, psiho-traumatske posljedice, smetnje i zaostajanje u razvoju (odnosi se na djecu) i invalidnost mogu biti posljedice nasilja.

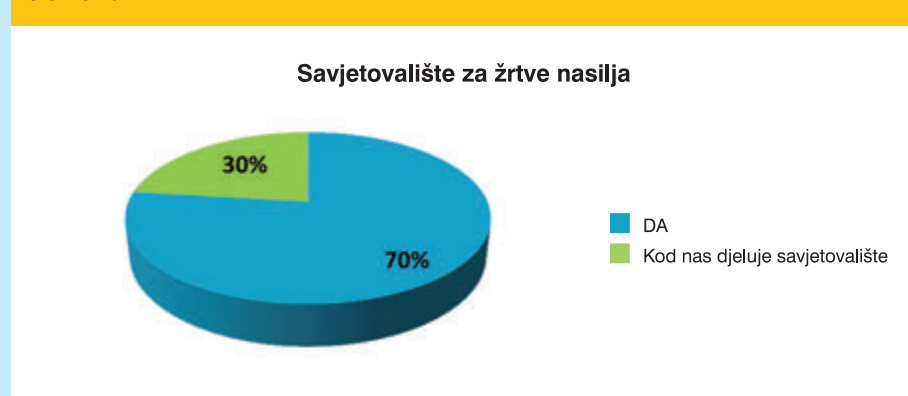
Na pitanje: **Prema Vašem mišljenju nakon pretrpljenog nasilja nužan je?**

Ispitanici iz Zenice i Trebinja, njih 20%, mišljenja su da je nužan terapijski i psihosocijalni tretman sa žrtvom i njeno integriranje u zdrave tokove porodičnog i društvenog života. Ispitanici iz Mostara i Istočnog Sarajeva, 20%, mišljenja su da je nužan terapijski i psihosocijalni tretman sa žrtvom i nasilnikom istovremeno. Iz Tuzle, Prozora i Višegrada, 30%, mišljenja su da je nužan terapijski i psihosocijalni tretman sa žrtvom i njeno integriranje u zdrave tokove porodičnog i društvenog života, te terapijski i psihosocijalni tretman s nasilnikom i njegovo integriranje u zdrave tokove porodičnog i društvenog života. Iz Travnika i Sarajeva, 30%, mišljenja su da je nužan terapijski i psihosocijalni tretman sa žrtvom i njeno integriranje u zdrave tokove porodičnog i društvenog života, te terapijski i psihosocijalni tretman sa nasilnikom i njegovo integriranje u zdrave tokove porodičnog i društvenog života, zatim pružanje savjetodavne i terapijske podrške žrtvi, a ispitanik iz Dervente, 10%, mišljenja je da je nužan terapijski i psihosocijalni tretman sa nasilnikom i njegovo integriranje u zdrave tokove porodičnog i društvenog života, te pružanje savjetodavne i terapijske podrške žrtvi.

Na pitanje: **Smatrate li da je neophodno otvaranje savjetovališta za žrtve nasilja?**

Ukupno 70% ispitanika iz Mostara, Tuzle, Prozora, Sarajeva, Višegrada, Trebinja i Istočnog Sarajeva smatra da je neophodno otvaranje savjetovališta za žrtve nasilja, dok u Zenici i Derventi djeluju savjetovališta za žrtve nasilja. Ispitanik iz Travnika smatra da su potrebna savjetovališta i da jedno takvo savjetovalište djeluje u njihovoj lokalnoj zajednici.

Grafikon br. 1:

Na pitanje: **Da li u okviru svoje nadležnosti radite sa žrtvama nasilja?**

Ispitanici iz gradova Mostar, Tuzla, Zenica, Prozor, Travnik, Višegrad, Derventa, Trebinje i Istočno Sarajevo, njih 90%, rade sa žrtvama nasilja, dok ispitanici iz Sarajeva ne radi sa žrtvama.

Na pitanje: **Dolazi Vam žrtva s vidnim ozljedama na licu, uplakana, na koji način ćete pomoći žrtvi nasilja?**

Ukupno 90% ispitanika će omogućiti žrtvi ljekarski pregled, te obavijestiti centar za socijalni rad i policiju, dok ispitanik iz Tuzle navodi da će pored ljekarskog pregleda i obraćanja centru za socijalni rad i policiji, obaviti razgovor sa žrtvom i smjestiti žrtvu u adekvatnu ustanovu.

ANALIZA UPITNIKA IZ ZDRAVSTVENIH USTANOVA O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Na pitanje: **Nakon razgovora sa žrtvom za Vas je najbitnije?**

Ukupno 50% ispitanika iz gradova Prozor, Sarajevo, Višegrad, Derventa i Istočno Sarajevo najbitnijim smatra provođenje terapijskog i psihosocijalnog tretmana sa žrtvom. Iz ostalih gradova 50% ispitanika navodilo je različite odgovore. Iz Mostara navode važnost provođenja terapijskog tretmana i psihosocijalni tretman sa žrtvom te izvršavanje pregleda na osnovu kojeg će moći utvrditi tjelesne povrede žrtve. Iz Trebinja je naveden pregled na osnovu kojeg će moći utvrditi tjelesne povrede žrtve, a iz Zenice je naznačeno izdavanje nalaza o povredama koji je potreban za pokretanje krivičnog postupka. Iz Tuzle navode pored provođenja terapijskog tretmana i psihosocijalnog tretmana sa žrtvom da bi obavili razgovor i s nasilnikom. Iz Travnika su navedene sve ponuđene mogućnosti provođenja terapijskog i psihosocijalnog tretmana sa žrtvom, izvršavanje pregleda na osnovu kojeg će moći utvrditi tjelesne povrede žrtve, izdavanje nalaza o povredama koji je potreban za pokretanje krivičnog postupka i obavljanje razgovora s nasilnikom.

Na pitanje: **Kada govorimo o problematici nasilja, prema Vašem mišljenju najvažnija preventivna strategija bila bi?**

Ukupno 80% ispitanika iz gradova Prozor, Sarajevo, Višegrad, Derventa, Travnik, Zenica, Tuzla i Mostar navode sljedeće važne strategije: provođenje edukacije na svim nivoima, od vrtića, škola, zdravstvenih ustanova, kako bi se problem nasilja učinio vidljivim, educiranje stručnjaka koji rade sa žrtvom nasilja, poboljšanje javnog informiranja, zagovaranja i lobiranja o navedenom problemu, te organizaciju timskog rada u suzbijanju nasilja. Ostalih 20% iz Istočnog Sarajeva i Dervente naveli su provođenje edukacije na svim nivoima, od vrtića, škola, zdravstvenih ustanova, kako bi se problem nasilja učinio vidljivim i organizacije timskog rada u suzbijanju nasilja.

Na pitanje: **Smatram da su osobe koje mogu pomoći žrtvi?**

Ukupno 80% ispitanika iz Mostara, Tuzle, Prozora, Sarajeva, Višegrada, Dervente, Trebinja i Istočnog Sarajeva smatra da bilo koja osoba koja prepoznaje nasilje treba pomoći žrtvi, iz Zenice i Travnika 20% ispitanika navodi da član porodice i nevladine organizacije mogu pomoći žrtvi, a iz Travnika navode još i službene osobe i komšije.

Na pitanje: **Najefikasniji put u borbi protiv nasilja i zaštite žrtava nasilja je saradnja zdravstvenih službi?**

Ukupno 90% ispitanika iz većine gradova navode da je važna saradnja s građanima, ministarstvom zdravlja, ministarstvom obrazovanja, MUP-om, ministarstvom za rad, socijalnu politiku, raseljene osobe i izbjeglice, ministarstvom pravde i uprave i nevladinim sektorom. Iz Zenice je naznačena samo saradnja s nevladinim sektorom.

Na pitanje: **U svom radu sarađujete s NVO sektorom?**

Ukupno 80% ispitanika iz većine gradova navode da ponekad sarađuju s NVO sektorom, preostalih 20% navodi da nikada ne sarađuje s NVO sektorom – odgovor iz Zenice, a da često sarađuju s NVO sektorom odgovor je iz Tuzle.

Grafikon br. 2:

Na pitanje: **Posjedujete li poseban obrazac na kojem dokumentirate povrede koje se odnose na nasilje u porodici?**

Ukupno 30% ispitanika iz gradova Mostar, Prozor, Sarajevo navode da ne posjeduju poseban obrazac za dokumentiranje povreda kao posljedica nasilja, dok 70% ispitanika iz ostalih gradova navodi da posjeduju navedeni obrazac.

Grafikon br. 3:

Na pitanje: **Da li medicinsko osoblje u Vašoj ustanovi ima spisak organizacija kojima može uputiti osobu koja je preživjela nasilje?**

Ukupno 60% ispitanika navodi da imaju spisak organizacija i radi se o gradovima Tuzla, Sarajevo, Višegrad, Derventa, Trebinje i Istočno Sarajevo, dok 40% nemaju navedeni spisak – Mostar, Prozor, Zenica, Travnik.

ANALIZA UPITNIKA IZ ZDRAVSTVENIH USTANOVA O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Grafikon br. 4:

Na pitanje: **Posjedujete li protokol ili neki vid sporazuma o postupanju u slučajevima prijave nasilja u porodici?**

Ukupno 80% ispitanika navodi da posjeduju protokol i neki vid sporazuma o postupanju slučajeva nasilja, dok 20% iz gradova Mostar i Prozor ne posjeduju protokole i sporazume. Glavni fokus u Tuzli je identificiranje simptoma nasilja, dokumentiranje nasilja i upućivanje, u Zenici je u fokusu identificiranje simptoma nasilja, u Travniku navode stvaranje prijateljskog i povjerljivog okruženja. U Sarajevu navode informiranje pacijenata o nasilju i njegovim posljedicama i dokumentiranje nasilja, u je Višegradu fokus na identificiranju simptoma nasilja, njezi i pregledu žrtve, dokumentiranju nasilja, upućivanju i ocjeni rizika, u Derventi postavljanje pitanja o nasilju u slučaju da postoji sumnja, stvaranje prijateljskog i povjerljivog okruženja, njega i pregled žrtve, dokumentiranje nasilja, upućivanje, u Trebinju njega i pregled žrtve, a u Istočnom Sarajevu njega i pregled žrtve te dokumentiranje nasilja.

Grafikon br. 5:

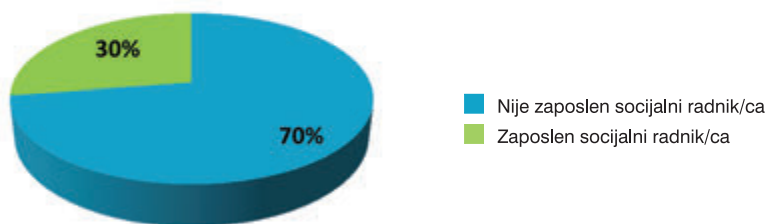
Na pitanje: **Da li u okviru Vaše službe djeluje socijalni radnik/ca koji je prošao/la obuku vezanu za problematiku nasilja nad ženama, djevojkama i djecom?**

Ukupno 70% ispitanika iz gradova Mostar, Zenica, Prozor, Travnik, Višegrad, Derventa i Trebinje navodi da u njihovoj službi nije uposlen socijalni rad-

nik/ca, a 30% ispitanika iz Tuzle, Sarajeva i Istočnog Sarajeva navode da u njihovim službama djeluje socijalni radnik/ca.

Grafikon br. 6:

Djelovanje socijalnog radnika/ce u zdravstvenim ustanovama

Na pitanje: **Da li Vaši uposlenici također pristupaju edukacijama namijenjenim problematici nasilja nad ženama, djevojkama i djecom?**

Ukupno 90% ispitanika iz većine gradova učestvuje na navedenim edukacijama, dok 10% iz Prozora navodi da ne učestvuju na edukacijama vezanim za problematiku nasilja.

Na pitanje: **Koja je bila ciljna grupa obuke?**

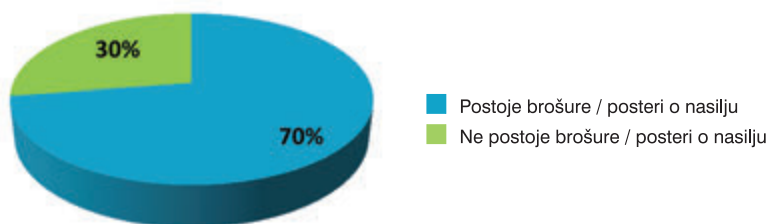
Ukupno 30% ispitanika navelo je da su na obuci učestvovali stručnjaci iz oblasti mentalnog zdravlja iz gradova Zenica, Travnik, Derventa, dok 20% navodi da su na obuci učestvovali doktori porodične medicine, medicinske sestre/tehničari i stručnjaci iz oblasti mentalnog zdravlja iz gradova Sarajevo i Višegrad, a 10% se odnosi na odgovor da je osoblje u službama hitne pomoći učestvovalo na obuci, iz Mostara navode da su na obuci učestvovali samo medicinske sestre/tehničari 10%, iz Istočnog Sarajeva navode da su na obuci učestvovali doktori porodične medicine i stručnjaci iz oblasti mentalnog zdravlja, također 10% prema odgovoru ispitanika.

Na pitanje: **Postoje li u čekaonicama pisani dokumenti kojima se pacijenti obavještavaju o nasilju u porodici, nad ženama, djecom i djevojkama – brošure/posteri?**

Ukupno 70% ispitanika navodi da u čekaonicama postoje pisani dokumenti brošure i posteri o nasilju u porodici, a radi se o gradovima Tuzla, Travnik, Sarajevo, Višegrad, Derventa, Trebinje i Istočno Sarajevo, dok 30% ispitanika navodi da ne postoje brošure/posteri o nasilju u čekaonicama i to u gradovima Mostar, Zenica i Prozor.

Grafikon br. 7:

Brošure / posteri o nasilju u čekaonicama

ANALIZA UPITNIKA IZ ZDRAVSTVENIH USTANOVA O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Na pitanje: **Šta bi po Vašem mišljenju država trebala uraditi kako bi spriječila sve oblike nasilja u porodici?**

Ukupno 20% ispitanika iz Travnika i Višegrada navodi da je potrebno unaprijediti zakonodavni okvir koji se odnosi na nasilje nad ženama, djevojkama i u porodici, finansirati program zaštite žrtava nasilja, educirati uposlene u službama nadležnih institucija o porodičnom nasilju u skladu s evropskom praksom, informirati i obrazovati žene i djevojke o njihovim pravima putem brošura i radionica koje bi se održavale po školama, medicinskim ustanovama i na drugim javnim mjestima, razvijati dugoročne strategije koje će se odnositi na prevenciju, s fokusom na edukaciju, uključivanjem NVO, informirati širu društvenu javnost o problemu nasilja, stvoriti multidisciplinarne timove sastavljene od predstavnika institucija, NVO za koordinirani nastup u rješavanju problema nasilja. Ukupno 10% ispitanika iz Sarajeva navodi samo educiranje uposlenih u službama nadležnih institucija o porodičnom nasilju u skladu s evropskom praksom, također 10% ispitanika iz Istočnog Sarajeva navodi da je potrebno stvoriti multidisciplinarne timove sastavljene od predstavnika institucija, NVO za koordinirani nastup u rješavanju problema nasilja – 20% ispitanika iz Mostara i Dervente navodi sve osim finansiranja programa zaštite žrtava nasilja, a iz Dervente su u rubriku “nešto drugo” naznačili da je potrebno osigurati dosljedno provođenje zakona koji reguliraju ovu materiju, dok 10% iz Zenice navodi da je potrebno razviti dugoročne strategije koje će se odnositi na prevenciju, s fokusom na edukaciju, uključivanje NVO i stvaranje multidisciplinarnih timova sastavljenih od predstavnika institucija, NVO za koordinirani nastup u rješavanju problema nasilja. Ukupno 30% ispitanika iz gradova Prozor, Trebinje i Tuzla pored sličnih odgovora svojih prethodnika navodi i značaj finansiranja programa zaštite žrtava nasilja i finansiranje programa prevencije među mladima.

Na pitanje: **Mislite li da bi svi podaci o problematici nasilja u kući trebali biti objedinjeni u jedinstvenu bazu podataka?**

Svi ispitanici su potvrdno odgovorili da bi podaci trebali biti objedinjeni u jedinstvenu bazu podataka.

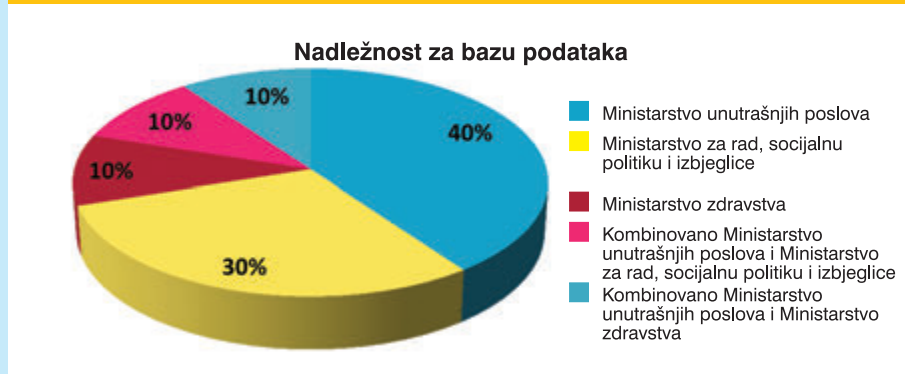
Grafikon br. 8:

Na pitanje: **Koja institucija bi trebala biti nadležna za bazu podataka?**

Ukupno 40% ispitanika iz gradova Mostar, Travnik, Sarajevo i Istočno Sarajevo navodi ministarstvo unutrašnjih poslova kao instituciju koja bi trebala biti nadležna za bazu podataka, 30% ispitanika iz gradova Zenica, Prozor i Trebinje navodi ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice kao instituciju koja bi trebala biti nadležna za bazu podataka – jedino iz Dervente 10% navode ministarstvo zdravstva kao nadležno ministarstvo. Ukupno 10% iz Tuzle navodi da pored ministarstva unutrašnjih poslova nadležnost treba preuzeti i ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice, dok iz Višegrada 10% navodi ministarstvo zdravstva i ministarstvo unutrašnjih poslova kao institucije koje bi trebale biti nadležne za bazu podataka.

Grafikon br. 8:

ANALIZA UPITNIKA IZ NEVLADINE ORGANIZACIJE O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

ANALIZA UPITNIKA IZ NEVLADINE ORGANIZACIJE O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Upitnici za analizu situacije rodno zasnovanog nasilja s fokusom na porodicu upućeni su na deset nevladinih organizacija u gradovima Derventa, Trebinje, Višegrad, Istočno Sarajevo, Tuzla, Mostar, Prozor-Rama, Travnik, Zenica i Sarajevo, koje su dostavili upitnike i potrebne odgovore. Također su iz Mostara i Dervente upućena dva upitnika, tako da se radi o dvanaest organizacija i to: Inicijativa građana Mostar, Udruženje “Žena BiH Mostar”, Udruženje građana “Vive Žene”, Udruženje gluhih i nagluhih Zenica, Udruga “Glas” iz Prozora, Udruženje/Udruga socijalnih radnika SBK/KSB, Udruženje građana Demokratski centar “Nove nade” Višegrad, Udruženje “Sunce” Derventa, Udruženje žena Derventa, Udruženje građana “Ženski interaktivni ruralni centar” Istočno Sarajevo, Ženski centar Trebinje i Fondacija za pomoć žrtvama rata “Krila nade” Sarajevo. Posredstvom upitnika, pokušalo se doći do odgovora koji bi omogućili procjenu situacije, što će poslužiti kao osnova za inicijative i akcije s ciljem podizanje nivoa svijesti i znanja relevantnih aktera, lokalnih vlasti i civilnog društva ali i šireg građanstva o mogućnostima i metodama smanjenja nasilja nad ženama i djevojkama i nasilja u porodici, prije svega kroz prevenciju.

Rezultati su dati u daljnjem tekstu.

Na pitanje: **Da li je u Vašoj lokalnoj zajednici prisutno nasilje u porodici?**

Sve organizacije (100%) su odgovorile potvrdno da u njihovim lokalnim zajednicama jeste prisutno nasilje u porodici.

Na pitanje: **Da li se Vaša organizacija uključuje u rad sa žrtvama nasilja?**

Od ukupnog broja anketiranih organizacija 25% ne se uključuje u rad sa žrtvama i to se odnosi na gradove Prozor i Derventa, dok je 75% organizacija uključeno u rad sa žrtvama nasilja.

Na pitanje: **Ukoliko se uključujete u rad sa žrtvama nasilja, da li Vam je poznata barem jedna NVO koja direktno radi sa žrtvama nasilja u porodici u Vašoj lokalnoj zajednici?**

Organizacije iz Prozora i Dervente su navele da ne poznaju organizacije koje rade sa žrtvama nasilja.

Na pitanje: **Smatrate li da NVO sektor dovoljno doprinosi zaštiti od nasilja u porodici?**

Ukupno 33% anketiranih organizacija iz Prozora, Travnika, Sarajeva i Dervente smatra da NVO sektor nedovoljno doprinosi zaštiti od nasilja u porodici, dok ostale organizacije, 67%, smatraju da NVO sektor dovoljno doprinosi zaštiti od nasilja u porodici.

Na pitanje: **Jeste li ikada na bilo koji način bili uključeni u aktivnosti vezane za promociju koja uključuje informiranje građana/ki o nasilju u porodici?**

Sve organizacije (100%) navode da su bile uključene u aktivnosti vezane za promociju koja uključuje informiranje građana/ki o nasilju porodici.

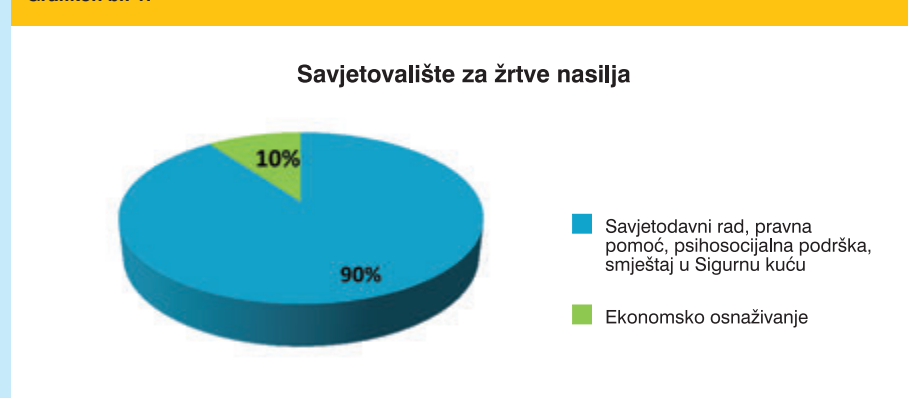
Na pitanje: **Ako je odgovor da, na koji način ste dali svoj doprinos?**

Kroz info štanove, okrugle stolove, javne tribine i potpisivanje peticija 58% organizacija je dalo svoj doprinos, 25% navodi da su kroz okrugle stolove i javne tribine informirale građane i građanke i to u gradovima Prozor, Travnik, Višegrad, dok je 17% iz gradova Sarajevo i Derventa informiralo građane i građanke kroz okrugle stolove i potpisivanje peticija.

Na pitanje: **Ukoliko radite sa žrtvama nasilja, na koji način pružate pomoć?**

Ukupno 90% organizacija pomaže žrtvama kroz savjetodavni rad, pružanje pravne pomoći, uključujući i psihosocijalnu podršku, dvije organizacije iz Mostara i Tuzle pružaju još i smještaj u sigurnu kuću, dok 10% organizacija uključuje i ekonomsko osnaživanje žena u svoj rad.

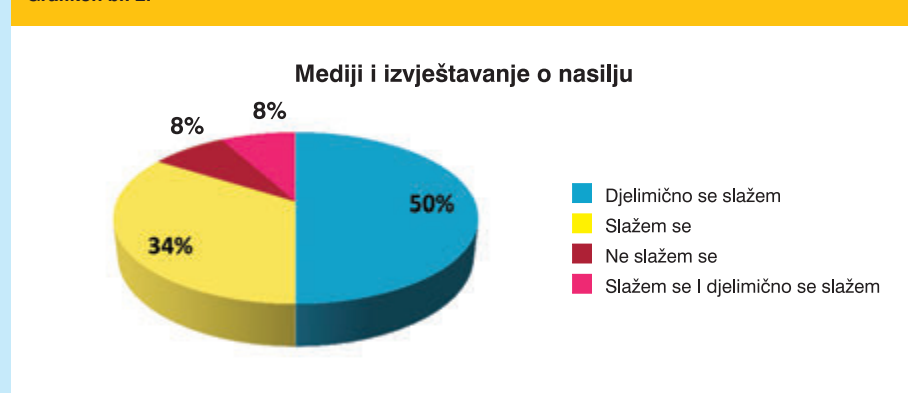
Grafikon br. 1:

Na pitanje: **Smatrate li da mediji u Vašoj lokalnoj zajednici (štampa, radio, TV) nedovoljno promoviraju aktivnosti i zalaganja u borbi protiv nasilja?**

Odgovor “djelimično se slažem” dalo je 50% anketiranih organizacija, “slažem se” odgovorilo je 34% iz gradova Prozor, Sarajevo, Višegrad i Istočno Sarajevo, 8% je odgovorilo da se ne slažu iz grada Derventa i 8% je zaokružilo “slažem se” i “djelimično” se slažem iz Mostara.

Grafikon br. 2:

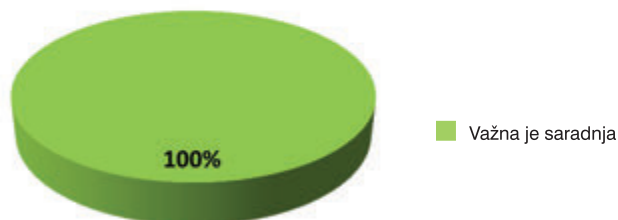

Na pitanje: **Kolika je važna uključenost institucija u rješavanje problematike nasilja u porodici?**

Sve organizacije (100%) navode da je važna uključenost institucija.

Grafikon br. 3:

Saradnja sa institucijama

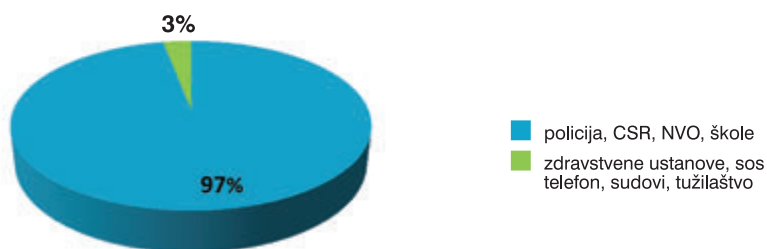
ANALIZA UPITNIKA IZ NEVLADINE ORGANIZACIJE O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Na pitanje: **Kojim se institucijama u vašoj lokalnoj zajednici mogu obratiti žrtve nasilja?**

Većina organizacija 97% navode da se žrtve mogu obratiti policiji, centrima za socijalni rad, nevladinim organizacijama i školama i 3% njih navode da se mogu obratiti zdravstvenim ustanovama i SOS telefonu kao i sudovima i tužilaštvu.

Grafikon br. 4:

Obraćanje za pomoć

Na pitanje: **Smatrate li da su građani/ke u Vašoj lokalnoj zajednici upoznate sa servisima koji pružaju zaštitu kod prijavljenog nasilja?**

Odgovor ne dalo je 50% anketiranih organizacija (Zenica, Prozor, Travnik), Ne znam odgovor je dalo 25% anketiranih (Mostar, Sarajevo) i odgovor Da dalo je 25% anketiranih (Tuzla, Derventa i Trebinja).

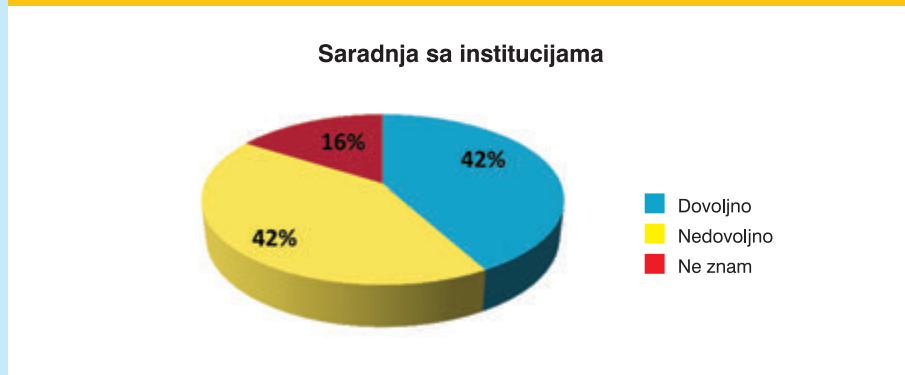
Grafikon br. 5:

Na pitanje: **Koliko su institucije u Vašoj lokalnoj zajednici otvorene za saradnju s nevladinim organizacijama kada se radi o problematici nasilja u porodici?**

42% ispitanih zaokružilo je odgovor dovoljno, nedovoljno je zaokružilo takođe 42% organizacija dok je 16% organizacija zaokružilo ne znam.

Grafikon br. 6:

Na pitanje: **Da li Vaša organizacija sarađuje s institucijama u Vašoj lokalnoj zajednici?**

Sve organizacije (100%) navode da sarađuju s institucijama.

Na pitanje: **Provodite li zajedničke programe i edukacije u svrhu senzibilizacije uposlenika za rad sa žrtvama nasilja?**

Potvrđan odgovor zaokružilo je 75% organizacija i 25% je zaokružilo negativan odgovor (Zenica, Istočno Sarajevo, Derventa).

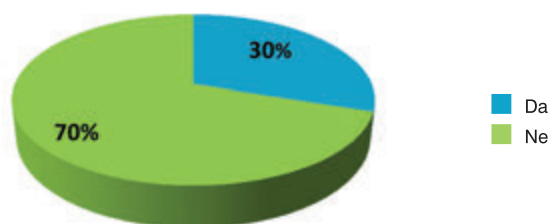
Na pitanje: **Da li ste u Vašoj lokalnoj zajednici provodili istraživanja o prisutnosti nasilja u porodici?**

Potvrđan odgovor zaokružilo je 30% organizacija (Derventa, Trebinje i Mostar), dvije organizacije nisu dale odgovor na pitanje (Višegrad i Istočno Sarajevo), dok je 70% zaokružilo "ne" kao odgovor, a organizacija iz Tuzle navela je da rade analize.

ANALIZA UPITNIKA IZ NEVLADINE ORGANIZACIJE O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Grafikon br. 7:

Istraživanja o prisutnosti nasilja

Na pitanje: **Ako je odgovor DA, možete li navesti godinu provedenog istraživanja i koliko je bilo prijavljenih slučajeva porodičnog nasilja?**

Trebinje je navelo 2002. godinu kao godinu istraživanja – obuhvatilo je period 1996–2002. i u tom periodu bila je 171 žrtva, a istraživanje 2008. se odnosilo na ekonomski aspekt, bez broja žrtava.

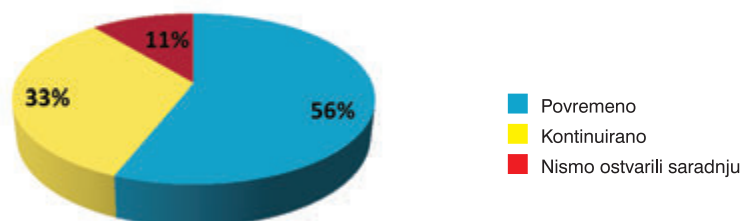
Mostar je naveo 2016. kao godinu istraživanja.

Na pitanje: **Sarađujete li u Vašem radu s obrazovnim institucijama na prevenciji nasilja u porodici?**

Odgovor povremeno zaokružilo je 56% organizacija, dok je 33% organizacija odgovorilo kontinuirano (Tuzla, Derventa, Trebinje), 11 % je zaokružilo nismo ostvarili saradnju (Zenica).

Grafikon br. 8:

Saradnja sa obrazovnim institucijama

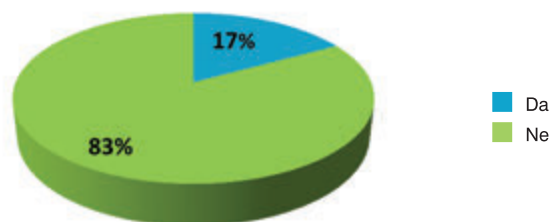

Na pitanje: **Da li službe socijalne zaštite u Vašoj lokalnoj zajednici rade dovoljno na prevenciji nasilja?**

Odgovor “ne” zaokružilo je 83% organizacija – Tuzla je navela kao razlog opterećenost centara za socijalni rad kao razlog nemogućnosti bavljenja prevencijom – i 17% organizacija koje smatraju da centri za socijalni rad rade na prevenciji (Travnik i Trebinje).

Grafikon br. 9:

Socijalne službe i prevencija

Na pitanje: **Šta bi trebalo učiniti na prevenciji nasilja?**

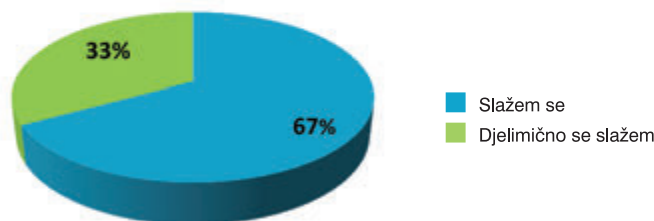
Ukupno 42% organizacija zaokružilo je da je za prevenciju nasilja potrebno educirati stručnjake koji rade sa žrtvama nasilja, poboljšati javno informiranje, zagovaranje i lobiranje o navedenom problemu i proširiti zakonske sankcije za kažnjavanje počinitelja nasilja; 8% ih je navelo da je samo potrebno poboljšati javno informiranje (Prozor); 17% smatra da je potrebno proširiti zakonske sankcije za kažnjavanje počinitelja nasilja (Zenica, Višegrad); 8% smatra da pored zakonske sankcije za počinitelje nasilja treba poboljšati javno informiranje i zagovaranje (Derventa); 17% smatra da je potrebno educirati stručnjake koji rade sa žrtvom nasilja i poboljšati javno informiranje (Travnik i Sarajevo); dok 8% smatra da je potrebno educirati stručnjake koji rade sa žrtvama nasilja i proširiti zakonske sankcije za kažnjavanje počinitelja nasilja (Trebinje).

Na pitanje: **Smatrate li da problem nasilja u porodici nije dovoljno prisutan u javnosti?**

Odgovor "slažem se" zaokružilo je 75% organizacija, dok ih je 25% zaokružilo odgovor "djelimično se" slažem (Tuzla, Derventa, Trebinje).

Grafikon br. 10:

Javnost i nasilje

Na pitanje: **Slažete li se da je neophodno masovnije uključivanje građana u aktivnosti vezane za promociju i zaštitu žrtava nasilja?**

Sve organizacije (100%) navode da se slažu s tim da je neophodno masovnije uključivanje građana.

Grafikon br. 11:

Na pitanje: **Da li ste upoznati sa sadržajem zakona o zaštiti od nasilja u porodici?**

Odgovor "da" zaokružilo je 67% organizacija, dok je 33% organizacija zaokružilo da su djelimično upoznate sa zakonom (Mostar – inicijativa građana, Zenica, Istočno Sarajevo i Derventa).

Grafikon br. 12:

Na pitanje: **Smatrate li da se zakoni o zaštiti od nasilja u porodici primjenjuju u Vašoj lokalnoj zajednici?**

Odgovor "da" zaokružilo je 67% organizacija, dok je 33% organizacija zaokružilo "ne" (Mostar, Prozor, Derventa) jer smatraju da se zakon ne primjenjuje u njihovoj lokalnoj zajednici.

Na pitanje: **Šta bi po Vašem mišljenju država trebalo da uradi da spriječi sve oblike nasilja u Vašoj lokalnoj zajednici?**

Sve organizacije su navele da je potrebno finansirati program zaštite žrtava nasilja, razvijati dugoročne strategije koje će se odnositi na prevenciju, s naglaskom na edukaciju, uključivanjem NVO, veća informiranost i obrazovanje žena i djevojaka o njihovim pravima, kontinuirana edukacija uposlenih u

ANALIZA UPITNIKA IZ NEVLADINE ORGANIZACIJE O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

službama nadležnih institucija o porodičnom nasilju u skladu s evropskom praksom. Potrebu za sigurnom kućom navele su organizacije iz Prozora, Trebinja i Istočnog Sarajeva, a organizacija iz Mostara je navela važnost da se osigura finansiranje za postojeće sigurne kuće.

Na pitanje: **Nasilje u porodici je?**

Ukupno 92% organizacija smatra da je nasilje društveni problem i 8% je naznačilo da je nasilje i lični i društveni problem (Derventa).

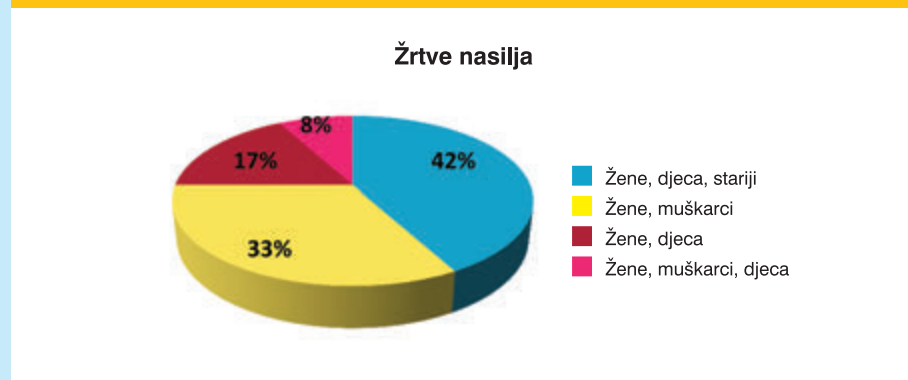
Grafikon br. 13:

Na pitanje: **Žrtve nasilja u porodici su?**

Ukupno 42% organizacija navodi da su žrtve žene, djeca i stariji – 33% ih navodi da su žrtve žene i muškarci. Ukupno 17% ih navodi da su žene i djeca žrtve, a 8% ih navodi da su žene, muškarci i djeca žrtve nasilja.

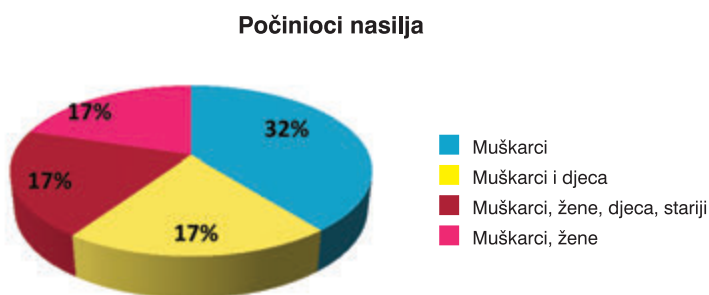
Grafikon br. 14:

Na pitanje: **Nasilnici u porodici su?**

Ukupno 32% organizacija navodi da su nasilnici muškarci, 17% ih navodi da su nasilnici muškarci i djeca, zatim 17% navodi da su nasilnici muškarci, žene, djeca i stariji, dok 17% navodi da su muškarci i žene nasilnici.

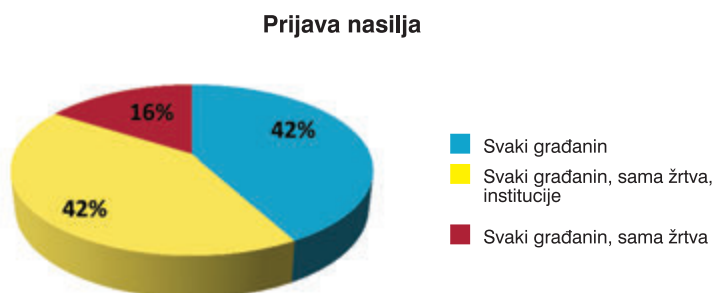
Grafikon br. 15:

Na pitanje: **Ko je prema Vama dužan prijaviti nasilje?**

Ukupno 42% organizacija navodi da je svaki građanin dužan prijaviti nasilje, zatim 42% smatra da svaki građanin, sama žrtva i institucije trebaju prijaviti nasilje, dok ih 16% smatra da svaki građanin i sama žrtva trebaju prijaviti nasilje.

Grafikon br. 16:

Na pitanje: **Šta je po Vama rješenje za žrtvu nakon pretrpljenog nasilja u porodici?**

Ukupno 34% organizacija smatra da se na izvjestan period žrtva nasilja smjesti na sigurno mjesto, 17% smatra važnim uspostavljanje zdravih porodičnih odnosa (zdrava komunikacija), 8% navodi da je rješenje razvod, 25% navodi da se na izvjestan period žrtva nasilja smjesti na sigurno mjesto i uspostavljanje zdravih porodičnih odnosa (zdrava komunikacija), 8% navodi da se na izvjestan period žrtva nasilja smjesti na sigurno mjesto i brakorazvod, a 8% navodi da se na izvjestan period žrtva nasilja smjesti na sigurno mjesto, brakorazvod i uspostavljanje zdravih porodičnih odnosa (zdrava komunikacija).

ANALIZA UPITNIKA IZ NEVLADINE ORGANIZACIJE O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

ZAKLJUČCI ANALIZE ANKETA

Ovim istraživanjem dobiven je uvid u funkcioniranje sistema zaštite od rodno zasnovanog nasilja iz perspektive relevantnih institucija sistema i nevladinih organizacija, kao i izazovi u funkcioniranju postojećih mehanizama za borbu protiv nasilja nad ženama, djevojkama i nasilja u porodici.

Podaci dobijeni iz policijskih uprava ministarstava unutrašnjih poslova pokazuju prisutnost nasilja nad ženama s tendencijom porasta, a kao najčešći počinioci nasilja navode se supružnici, očevi, sinovi i vanbračni partneri. Policijski službenici se nerijetko susreću s problemom da žrtva koristi čl. 97. Zakona o krivičnom postupku FBiH ili član 148. Zakona o krivičnom postupku RS i povlači prijavu te se proces ne može sudski okončati, a nasilje se kontinuirano ponavlja. Također se navodi kao problem i nepostojanje mogućnosti zbrinjavanja žrtava nasilja u sigurnu kuću ili u neku drugu ustanovu. Ispitanici/ce su navodili i potrebu za posebno obučanim policijskim službenicima/cama za rad sa žrtvama nasilja, kao i uključivanje socijalnog radnika/ce i psihologa/inje s ciljem efikasnije intervencije u slučajevima nasilja – nedostaci se ogledaju i u činjenici da još uvijek u pojedinim policijskim upravama ne postoji poseban odjel za nasilje u porodici kao ni nadležni koordinatori/ce ili voditelji/ce odjela – dok su pojedini ispitanici/ce navodili da navedeni odjel i nije potreban. Kada se govori o edukacijskim sadržajima mnogi nisu učestvovali na predavanjima o međunarodnim konvencijama uključujući i Istanbulsku konvenciju smatrajući da je neophodno uvrstiti i obuke koje će uključivati teme kao što su rad sa žrtvama nasilja – senzibilizacija u radu, multidisciplinarni pristup u radu, potpisivanje protokola o saradnji gdje nisu potpisani, zatim rad u obrazovnim institucijama na prevenciji nasilja, a veliki broj ispitanika/ca navodio je i rad s medijima. Segment koji se odnosio na saradnju s nevladinim organizacijama jasno akcentira potrebu da se ostvari saradnja, smatrajući značajnim potpisivanje protokola o saradnji i postupanju u slučajevima nasilja. Podaci ukazuju i na prisutnost policijskih službenika/ca u kampanjama i radu u zajednici na prevenciji nasilja, mada se u nekim područjima ne provodi takav vid rada. Povezivanje rada u zajednici i odgovora da građani/ke rijetko prijavljuju nasilje ukoliko su svjedoci otvara pitanje o potrebi intenzivnijeg uključivanja u kampanje kako bi se utjecalo na javno mnijenje da je važno prijaviti nasilje, eliminirajući na taj način i često prisutne predrasude da je nasilje privatni problem, a ne problem zajednice i društva. Sumirajući statističke podatke u dijelu vezanom za izricanje zaštitnih mjera rezultati ukazuju na mali broj izrečenih mjera zaštite – ili pak da nema izrečenih mjera zaštite, iako su izvještaji upućeni prema tužilaštvu. Prikupljanje podataka, kao i razmjena podataka među institucijama, odslikava oskudnost jedinstvenog sistema prikupljanja međusobno uporedivih podataka.

Centri za socijalni rad u svim lokalnim zajednicama rade sa žrtvama nasilja i predstavljaju važnu ulogu u sistemu zaštite i imaju pravo i dužnost da interveniraju u slučajevima prijave nasilja, pogotovo kada su žrtve djeca. Prema evidencijama koje vode centri za socijalni rad nasilju su najčešće izložene žene svih starosnih grupa, a počinitelji su supružnici, vanbračni partneri, očevi,

sinovi. Prema dominantnim vrstama nasilja žene, djevojke i djeca izloženi su fizičkom, psihičkom, seksualnom i ekonomskom nasilju, uključujući i zane-marivanje i seksualno nasilje nad djevojčicama/djevojkama unutar i van svojih porodica, gdje su navedeni i podaci o intervencijama izmjesta djece iz porodica radi zaštite i sigurnosti. Iako su evidentni pokazatelji da su žene i djevojke izložene nasilju na različitim mjestima, najveći procent, prema podacima centara za socijalni rad, odnosi se na porodicu kao najčešće mjesto odvijanja nasilja. Kada se govori o intervenciji i na koji način centri za socijalni rad postupaju kada im se obrati žrtva nasilja svi su naveli važnost razgovora sa žrtvom, zatim obavještanje policije, omogućavanje ljekarskog pregleda žrtve i smještanje žrtve u adekvatnu ustanovu. Prema podacima policije upravo nepostojanje sigurnih kuća u pojedinim lokalnim zajednicama predstavlja prepreku da se žrtva zaštiti od nasilnika. Ispitanice/ci navode da se poslije razgovora sa žrtvom osjećaju umorno i čak bespomoćno (osjećaju se nemoćni da pomognu žrtvi), što može ukazivati na veliki obim posla koji prevazilazi kapacitet institucija. Preventivni rad podrazumijeva uključivanje svih relevantnih institucija i dodatno educiranje stručnjaka koji rade sa žrtvom nasilja gdje mišljenje dijeli većina ispitanika/ca – upoređujući upitnik namijenjen centrima za socijalni rad i nevladinim organizacijama na postavljeno pitanje o stepenu i ulozi centara za socijalni rad u prevenciji nasilja uočava se identičnost u odgovoru da centri za socijalni rad ne rade dovoljno na prevenciji. Pitanje sistemskog uvezivanja i dalje predstavlja važnu kariku u borbi protiv nasilja u porodici pogotovo iz ugla manjih lokalnih zajednica – za ispitanice/ke uključenost države treba da se odnosi na intervenciju uspostavljanja multidisciplinarnih timova sastavljenih od predstavnika institucija, nevladinih organizacija s ciljem koordiniranog nastupa u rješavanju problema nasilja – navodi se i važnost informiranosti žena i djevojkama o njihovim pravima, kao i razvijanje dugoročnih strategija s fokusom na prevenciju i edukaciju. S druge strane ispitanice/ci navode da je neophodna i jedinstvena baza podataka o počinjenom nasilju nad ženama i djevojkama kako bi podaci bili objedinjeni i dostupni, a što bi utjecalo na poboljšanje i kreiranje planova u svim lokalnim zajednicama u borbi protiv nasilja.

Nasilje nad ženama, djevojkama i nasilje u porodici pitanje je javnog zdravlja, jer dotiče znatno širi krug ljudi od njegovih neposrednih žrtava. Ono podrazumijeva mnogo više od očiglednih fizičkih povreda i psihičke traume. **Zdravstvo ima presudnu ulogu** u dokumentiranju nasilja nad ženama, a može značajno da doprinese i njegovoj prevenciji. Anketni upitnik koji je prosljeđen zdravstvenim ustanovama pokazuje da većina ispitanika/ca posjeduje protokol ili neki vid sporazuma o postupanju u slučajevima prijave nasilja, kao i poseban obrazac o dokumentiranju povreda, a s druge strane određeni broj zdravstvenih ustanova ne evidentira nasilje nad ženama zbog neposjedovanja posebnog obrasca. Primjena protokola i dokumentiranje povreda može ohrabriti žene da se češće obraćaju zdravstvenim ustanovama, a moguće je doći i do detaljnijih podataka o učestalosti i razmjerama nasilja nad ženama i djevojkama. Informativni materijal o servisima pomoći za žrtve nasilja nije zastupljen u čekaonicama svih zdravstvenih ustanova uključenih u

anketiranje, iako je riječ o mjestima u koja dolazi veliki broj žena, djevojaka i općenito građanki/a.

Također ni spiskovi organizacija kojima se može uputiti žena ili djevojka koja preživljava nasilje nisu dostupni medicinskom osoblju u pojedinim zdravstvenim ustanovama. Prema podacima nije ostvarena ni kontinuirana saradnja s nevladinim organizacijama, kao ni djelovanje socijalnog radnika/ce koji su prošli obuku vezanu za problematiku nasilja nad ženama i djevojkama. Zdravstvene ustanove mogu biti u poziciji da, naročito u saradnji s obrazovnim institucijama, medijima i nevladinim sektorom, doprinesu prevenciji nasilja još od najranijeg uzrasta.

Nevladine organizacije, koje su obuhvaćene anketiranjem, direktno ili indirektno su uključene u rad sa žrtvama nasilja. Kroz realizirano anketiranje pokušalo se doći do pokazatelja koliko su uistinu žene i djevojke upoznate sa servisima pomoći u svojim lokalnim zajednicama, u kojoj mjeri je problem nasilja prisutan u javnosti, o saradnji s obrazovnim institucijama na prevenciji nasilja, saradnji s drugim relevantnim institucijama na promoviranju prevencije i zalaganju u borbi protiv nasilja do nulte tačke tolerancije. Postoji saglasnost o velikom značaju medija u informiranju javnosti o problemu nasilja nad ženama i djevojkama i nasilju u porodici. Prema ispitanicima/cama iz nevladinih organizacija, još uvijek je prisutan problem nedovoljne informiranosti o servisima pomoći u lokalnim zajednicama. Saradnja s institucijama je nedovoljna, dok pojedine nevladine organizacije ostvaruju kontinuiranu saradnju s obrazovnim institucijama, druge organizacije ili povremeno ostvaruju saradnju ili je nisu ni uspostavile. Većina ih smatra da problem nasilja nije dovoljno prisutan u javnosti, te da se o njemu nedovoljno govori. Potrebno je unaprijediti koordinaciju i razmjenu informacija. Nevladine organizacije koje se bave pitanjima nasilja nad ženama imaju veliki značaj, jer su otvorene za saradnju i spremne su provoditi zajedničke programe i edukacije u svrhu senzibilizacije uposlenika za rad sa žrtvama nasilja, kako svojih tako i uposlenika relevantnih institucija. Zastupaju stajalište da je potrebno otvaranje što većeg broja sigurnih kuća za zbrinjavanje žrtava nasilja, a naglašavaju i važnost pružanja ekonomske podrške žrtvama nasilja, posebno nasilja u porodici, kako bi bile nezavisne od počinioca nasilja.

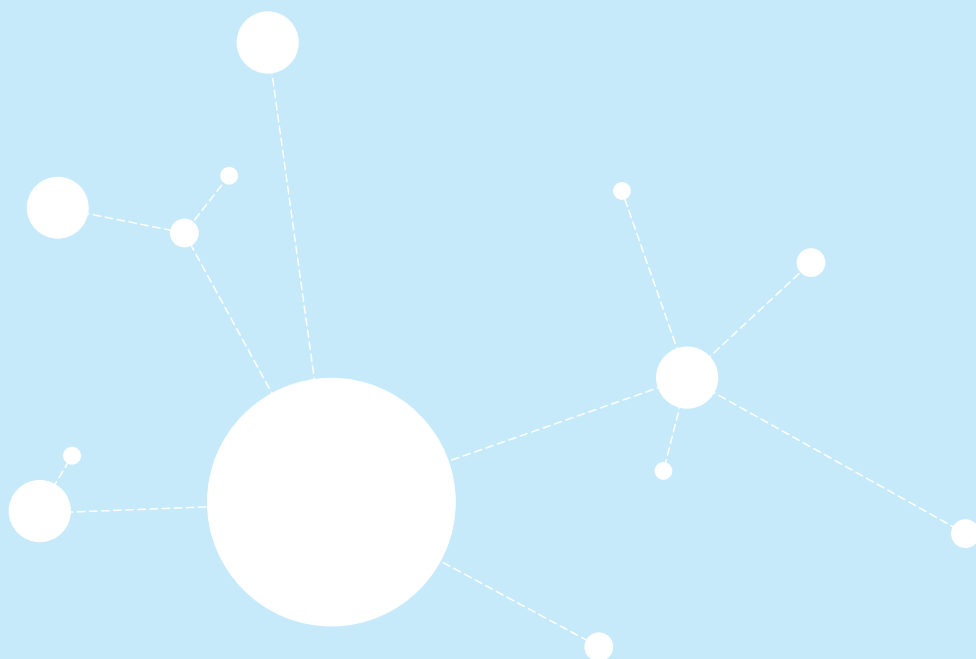
Generalni zaključci:

Ovo anketiranje i prikupljeni podaci iz deset lokalnih zajednica u Bosni i Hercegovini mogu biti polazna osnova i pokazatelji za strateško djelovanje relevantnih institucija sistema i nevladinih organizacija u borbi protiv rodno zasnovanog nasilja u anketiranim lokalnim zajednicama, ali i bh. društvu u cjelini.

Zadatak svih relevantnih aktera društva je podizanje svijesti javnosti o postojanju nasilja i ukazivanje na potrebu prijave nasilja, ali i djelovanje na prevenciji nasilja nad ženama i djevojkama te nasilja u porodici.

Potrebno je kontinuirano i multisektorsko djelovanje svih relevantnih institucija i nevladinih organizacija, bez čega neće biti moguće adekvatno odgovoriti na problem nasilja nad ženama i djevojkama te nasilja u porodici, i to kroz:

- Kreiranje programa koji će se integrirati u obrazovne institucije s ciljem informiranja djevojčica i djevojaka o nasilju te na koji način se zaštititi od njega;
- Educiranje djevojaka i žena o njihovom mentalnom i fizičkom zdravlju koje može biti narušeno kao posljedica kontinuiranog izlaganja nasilju;
- Kreiranje jasnih smjernica u postupanju, informiranju i preveniranju nasilja kako bi svi akteri bili u mogućnosti pružiti adekvatnu podršku i zaštitu žrtvama nasilja;
- Unapređenje zakonodavnog okvira i izricanje adekvatnih kaznenih mjera počiniocima nasilja;
- Kontinuirano informiranje javnosti o problemu nasilja, prevenciji nasilja, prijavi nasilja i sistemskoj podršci žrtvama nasilja.

ANEKSI

UPITNIK ZA POLICIJSKE UPRAVE MUP ZA POTREBE ANALIZE STANJA O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

UPITNIK ZA POLICIJSKE UPRAVE MUP ZA POTREBE ANALIZE STANJA O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Poštovani,

Fondacija lokalne demokratije u saradnji sa Sigurnom mrežom BiH provodi istraživanje za potrebe analize trenutne situacije o stepenu nasilja na ženama, djevojkama i nasilja u porodici u sedam lokalnih zajednica širom Bosne i Hercegovine u kojima djeluju pridružene članice Sigurne mreže.

Ova će analiza biti napravljena na osnovu stvarnog stanja i dostupnih podataka relevantnih institucija: centara za socijalni rad, ministarstava unutrašnjih poslova, zdravstvenih ustanova, NVO koje se bave prevencijom i zaštitom od nasilja u porodici. U skladu s uvidom u realno stanje, pridružene članice Sigurne mreže će moći kreirati svoje planove i programe rada u okviru zajedničke javne kampanje, koja za cilj ima podizanje svijesti ključnih aktera o problemu nasilja u porodici.

NAZIV INSTITUCIJE	
IME I PREZIME ISPITANIKA	
ADRESA	
KONTAKT TELEFON	
E-MAIL	
GRAD/OPĆINA	

I – Procedure u radu

1. Postoji li u Vašoj policijskoj službi poseban odjel za nasilje u porodici i nadležni koordinator/ica ili voditelj/ca odjela?

DA

NE

2. Ako je odgovor DA, mišljenja ste da je rad efikasniji otkako ste formirali poseban odjel za pomoć žrtvama nasilja u porodici?

DA

NE

3. Ako je odgovor NE, mišljenja ste da je potrebno oformiti poseban tim i odjel koji bi se isključivo bavio intervencijama za zaštitu žrtava od nasilja u porodici?

DA

NIJE POTREBNO

4. Smatrate li da policijski službenici koji izlaze na teren dovoljno poznaju zakonske propise u postupku zaštite i pomoći žrtvama nasilja?

DA

NE

5. Molimo da naznačite koje pravilnike i interne procedure primjenjujete u slučajevima nasilja?

PRAVILNICI:	
INTERNE PROCEDURE:	
NEPOSTOJANJE PRAVILNIKA I INTERNIH PROCEDURA	

6. Kod prijave nasilja u porodici postupate na sljedeći način?

- a) Upućivanje žrtve u CSR
- b) Upućivanje na zdravstvene institucije
- c) Ponudite smještaj u sigurnoj kući
- d) Obraćate se sudu s prijedlogom o mjeri zaštite za žrtvu nasilja
- e) Sami riješite problem kroz razgovor
- f) Sastavite adekvatan zapisnik o uočenom nasilju

7. Šta je neophodno uvrstiti u Vaš rad kako bi intervencije u slučajevima nasilja bile što efikasnije?

- a) Uključivanje psihologa u tim
- b) Uključivanje socijalnog radnika u tim
- c) Posebna prostorija za ispitivanje žrtava nasilja
- d) Posebno obučeni policijski službenici/ce za rad sa žrtvama nasilja
- e) Dovoljno smo organizirani i nisu potrebne dodatne promjene
- f) Nešto drugo: _____

8. Osnovna uloga policije u zaštiti žrtava nasilja?

- a) Direktna zaštita
- b) Provođenje represivnih mjera
- c) Otklanjanje posljedica
- d) Preventivna uloga

9. S kojim se problemima suočavate u radu na suzbijanju i sprečavanju nasilja u porodici?

- a) Nije jasno definirano na koji način pristupiti zaštiti žrtava porodičnog nasilja
- b) Nedovoljna saradnja i povezanost s drugim institucijama kao što je centar za socijalni rad
- c) Nepostojanje mogućnosti zbrinjavanja žrtava nasilja u sigurnu kuću ili neku drugu ustanovu
- d) Nedovoljna saradnja sa sudovima i tužilaštvom
- e) Nemamo problema

II – Obuke

1. Da li su u Vašoj instituciji policijski službenici učestvovali na edukacijama specijaliziranim za rad sa žrtvama nasilja?

DA

NE

2. Ako su učestvovali koje su teme bile uključene u edukativni proces?

- a) Istanbulska konvencija
- b) Druge međunarodne konvencije
- c) Domaći zakonski i podzakonski akti i njihova primjena
- d) Rad sa žrtvama nasilja
- e) Rad s počiniocima nasilja
- f) Saradnja i povezivanje s drugim vladinim i nevladinim institucijama u cilju zaštite žrtava nasilja u porodici
- g) **Nešto drugo:** _____

3. Navedite broj službenika koji su prošli obuku za postupanje u slučajevima nasilja u porodici?

- a) Niko
- b) Od 1 do 10
- c) Od 10 do 20
- d) Od 20 do 40
- e) Više od 40

4. Koliko ih je poznato sa Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici?

- a) Niko
- b) Od 1 do 10
- c) Od 10 do 20
- d) Od 20 do 40
- e) Više od 40

5. Ko su bili predavači i institucije koje su provodile edukacije?

- a) Međunarodne organizacije i njihovi predavači
 - b) Nevladine organizacije iz BiH i njihovi predavači
 - c) Ministarstvo unutrašnjih poslova i njegovi predavači
 - d) Sudovi i tužilaštvo
 - e) Zdravstvene ustanove
 - f) Gender centri
 - g) Agencija za ravnopravnost spolova BiH
 - h) Svi navedeni
 - i) Neko drugi
-
-

6. Da li ste bili zadovoljni ponuđenim edukativnim sadržajem i da li je sadržaj primjenjiv u Vašem radu?

- a) Da
- b) Ne
- c) Primjenjiv je
- d) Nije primjenjiv
- e) Nerazumljiv

7. Koja bi vrsta obuke bila značajna da se uvrsti kako bi se unaprijedio rad za postupanje u slučaju nasilja u porodici?

- a) Metode rada sa žrtvama nasilja – senzibilizacija u radu
 - b) Multidisciplinarni pristup u radu – potpisivanje protokola o saradnji ukoliko nisu potpisani
 - c) Javne kampanje
 - d) Rad s medijima
 - e) Rad u obrazovnim institucijama na prevenciji nasilja
 - f) Nešto drugo
-
-

III – Saradnja s vladinim i nevladinim institucijama

1. U svom radu sarađujete s NVO sektorom?

- a) Nikad
- b) Ponekad
- c) Često

2. Ukoliko ne sarađujete smatrate li neophodnim i značajnim da ostvarite saradnju s NVO organizacijama koje imaju dugogodišnje iskustvo u radu sa žrtvama nasilja i ujedno vode sigurne kuće?

DA

NE

3. Da li je značajno potpisivanje protokola o saradnji i postupanju u slučajevima nasilja u porodici s nevladinim organizacijama?

- a) Značajno
- b) Nije značajno
- c) Nedovoljno se primjenjuje

4. Koliko Vam pomažu centri za socijalni rad i pravosudne institucije u slučajevima nasilja u porodici?

- a) Kontinuirana saradnja
 - b) Povremena saradnja
 - c) Nedovoljna saradnja
 - d) Nemamo s njima ostvarenu saradnju
 - e) Nešto drugo
-
-

5. Koliko često građani prijavljuju nasilje u porodici ukoliko su svjedoci istog?

- a) Često
- b) Rijetko
- c) Nikako

6. Učestvujete li u kampanjama i radu u zajednici na prevenciji nasilja u porodici?

- a) Da
- b) Ne
- c) Kod nas se ne provodi takav vid rada

IV – Nasilje nad ženama – percepcija i senzibilizacija

1. Nasilje nad ženama za vas predstavlja:

- a) Krivično djelo
 - b) Prekršaj
 - c) Konfliktnu situaciju
 - d) Problem koji se treba rješavati unutar porodice
 - e) Potreba da se uključe sve relevantne institucije na suzbijanju nasilja u porodici
 - f) Nešto drugo:
-
-

2. Da li postoji opravdanje za počinjeno nasilje u porodici?

DA

NE

3. Da li je nasilje u porodici podjednako ozbiljno u odnosu na druga krivična djela?

DA

NE

4. Koji od nabrojanih oblika nasilja smatrate najtežim?

- a) Psihičko
- b) Fizičko
- c) Seksualno
- d) Ekonomsko
- e) Svi oblici su podjednako teški

5. Žene ostaju u nasilnim porodicama?

- a) Zato što ne postoji servis za zbrinjavanje žrtava nasilja u porodici
- b) Boje se napustiti supruga jer nisu upoznate sa svojim pravima
- c) Zato što su ekonomski ovisne o supružnicima
- d) Zbog djece
- e) Stide se prijaviti nasilje zbog osuđivanja
- f) Stide se prijaviti nasilje zbog stida
- g) Smatraju sebe odgovornim za počinjeno nasilje
- h) Smatram da su i žene podjednako krive za nasilje u porodici
- i) Ne znam
- j) Nikada nisam razmišljao/la o tome

k) Nešto drugo:

**UPITNIK ZA
POLICIJSKE UPRAVE
MUP ZA POTREBE
ANALIZE STANJA O
STEPENU NASILJA
NAD ŽENAMA,
DJEVOJKAMA I
NASILJA U PORODICI**

6. Da li je uvijek potrebno podnijeti krivičnu prijavu i pokrenuti sudski postupak kako bi se nasilnik sankcionirao za počinjeno djelo nasilja u porodici?

- a) Da
- b) Ne
- c) Samo kod težih oblika nasilja

V – Statistički podaci u vezi s nasiljem u porodici

1. Navedite broj prijava nasilja u porodici i broj žrtava nasilja?

Ukupan broj prijava nasilja u porodici	
Broj krivičnih prijava za nasilje u porodici	
Broj prekršajnih prijava za nasilje u porodici	
Broj žrtava nasilja	

2. Koliko je izvještaja upućeno prema tužilaštvu?

Broj izvještaja o počinjenom krivičnom djelu upućenih tužilaštvu	
Broj prijava nasilja za koje nije proslijeđen izvještaj tužilaštvu	
Broj predmeta u radu/istraga	
Razlog nepodnošenja izvještaja	a) Nije bilo elemenata krivičnog djela b) Nešto drugo (navesti):

3. Navedite spol i godine počinitelja nasilja?

Broj počinitelja nasilja prema spolu	M:	Ž:
Broj počinitelja nasilja prema dobi	Punoljetni:	Maloljetni:

4. Navedite broj povratnika u vršenju krivičnog djela nasilja u porodici?

Broj povratnika u vršenju krivičnog djela nasilja u porodici	M:	Ž:
Broj maloljetnih povratnika u vršenju krivičnog djela nasilja u porodici	M:	Ž:

5. Navedite posljedice krivičnog djela nasilja u porodici i njihov broj?

Broj smrtnih slučajeva	
Teške tjelesne povrede	
Lake tjelesne povrede	
Ostalo: (navesti)	

6. Broj prijavljenog nasilja prema vrstama?

Vrsta nasilja	Broj
Fizičko nasilje	
Psihičko nasilje	
Seksualno nasilje	
Ekonomsko nasilje	
Ne vodimo evidenciju prema vrstama nasilja	

7. Navedite broj počinilaca nasilja prema žrtvi nasilja i u kojem su srodstvu?

Porodični odnos počinilaca nasilja	Broj
Suprug	
Supruga	
Vanbračni partner	
Vanbračna partnerka	
Bivši bračni partner	
Bivša vanbračna partnerka	
Otac	
Majka	
Sin	
Kćerka	
Brat	
Sestra	
Drugi srodnici: (navesti koji)	

8. Ko su najčešći prijavitelji nasilja u porodici? (Moguće zaokružiti i rangirati ponuđene odgovore).

- a) Žrtva _____
- b) Rodbina žrtve _____
- c) Građani (susjedi) _____
- d) Zdravstvene ustanove _____
- e) Nevladine organizacije – SOS telefon _____
- d) Centri za socijalni rad _____
- e) Škole _____
- f) Policajci sa terena _____

9. Broj žrtava smještenih u sigurnu kuću?

Žrtve nasilja	Broj smještaja
Žene	
Djevojke	
Djeca	

10. Ukoliko nije bilo smještaja u sigurne kuće zaokružite iz kojeg razloga to nije bilo moguće?

- a) Ne postoji sigurna kuća u našem kantonu/lokalnoj zajednici
- b) Ne postoje jasno definirani protokoli o postupanju i smještaju žrtava nasilja u sigurne kuće
- c) Nismo upoznati sa radom sigurnih kuća
- d) Nešto drugo:

VI – Zaštitne mjere

1. Navedite podatke vezane za izricanje zaštitnih mjera u slučajevima nasilja u porodici?

Zaštitne mjere	Broj podnesenih zahtjeva	Broj izrečenih mjera
Udaljenje iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora i zabrana vraćanja u stan, kuću ili neki drugi stambeni prostor		
Zabrana približavanja žrtvi nasilja		
Zabrana uznemiravanja i uhođenja osobe izložene nasilju		
Obavezan psihosocijalni tretman		
Obavezno liječenje od ovisnosti		
Privremeno lišenje slobode i zadržavanje		

HVALA!

Potpis ispitanika/ce _____

Potpis anketara/ice _____

UPITNIK ZA CENTRE ZA SOCIJALNI RAD ANALIZA STANJA O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Poštovani,

Fondacija lokalne demokratije u saradnji sa Sigurnom mrežom BiH provodi istraživanje za potrebe analize trenutne situacije o stepenu nasilja na ženama, djevojkama i nasilja u porodici u sedam lokalnih zajednica širom Bosne i Hercegovine u kojima djeluju pridružene članice Sigurne mreže.

Ova će analiza biti napravljena na osnovu stvarnog stanja i dostupnih podataka relevantnih institucija: centara za socijalni rad, ministarstava unutrašnjih poslova, zdravstvenih ustanova, NVO koje se bave prevencijom i zaštitom od nasilja u porodici. U skladu s uvidom u realno stanje, pridružene članice Sigurne mreže će moći kreirati svoje planove i programe rada u okviru zajedničke javne kampanje, koja za cilj ima podizanje svijesti ključnih aktera o problemu nasilja u porodici.

NAZIV INSTITUCIJE	
IME I PREZIME ISPITANIKA	
ADRESA	
KONTAKT TELEFON	
E-MAIL	
GRAD/OPĆINA	

1. Da li u okviru svoje nadležnosti radite sa žrtvama nasilja?

DA

NE

2. Da li je u Vašoj instituciji bilo prijava nasilja u porodici, nad ženama, djevojkama i djecom?

DA

NE

3. Ko je prema Vama dužan prijaviti nasilje?

- a) svaki građanin
- b) sama žrtva
- c) institucije
- d) neko drugi _____

4. Možete li navesti broj porodica u kojima je utvrđeno postojanje nasilja?

(podatke je moguće upisati u tabelu)

Broj porodica u kojima je utvrđeno postojanje nasilja					
Broj porodica	Starosne grupe – žrtve nasilja				
	Djeca	Mladi	Odrasli	Stariji	Ukupno

3a. Možete li navesti broj korisnika – žrtava nasilja prema dominantnoj vrsti nasilja za period 2015–2016. god.?

(podatke je moguće upisati u tabelu)

**UPITNIK ZA CENTRE
ZA SOCIJALNI RAD
ANALIZA STANJA O
STEPENU NASILJA
NAD ŽENAMA,
DJEVOJKAMA I
NASILJA U PORODICI**

Struktura korisnika–žrtava nasilja prema dominantnoj vrsti nasilja 2015–2016.									
Dominantne vrste nasilja	Starosne grupe – žrtve nasilja								Ukupno
	Djeca		Mladi		Odrasli		Stariji		
	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	
Fizičko									
Psihičko									
Seksualno									
Zanemari- vanje									
Drugo									
Ukupno									

3b. Ako ste upisali podatke i u rubriku “nešto drugo”, možete li navesti koje su to dodatne vrste nasilja osim ponuđenih?

4a. Možete li navesti broj žrtava nasilja prema mjestu odvijanja nasilja?

(podatke je moguće upisati u tabelu)

Struktura žrtava nasilja prema mjestu odvijanja nasilja					
Mjesto odvijanja nasilja	Starosne grupe – žrtve nasilja				
	Djeca	Mladi	Odrasli	Stariji	Ukupno
Porodica					
Hraniteljska ili druga porodica					
Drugo					
Ukupno					

4b. Ako ste upisali podatke i u rubriku “nešto drugo”, možete li navesti koja su to dodatna mjesta odvijanja nasilja osim ponuđenih?

5a. Možete li navesti broj nasilnika prema odnosu/srodstvu nasilnika sa žrtvom nasilja 2015–2016. god.?

(podatke je moguće upisati u tabelu)

Struktura nasilnika prema odnosu/srodstvu nasilnika sa žrtvom nasilja 2015–2016.				
Odnos/srodstvo nasilnika i žrtve nasilja	Broj nasilnika 2015 -		Broj nasilnika 2016 -	
	Ž	M	Ž	M
Suprug				
Supruga				
Otac				
Majka				
Brat/sestra				
Sin/kćerka				
Partner jednog od roditelja				
Vanbračni partneri				
Drugi član porodice ili krvni srodnik				
Hranitelj/staratelj				
Susjed/prijatelj porodice djeteta				
Nepoznata osoba				
Neko drugi				

5b. Ako ste upisali podatke i u rubriku “nešto drugo”, možete li navesti o kojoj strukturi nasilnika prema odnosu/srodstvu sa žrtvom nasilja je riječ osim ponuđenih?

6a. Možete li navesti broj žrtava nasilja prema izvoru prijave tokom 2015–2016. god.?
(podatke je moguće upisati u tabelu)

**UPITNIK ZA CENTRE
ZA SOCIJALNI RAD
ANALIZA STANJA O
STEPENU NASILJA
NAD ŽENAMA,
DJEVOJKAMA I
NASILJA U PORODICI**

Struktura žrtava nasilja prema izvoru prijave tokom 2015–2016.					
Porijeklo prijave	Broj žrtava				
	Djeca	Mladi	Odrasli	Stariji	Ukupno
Član porodice					
Prijava drugog lica porodice					
Prijava ustanove (škola, dom zdravlja, vrtić...)					
Prijava MUP-a					
Zahtjev suda					
Prijava udruženja/nevladine organizacije					
Sama žrtva					
Anonimna prijava					
Neko drugi					
Ukupno					

6b. Ako ste upisali podatke i u rubriku “nešto drugo”, možete li navesti koji su to izvori prijave osim ponuđenih?

7. Možete li navesti broj djece žrtava nasilja koja su privremenim zaključkom o osiguranju smještaja izmještena iz porodice radi zaštite sigurnosti i koji su bili razlozi izmještanja iz porodice – period 2015–2016. god.?

- Broj izmještene djece _____
- Razlog izmještanja djece iz porodice?
 - oba roditelja zlostavljaju dijete – naznačiti broj slučajeva _____
 - roditelj nije u mogućnosti da zaštiti dijete od zlostavljanja drugog roditelja – naznačiti broj _____
 - nešto drugo – naznačiti broj _____

Napomena: U pitanjima sa više opcija moguće je zaokružiti više ponuđenih odgovora

8. Koje od navedenih smatrate najtežom vrstom nasilja?

- psihičko
- fizičko
- seksualno
- ekonomsko
- sve gore navedeno

9. Šta su po Vama pokazatelji koji Vas navode na zaključak da je osoba žrtva nasilja?

- a) fizičke povrede (modrice, hematomi, posjekotine)
- b) uplakana osoba
- c) agresivna i nasilna osoba
- d) šutljiva, povučena u sebe
- e) sve navedeno

10. Dolazi Vam žrtva sa vidnim ozljedama na licu, uplakana, na koji način ćete pomoći žrtvi nasilja?

- a) obaviti razgovor i vratiti je u porodicu
- b) uputiti je u nadležnu službu ministarstva unutrašnjih poslova
- c) uputiti je u nadležnu zdravstvenu službu da obavi ljekarski pregled
- d) obaviti razgovor sa žrtvom, obavijestiti policiju, omogućiti žrtvi ljekarski pregled i smjestiti žrtvu u adekvatnu ustanovu

11. Da li službe socijalne zaštite rade dovoljno na prevenciji nasilja?

DA

NE

12. Šta bi trebalo učiniti na unapređenju prevencije nasilja?

- a) educirati stručnjake koji rade sa žrtvom nasilja
- b) poboljšati javno informiranje, zagovaranje i lobiranje o navedenom problemu
- c) pooštriti zakonske sankcije za kažnjavanje počinioca nasilja

13. Poslije razgovora sa žrtvom osjećate se:

- a) umorno
- b) bespomoćno (osjećam se nemoćno da pomognem žrtvi)
- c) nezainteresirano
- d) ne reagiram emotivno

14. Smatram da osobe koje mogu pomoći žrtvi su:

- a) službene osobe (socijalni radnik, policajac, doktor, nastavno osoblje)
- b) član porodice
- c) susjed
- d) NVO
- e) bilo koja od osoba koja prepozna nasilje

15. U razgovoru sa žrtvom za Vas je najbitnije:

- a) profesionalno postupati u radu sa žrtvom
- b) smjestiti je na sigurno
- c) obećati joj rješenje njenog problema
- d) pokazati saosjećanje prema žrtvi
- e) obavijestiti sve relevantne institucije o postojanju djela nasilja

16. Šta je po Vama rješenje za žrtvu nakon pretrpljenog nasilja u porodici?

- a) da se na izvjestan period žrtva nasilja smjesti na sigurno mjesto
- b) nastavak zajedničkog života, te u slučaju ponovnog nasilja – obraćanje za pomoć
- c) brakorazvod
- d) uspostavljanje zdravih porodičnih odnosa (zdrava komunikacija)

17. Šta bi po Vašem mišljenju država trebala uraditi kako bi spriječila sve oblike nasilja u porodici?

- a) Unaprijediti zakonodavni okvir koji se odnosi na nasilje nad ženama, djevojkama i u porodici
- b) Finansirati program zaštite žrtava nasilja
- c) Educirati uposlene u službama nadležnih institucija o porodičnom nasilju u skladu sa evropskom praksom

- d) Informirati i obrazovati žene i djevojke o njihovim pravima putem brošura i radionica, koje bi se održavale po školama, medicinskim ustanovama i na drugim javnim mjestima
- e) Razviti dugoročne strategije koje će se odnositi na prevenciju, sa aspektom na edukaciju, uključivanjem NVO
- f) Informisati širu društvenu javnost o problemu nasilja
- g) Finansirati programe prevencije među mladim
- h) Stvoriti multidisciplinarnе timove sastavljene od predstavnika institucija, NVO za koordinirani nastup u rješavanju problema nasilja
- i) Nešto drugo _____

**UPITNIK ZA CENTRE
ZA SOCIJALNI RAD
ANALIZA STANJA O
STEPENU NASILJA
NAD ŽENAMA,
DJEVOJKAMA I
NASILJA U PORODICI**

18. Mislite li da bi svi podaci o problematici nasilja u kući trebali biti objedinjeni u jedinstvenu BAZU PODATAKA?

DA

NE

19. Koja od institucija bi trebala biti nadležna za bazu podataka?

- a) Ministarstvo unutrašnjih poslova
- b) Ministarstvo pravosuđa
- a) Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice
- c) Ministarstvo zdravstva (CUM; CMZ; itd...)
- d) Ministarstvo obrazovanja
- e) NVO koje se bave problemom nasilja u porodici
- f) Neka druga institucija, navedite koja _____

HVALA!

Potpis ispitanika/ce _____

Potpis anketara/ice _____

UPITNIK ZA ZDRAVSTVENE USTANOVE ANALIZA STANJA O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Poštovani,

Fondacija lokalne demokratije u saradnji sa Sigurnom mrežom BiH provodi istraživanje za potrebe analize trenutne situacije o stepenu nasilja na ženama, djevojkama i nasilja u porodici u sedam lokalnih zajednica širom Bosne i Hercegovine u kojima djeluju pridružene članice Sigurne mreže.

Ova će analiza biti napravljena na osnovu stvarnog stanja i dostupnih podataka relevantnih institucija: centara za socijalni rad, ministarstava unutrašnjih poslova, zdravstvenih ustanova, NVO koje se bave prevencijom i zaštitom od nasilja u porodici. U skladu s uvidom u realno stanje, pridružene članice Sigurne mreže će moći kreirati svoje planove i programe rada u okviru zajedničke javne kampanje, koja za cilj ima podizanje svijesti ključnih aktera o problemu nasilja u porodici.

NAZIV INSTITUCIJE	
IME I PREZIME ISPITANIK	
ADRESA	
KONTAKT TELEFON	
E-MAIL	
GRAD/OPĆINA	

1. Šta je po Vašem mišljenju nasilje?

- a) Svakodnevna svađa
- b) Guranje, udaranje, šamaranje
- c) Zabrana rada i raspolaganja novcem
- d) Sramoćenje
- e) Emocionalna povreda
- f) Manipulacija
- g) Sve gore navedeno

2. Prema Vašem mišljenju nasilje u porodici jeste:

- a) Privatni problem
- b) Javni problem
- c) Ili oba navedena

3. Koju od navedenih vrsta nasilja smatrate najtežom?

- a) Psihičko nasilje
- b) Fizičko nasilje
- c) Seksualno nasilje
- d) Ekonomsko nasilje
- e) Svi oblici su podjednako teški

4. Šta su po Vama pokazatelji koji Vas navode na zaključak da je osoba žrtva nasilja?

- a) Fizičke povrede
- b) Uplakana osoba
- c) Šutljiva i povučena osoba
- d) Agresivna i nasilna osoba
- e) Sve navedeno

**UPITNIK ZA
ZDRAVSTVENE
USTANOVE
ANALIZA STANJA O
STEPENU NASILJA
NAD ŽENAMA,
DJEVOJKAMA I
NASILJA U PORODICI**

5. Ko je prema Vama dužan prijaviti nasilje? (moguće zaokružiti više odgovora)
- a) svaki građanin
 - b) sama žrtva
 - c) institucije
 - d) neko drugi _____
6. Posljedice nasilja u porodici mogu biti:
- a) Problemi na tjelesnom planu
 - b) Psiho-traumatske posljedice
 - c) Smetnje i zaostajanje u razvoju (odnosi se na djecu)
 - d) Invalidnost
 - e) Sve gore navedeno
7. Prema Vašem mišljenju nakon pretrpljenog nasilja nužan je:
- a) Terapijski i psihosocijalni tretman sa žrtvom i njeno integriranje u zdrave tokove porodičnog i društvenog života
 - b) Terapijski i psihosocijalni tretman s nasilnikom i njegovo integriranje u zdrave tokove porodičnog i društvenog života
 - c) Terapijski i psihosocijalni tretman sa žrtvom i nasilnikom istovremeno
 - d) Pružanje savjetodavne i terapijske podrške žrtvi
 - e) Nešto drugo _____
8. Smatrate li da je neophodno otvaranje savjetovališta za žrtve nasilja?
- a) Da
 - b) Ne
 - c) Kod nas djeluje savjetovalište za žrtve nasilja
9. Da li u okviru svoje nadležnosti radite sa žrtvama nasilja?
- a) Da
 - b) Ne
10. Dolazi Vam žrtva sa vidnim ozljedama na licu, uplakana, na koji način ćete pomoći žrtvi nasilja?
- a) Uputiti je u nadležnu službu ministarstva unutrašnjih poslova
 - b) Obaviti ćete razgovor sa žrtvom i smjestiti žrtvu u adekvatnu ustanovu
 - c) Omogućiti žrtvi ljekarski pregled, te obavijestiti centar za socijalni rad i policiju
11. Nakon razgovora sa žrtvom za Vas je najbitnije:
- a) Provesti terapijski i psihosocijalni tretman sa žrtvom
 - b) Izvršiti pregled na osnovu kojeg ćete konstatirati tjelesne povrede žrtve
 - c) Izdati nalaz o povredama koji je potreban za pokretanje krivičnog postupka
 - d) Obaviti razgovor sa nasilnikom
12. Kada govorimo o problematici nasilja, prema Vašem mišljenju najvažnija preventivna strategija bila bi:
- a) Provođenje edukacije na svim nivoima od vrtića, škola, zdravstvenih ustanova, kako bi se problem nasilja učinio vidljivim
 - b) Educiranje stručnjaka koji rade sa žrtvom nasilja
 - c) Poboljšanje javnog informiranja, zagovaranja i lobiranja o navedenom problemu
 - d) Organiziranje timskog rada u suzbijanju nasilja
 - e) Sve gore navedeno
13. Smatram da osobe koje mogu pomoći žrtvi su:
- a) Službene osobe
 - b) Član porodice
 - c) Susjed
 - d) NVO
 - e) Bilo koja od osoba koja prepozna nasilje

14. Najefikasniji put u borbi protiv nasilja i zaštite žrtava nasilja je saradnja zdravstvenih službi sa:

- a) Građanima
- b) Ministarstvom zdravlja
- c) Ministarstvom obrazovanja
- d) MUP-om
- e) Ministarstvom za rad, socijalnu politiku, raseljene osobe i izbjeglice
- f) Ministarstvom pravde i uprave
- g) NVO sektorom
- h) Sve navedeno

15. U svom radu sarađujete sa NVO sektorom:

- a) Nikad
- b) Ponekad
- c) Često

16. Posjedujete li poseban obrazac na kojem dokumentirate povrede koje se odnose na nasilje u porodici?

DA

NE

17. Da li medicinsko osoblje u Vašoj ustanovi ima spisak organizacija kojima može uputiti osobu koja je preživjela nasilje?

DA

NE

18. Posjedujete li protokol ili neki vid sporazuma o postupanju u slučajevima prijave nasilja u porodici ?

DA

NE

18a. Ako postoji koji je glavni fokus:

- a) identifikirate simptome nasilja
- b) postavite pitanje o nasilju u slučaju da postoji sumnja
- c) dajete pacijentu informacije o nasilju i njegovim posljedicama
- d) stvorite prijateljsko i povjerljivo okruženje
- e) njega i pregled žrtve
- f) dokumentacija nasilja
- g) upućivanje
- h) ocjena rizika
- i) ostalo _____

19. Da li u okviru Vaše službe djeluje socijalni radnik/ca koji je prošao/la obuku vezanu za problematiku nasilja nad ženama, djevojkama i djecom?

DA

NE

20. Da li Vaši uposlenici takođe pristupaju edukacijama namijenjenim problematici nasilja nad ženama, djevojkama i djecom?

DA

NE

21. Koja je bila ciljna grupa obuke?

- a) Doktori porodične medicine
- b) Ginekolozi/akušeri
- c) Medicinske sestre/tehničari
- d) Babice
- e) Stručnjaci iz oblasti mentalnog zdravlja

- f) Osoblje u službama hitne pomoći
- g) Ostalo

**UPITNIK ZA
ZDRAVSTVENE
USTANOVE
ANALIZA STANJA O
STEPENU NASILJA
NAD ŽENAMA,
DJEVOJKAMA I
NASILJA U PORODICI**

22. Postoje li u čekaonicama pisani dokumenti kojima se pacijenti obavještavaju o nasilju u porodici, nad ženama, djecom i djevojkama – brošure /poster?

DA

NE

23. Šta bi po Vašem mišljenju država trebala uraditi kako bi spriječila sve oblike nasilja u porodici?

- a) Unaprijediti zakonodavni okvir koji se odnosi na nasilje nad ženama, djevojkama i u porodici
- b) Finansirati program zaštite žrtava nasilja
- a) Educirati uposlene u službama nadležnih institucija o porodičnom nasilju u skladu sa evropskom praksom
- c) Informirati i obrazovati žene i djevojke o njihovim pravima putem brošura i radionica, koje bi se održavale po školama, medicinskim ustanovama i na drugim javnim mjestima
- d) Razviti dugoročne strategije koje će se odnositi na prevenciju, sa aspektom na edukaciju, uključivanjem NVO
- e) Informisati širu društvenu javnost o problemu nasilja
- f) Finansirati programe prevencije među mladim
- g) Stvoriti multidisciplinarne timove sastavljene od predstavnika institucija, NVO za koordinirani nastup u rješavanju problema nasilja
- h) Nešto drugo _____

24. Mislite li da bi svi podaci o problematici nasilja u kući trebali biti objedinjeni u jedinstvenu BAZU PODATAKA?

DA

NE

25. Koja od institucija bi trebala biti nadležna za bazu podataka?

- a) Ministarstvo unutrašnjih poslova
- b) Ministarstvo pravosuđa
- c) Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice
- d) Ministarstvo zdravstva (CUM; CMZ; itd...)
- e) Ministarstvo obrazovanja
- f) NVO koje se bave problemom nasilja u porodici
- g) Neka druga institucija, navedite koja _____

HVALA!

Potpis ispitanika/ce _____

Potpis anketara/ice _____

UPITNIK ZA NVO-e ZA POTREBE ANALIZE STANJA O STEPENU NASILJA NAD ŽENAMA, DJEVOJKAMA I NASILJA U PORODICI

Poštovani,

Fondacija lokalne demokratije u saradnji sa Sigurnom mrežom BiH provodi istraživanje za potrebe analize trenutne situacije o stepenu nasilja na ženama, djevojkama i nasilja u porodici u sedam lokalnih zajednica širom Bosne i Hercegovine u kojima djeluju pridružene članice Sigurne mreže.

Ova će analiza biti napravljena na osnovu stvarnog stanja i dostupnih podataka relevantnih institucija: centara za socijalni rad, ministarstava unutrašnjih poslova, zdravstvenih ustanova, NVO koje se bave prevencijom i zaštitom od nasilja u porodici. U skladu s uvidom u realno stanje, pridružene članice Sigurne mreže će moći kreirati svoje planove i programe rada u okviru zajedničke javne kampanje, koja za cilj ima podizanje svijesti ključnih aktera o problemu nasilja u porodici.

NAZIV INSTITUCIJE	
IME I PREZIME ISPITANIKA	
ADRESA	
KONTAKT TELEFON	
E-MAIL	
GRAD/OPĆINA	

1. Da li je u Vašoj lokalnoj zajednici prisutno nasilje u porodici?

DA

NE

2. Da li se Vaša organizacija uključuje u rad sa žrtvama nasilja?

DA

NE

3. Ukoliko je odgovor NE, da li Vam je poznata barem jedna NVO koja direktno radi sa žrtvama nasilja u porodici u Vašoj lokalnoj zajednici?

DA

NE

4. Ako je odgovor DA navedite o kojoj organizaciji je riječ?

5. Smatrate li da NVO sektor dovoljno doprinosi zaštiti od nasilja u porodici?

DA

NE

6. Jeste li ikada na bilo koji način bili uključeni u aktivnosti vezane za promociju koja uključuje informiranje građana/ki o nasilju u porodici?

DA

NE

7. Ako je odgovor DA, na koji način ste dali svoj doprinos?

- a) Kroz info štandove
- b) Okrugle stolove
- c) Javne tribine
- d) Potpisivanje peticija
- e) Drugo

**UPITNIK ZA NVO-e
ZA POTREBE
ANALIZE STANJA O
STEPENU NASILJA
NAD ŽENAMA,
DJEVOJKAMA I
NASILJA U PORODICI**

8. Ukoliko radite sa žrtvama nasilja, na koji način pružate pomoć?
- Kroz savjetodavni rad
 - Psihosocijalna podrška
 - Pravna pomoć
 - Ekonomsko osnaživanje
 - Smještaj u sigurnoj kući
9. Smatrate li da mediji u Vašoj lokalnoj zajednici (štampa, radio, TV) nedovoljno promoviraju aktivnosti i zalaganja u borbi protiv nasilja u porodici?
- Slažem se
 - Djelimično se slažem
 - Ne slažem se
 - Nemam mišljenje o ovom pitanju
10. Koliko je važna uključenost institucija u rješavanje problematike nasilja u porodici?
- Važna je
 - Nije važna
11. Kojim se institucijama u Vašoj lokalnoj zajednici mogu obratiti žrtve nasilja?
- Policiji
 - Centrima za socijalni rad
 - Sudovima
 - Tužilaštvu
 - Nevladinim organizacijama
 - Školama
 - Drugo _____
12. Smatrate li da su građani/ke u Vašoj lokalnoj zajednici upoznate sa servisima koji pružaju zaštitu kod prijavljenog nasilja?
- Da
 - Ne
 - Ne znam
13. Koliko su institucije u Vašoj lokalnoj zajednici otvorene za saradnju s nevladinim organizacijama kada se radi o problematici nasilja u porodici?
- Dovoljno
 - Nedovoljno
 - Ne znam
14. Da li Vaša organizacija sarađuje s institucijama u Vašoj lokalnoj zajednici?
- Da
 - Ne
15. Provodite li zajedničke programe i edukacije u svrhu senzibilizacije uposlenika za rad sa žrtvama nasilja? Pitanje za organizacije koje su uključene u rad sa žrtvama.
- Da
 - Ne
 - Nismo naišli na razumijevanje za ovakav vid saradnje
16. Da li ste u Vašoj lokalnoj zajednici provodili istraživanja o prisutnosti nasilja u porodici? Pitanje za organizacije koje su uključene u rad sa žrtvama.

DA

NE

17. Ako je odgovor DA, možete li navesti godinu provedenog istraživanja i koliko je bilo prijavljenih slučajeva porodičnog nasilja?
- Godina _____
 - Broj prijavljenih slučajeva nasilja _____

- 18. Saradujete li u Vašem radu s obrazovnim institucijama na prevenciji nasilja u porodici?**
Pitanje za organizacije koje su uključene u rad sa žrtvama.
- a) Kontinuirano
 - b) Povremeno
 - c) Nismo ostvarili saradnju
- 19. Da li službe socijalne zaštite u Vašoj lokalnoj zajednici rade dovoljno na prevenciji nasilja?**
- DA** **NE**
- 20. Šta bi trebalo učiniti na prevenciji nasilja?**
- a) educirati stručnjake koji rade sa žrtvom nasilja
 - b) poboljšati javno informiranje, zagovaranje i lobiranje o navedenom problemu
 - c) pooštriti zakonske sankcije za kažnjavanje počinitelja nasilja
- 21. Smatrate li da problem nasilja u porodici nije dovoljno prisutan u javnosti?**
- a) Slažem se
 - b) Djelimično se slažem
 - c) Ne slažem se
 - d) Nemam mišljenje o ovom pitanju
- 22. Slažete li se da je neophodno masovnije uključivanje građana u aktivnosti vezane za promociju i zaštitu žrtava nasilja?**
- a) Slažem se
 - b) Djelimično se slažem
 - c) Ne slažem se
 - d) Nemam mišljenje o ovom pitanju
- 23. Da li ste upoznati sa sadržajem Zakona o zaštiti od nasilja u porodici?**
- a) Da
 - b) Ne
 - c) Djelimično
- 24. Smatrate li da se Zakon o zaštiti od nasilja u porodici primjenjuje u Vašoj lokalnoj zajednici?**
- a) Da
 - b) Ne
- 25. Šta bi po Vašem mišljenju država trebalo da uradi da spriječi sve oblike nasilja u Vašoj lokalnoj zajednici?**
- a) Finansirati program zaštite žrtava nasilja
 - b) Potrebna je sigurna kuća za zbrinjavanje žrtava nasilja
 - c) Razviti dugoročne strategije koje će se odnositi na prevenciju, sa aspektom na edukaciju, uključivanjem relevantnih institucija i NVO-a
 - d) Veća informiranost i obrazovanje žena i djevojaka o njihovim pravima
 - e) Kontinuirana edukacija uposlenih u službama nadležnih institucija o porodičnom nasilju u skladu s evropskom praksom
 - f) Nešto drugo
- 26. Nasilje u porodici je:**
- a) Lični problem
 - b) Društveni problem
 - c) Privatna stvar porodice
 - d) Nije uopće problem
 - e) Drugo

**UPITNIK ZA NVO-e
ZA POTREBE
ANALIZE STANJA O
STEPENU NASILJA
NAD ŽENAMA,
DJEVOJKAMA I
NASILJA U PORODICI**

27. Žrtve nasilja u porodici su:

- a) Žene
- b) Muškarci
- c) Djeca
- d) Stariji
- e) Drugo

28. Nasilnici u porodici su:

- a) Muškarci
- b) Žene
- c) Djeca
- d) Stariji
- e) Drugo

29. Ko je prema Vama dužan prijaviti nasilje? (moguće zaokružiti više odgovora)

- a) svaki građanin
- b) sama žrtva
- c) institucije
- d) neko drugi _____

30. Šta je po Vama rješenje za žrtvu nakon pretrpljenog nasilja u porodici?

- a) da se na izvjestan period žrtva nasilja smjesti na sigurno mjesto
- b) nastavak zajedničkog života, te u slučaju ponovnog nasilja – obraćanje za pomoć
- c) brakorazvod
- d) uspostavljanje zdravih porodičnih odnosa (zdrava komunikacija)

HVALA!

Potpis ispitanika/ce _____

Potpis anketara/ice _____

